

PROGRAMMABEGROTING

2019-2022

Programmabegroting 2019-2022

Aanbiedingsbrief	3
Algemene inleiding	6
Programma 1 Leefstijl	8
Programma 2 Economie en bedrijfsomgeving	12
Programma 3 Veiligheid en handhaving	18
Programma 4 Wonen en woonomgeving	23
Programma 5 Sociaal domein	27
Programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering	34
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	38
Paragrafen	41
Paragraaf 1 Lokale heffingen	42
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	46
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	51
Paragraaf 4 Financiering	56
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering	58
Paragraaf 6 Verbonden partijen	62
Paragraaf 7 Grondbeleid	67
Financiële begroting	73
Bijlage 1 Overzicht taakvelden	83
Bijlage 2 Overzicht taakvelden naar programma	85
Bijlage 3 Overzicht reserves en voorzieningen	88
Bijlage 4 Beleidsindicatoren	91

Aan de raad,

Graag bieden wij u deze Programmabegroting 2019-2022 aan. De eerste begroting van onze bestuursperiode. Afgelopen juni presenteerden de coalitiepartijen het coalitieakkoord "Verbinden met ambitie". Hierin is afgesproken dat wij het akkoord met de samenleving concreet gaan uitwerken in een uitvoeringsprogramma. Hiermee zetten wij de intensieve samenwerking met de samenleving, die in de vorige raadsperiode in gang is gezet, met kracht voort. Wij brengen de gemeentelijke organisatie en inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen nog dichter bij elkaar. Initiatieven uit de samenleving geven wij waar mogelijk de ruimte. Op het moment van opstellen van deze begroting wordt het gesprek met de samenleving over het uitvoeringsprogramma vormgegeven. Het proces om te komen tot een compleet uitvoeringsprogramma is dus nog in volle gang. Daarom zijn eventuele aanvullende middelen voor deze delen van het uitvoeringsprogramma nog niet in deze begroting verwerkt. We zien uit naar de ideeën en nieuwe initiatieven die de komende tijd zowel uit het participatieproces rond het uitvoeringsprogramma als uit diverse lopende trajecten zullen voortkomen.

Om op korte termijn uitvoering te kunnen geven aan het coalitieakkoord met betrekking onze bestuursstijl en om de richting te geven op een aantal inhoudelijke thema's, zoals wonen, duurzaamheid en mobiliteit is het nodig om de basis op orde te hebben wat betreft onze organisatie. Hiervoor hebben wij middelen opgenomen in deze begroting.

In deze begroting zijn ook de middelen voor het voortzetten van bestaand beleid en het inspelen op autonome ontwikkelingen verwerkt. Bestaand beleid omvat naast reguliere gemeentelijke taken, ook lopende initiatieven, die onder andere voorkomen uit 'Samen aan zet' en andere lopende projecten.

Proces van opstellen uitvoeringsprogramma in relatie tot begroting

Als nieuwe stap in de beweging 'Samen Nijkerk 2.0', willen we het participatieproces rond het uitvoeringsprogramma zorgvuldig vorm geven. Het is qua planning niet haalbaar dit proces te doorlopen voor oplevering van de begroting. Lerend van ervaringen van 'Samen aan zet' en andere participatietrajecten betekent dit in ieder geval dat wij:

- de samenleving gericht inbreng vragen op onderdelen met concrete vraagstelling en heldere verwachtingen;
- geen processen met de samenleving opnieuw doen of al ingezette processen doorkruisen;
- het proces qua tijd en intensiteit behapbaar houden en goede ondersteuning bieden.

Omdat veel ambities uit het coalitieakkoord samenhang kennen met bestaande taken en lopende projecten en processen doorlopen wij de volgende stappen:

1. Eerst analyseren we welke ambities al voldoende in gang gezet worden in bestaand beleid of lopende projecten; in de uitwerking en uitvoering van 'Samen aan zet'-voorstellen en in het verandertraject van de organisatie. Hiermee wordt ook zichtbaar welke ambities daarbovenop extra aandacht en/of investering vragen ('nieuwe ambities').
2. We bepalen voor deze 'nieuwe ambities' of het zinvol is om de samenleving uit te nodigen inbreng te leveren; en of dit op korte termijn kan of beter later in aparte participatietrajecten.
3. In september en oktober halen we input op in de samenleving, gericht op een beperkt aantal onderwerpen.
4. In november combineren we deze input, met de planning van de aparte participatietrajecten en de vervolgfaweging van Samen aan zet-vorstellen tot een uitvoeringsprogramma.
5. We voorzien het programma van financiële consequenties, zoals toegezegd bieden we dit in december aan de gemeenteraad ter besluitvorming aan.

Inspelen op onze ambities

Onder andere gestimuleerd door de aanhoudende economische groei en de groei van het aantal huishoudens is er een aanhoudende vraag om maatschappelijke initiatieven in goede banen te leiden en te faciliteren. Om richting te kunnen geven op een aantal inhoudelijke thema's uit het coalitieakkoord is het nodig om de basis op orde te hebben van onze organisatie. Via deze begroting zetten wij daarvoor extra middelen in. De onderwerpen uit het coalitieakkoord waar we al in 2019 concreet extra middelen voor willen inzetten liggen grotendeels op de thema's ruimte, duurzaam en veilig.

Sociaal

Vanzelfsprekend blijven we ons ook op de thema's inclusief, energiek en ondernemend met ambitie inzetten en gaan we de gesprekken met de samenleving aan in het kader van het uitvoeringsprogramma van het coalitieakkoord. Op deze drie laatstgenoemde thema's is het vooralsnog vooral sprake van bestaande middelen anders inzetten om de resultaten te bereiken die we samen met de samenleving nastreven. We blijven natuurlijk staan voor het sociale gezicht van Nijkerk. Onze gemeente voert de taken in het Sociaal Domein met kwaliteit uit. Onze ambitie op maatwerk per inwoner en een goed resultaat aansluitend bij de hulpvraag blijft in zijn geheel overeind. Op alle genoemde thema's zullen we steeds meer gebruik maken van de kennis, ervaring en creativiteit van inwoners, ondernemingen, instellingen en verenigingen en zullen we waar mogelijk taken overdragen aan de samenleving.

Ruimte

De gemeente Nijkerk is gunstig gelegen op de grens van Randstad, Veluwe en aan de Randmeren. De komende jaren komen er omvangrijke ruimtelijke vraagstukken op ons af en neemt de druk op de gemeente Nijkerk verder toe. De verwachting is dat de mobiliteit en het aantal inwoners in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk zal toenemen. Die groei willen we goed en met kwaliteit inpassen. De leefbaarheid in de gemeente Nijkerk willen we behouden, en waar mogelijk verbeteren. In lijn met onze bestuursstijl gaan we in een open proces in samenwerking met alle betrokkenen een aantal visies opstellen.

- We stellen met brede betrokkenheid van de samenleving een gedragen Omgevingsvisie op waarin we verantwoorde, integrale en duurzame keuzes vastleggen voor de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van de gemeente Nijkerk.
- We maken een nieuwe, samenhangende en gemeentebrede visie op mobiliteit.
- Wij maken in samenspraak met marktpartijen en WSN in 2019 een nieuwe woonvisie.

Duurzaam

Op het gebied van klimaat en energie gaan we naar een ander tijdperk: het roer moet definitief om, willen we de wereld en dus ook onze gemeente Nijkerk op een goede manier kunnen overdragen aan komende generaties.

- In 2019 maken we een routekaart richting "Nijkerk CO2-neutraal in 2035".

Veilig

Wonen, werken en ontspannen in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk moet veilig zijn voor iedere inwoner en bezoeker. Veiligheid in en rond de eigen woning, de openbare ruimte, bij bedrijven en op bedrijventerreinen is een kernwaarde. Wij hechten veel belang aan de zichtbaarheid en bereikbaarheid van hulpverleners en handhavers. Tot slot hechten we ook aan veiligheid als het gaat om de omgang met privacygevoelige gegevens van onze inwoners en partners.

- We vergroten de inzet van de toezichthouders.
- We investeren in een gerichte en daadkrachtige aanpak van ondermijning.
- We gaan extra investeren in het borgen van de digitale veiligheid in de gemeente Nijkerk.

Organisatie en bedrijfsvoering

De afgelopen jaren hebben we een intensief organisatieveranderingstraject doorlopen. Dit traject had als doel een kleine, flexibele en participerende organisatie met als kernwaarden vertrouwen, verantwoordelijkheid en eigen kracht. Het resultaat is dat de nieuwe, gewenste organisatie er staat en dat er een zeer forse bezuiniging is gerealiseerd. Op specifieke thema's, in lijn met de ambities van het coalitieakkoord en inspelend op de nieuwe maatschappelijke behoeften, investeren we voor een aantal jaren in onze ambtelijke capaciteit om de basis van de organisatie breder op orde te krijgen. Vanzelfsprekend blijven we oog houden voor de doelmatigheid van onze organisatie en zullen we de resultaten monitoren en er voor zorgen dat de inzet van extra capaciteit voldoende flexibel blijft om met toekomstige veranderingen mee te kunnen bewegen:

- Op geen enkel vlak staan de ontwikkelingen echter stil, per team vindt doorontwikkeling plaats in het belang van onze inwoners. We willen het integraal en programmatisch werken verder versterken.
- Van onder andere control, monitoring en informatiebeheer wordt steeds meer inzet en kwaliteit verwacht.
- We leveren extra inzet voor onze inbreng en lobby voor onze belangen bij netwerken buiten onze gemeentegrenzen.

- We geven zelf actief invulling aan de Wet Banenafspraken door voldoende mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

Financiële stand van zaken

In de jaarrekening 2017 hebben wij vastgesteld dat er (weer) sprake is van een financieel gezonde vermogens- en risicopositie. Ook het jaarresultaat 2017 was opnieuw positief. De saldi van deze begroting liggen in de lijn van de saldi zoals verwacht in de Voorjaarsnota 2018. Ten opzichte van onze totale begrotingsomvang betreft het een structureel bescheiden positief resultaat. In de volgende tabel wordt de ontwikkeling van de meerjarige saldi van de begroting 2018-2021 weergegeven.

	(bedragen x € 1.000)							
	2019		2020		2021		2022	
Saldo begroting stand voorjaarsnota 2018	430	V	1.001	V	974	V	1.202	V
Saldo begroting 2019-2022 na autonome ontwikkelingen en extra middelen basis op orde	-452	N	280	V	-37	N	308	V
Dekking incidenteel basis op orde door aanwending algemene reserve	915	V	585	V	555	V		
Dekking door stelpost sociaal domein	25	V	75	V	100	V	125	V
Saldo begroting 2019-2022 na dekkingsplan	488	V	940	V	618	V	433	V

De meerjarenbegroting heeft een structureel positief resultaat. De nadere actualisatie van de budgetten voor het sociaal domein zal plaats vinden in de 2e bestuursrapportage 2018. Via stelposten hebben wij in deze begroting budgettaire ruimte gecreëerd om de verwachte hogere lasten op vooral jeugdzorg op termijn te kunnen opvangen. In de financiële begroting kunt u de verschillen analyse vinden.

Beheerste lokale lastendruk

In lijn met het coalitieakkoord blijven we ons inspannen om onze ambities waar te maken, samen met de samenleving. Hierbij houden we de lastendruk zo beperkt mogelijk. In de Atlas van de lokale lasten 2018 (COELO) is te zien dat Nijkerk zich stevig in de top 20 van gemeenten met de laagste gemeentelijke woonlasten heeft genesteld. Doordat wij het de tarieven slechts corrigeren voor prijsstijgingen kunnen we voor 2019 een vergelijkbare gunstige positie behouden.

Ongewijzigd begrotingstoezicht

Wij bieden Nijkerk met deze begroting een gezond financieel perspectief en een breed programma met initiatieven om deze periode van groei optimaal te benutten voor het investeren in onze samenleving en onze fysieke omgeving. De begroting die voor u ligt, is structureel sluitend. Wij verwachten geen wijziging in het huidige toezichtregime van de provincie Gelderland. Dat houdt in dat we blijven vallen onder het repressief toezicht (toezicht achteraf). Deze begroting biedt de mogelijkheid om samen te starten met het waarmaken van onze ambities op het vlak van de thema's uit het coalitieakkoord: inclusief, energiek, duurzaam, ruimte, ondernemend en veilig.

11 september 2018

Burgemeester en Wethouders van Nijkerk,

De secretaris,

De burgemeester,

de heer G. van Beek

de heer mr. drs. G.D. Renkema

Toelichting en leeswijzer

Via de programmabegroting accordeert de gemeenteraad wat zij ten aanzien van de verschillende programma's gerealiseerd wenst te zien. Programma's zijn daarbij gericht op het bereiken van een bepaald maatschappelijk effect. De raad stelt daarnaast de budgetten beschikbaar door vaststelling van de financiële begroting. Het college is verantwoordelijk voor de voorbereiding van de programma's en de bijbehorende doelstellingen, de paragrafen en de financiële begroting, en is verder belast met de uitvoering van de begroting samen met de inwoners, bedrijven en organisaties.

Programma-indeling

Deze begroting bouwt voort op het beleid en de koers van de vorige raadsperiode. De programmabegroting is recent geheel afgestemd op de beleidsgebieden van de vijf dialooggroepen uit Samen aan Zet. De visies van die groepen zijn onderdeel van en richtinggevend voor de verrichtingen binnen de programma's. Het bestaande beleid wordt voortgezet en de inrichting van de programmabegroting handhaven wij. Wel hebben wij de tabellen met doelstellingen en activiteiten gegroepeerd naar de thema's uit het coalitieakkoord. Waar mogelijk zijn de inleidende teksten van de verschillende programma's al aangepast aan de richting van het coalitieakkoord. Met de aanpassingen hebben we niet de intentie gehad om vooruit te lopen op het uitvoeringsprogramma, waardoor diverse teksten voorsnog hetzelfde zijn gebleven als in de voorgaande begroting. Deze begroting laat ruimte om invulling te geven aan een uitvoeringsprogramma bij het coalitieakkoord.

Ondanks dat we nu al enige tijd met deze programma-indeling werken zijn er een aantal onderwerpen die soms minder makkelijk te vinden zijn:

- Duurzaamheid zit in de basis op programma 2 Economie en bedrijfsomgeving, maar komt ook terug op andere programma's.
- Het beleid met betrekking tot ruimtelijke ordening zit in de basis op programma 3 Veiligheid en handhaving, maar onderdelen komen ook terug op andere programma's.
- Beleid met betrekking tot ondernemers zit in de basis op programma 2 Economie en bedrijfsomgeving, maar komt ook terug op andere programma's. Zo zit (zo min mogelijk administratief) belastende regelgeving onder programma 3 veiligheid en handhaving en zit dienstverlening (aan ondernemers) op programma 6 Bestuur en bedrijfsvoering

Doelstellingen die we bereiken middels samenwerkingsverbanden vinden we niet altijd terug in de de tabel Doelstellingen en prestaties van de programma's maar in de tabel Samenwerkingsverbanden van de programma's. Brede samenwerkingsverbanden komen soms over meerdere programma's terug.

De opzet van de programma's

In de programma's staan de volgende vragen centraal:

1. Wat willen we bereiken?

Elk programma start met één of meerdere algemene beleidsdoelstellingen. De programmabegroting staat niet op zichzelf. De doelstellingen komen tot stand vanuit een combinatie van wensen vanuit de samenleving (m.n. vanuit dialooggroepen), wettelijke verplichtingen en aanvullend bestaand beleid. Voor een deel zijn doelstellingen uitgewerkt in visies en uitwerkingsdocumenten van dialooggroepen en voor een deel in beleidsnota's. In de verschillende programma's is een beleidskader vermeld, waarbij in een tabel de nota's zijn aangegeven die de hoofdzaak van het gemeentelijk beleid aangeven. De doelstellingen) zijn de basis voor de uit te voeren activiteiten.

2. Wat moet daarvoor gebeuren?

De activiteiten die in het begrotingsjaar worden ondernomen om de doelstellingen te realiseren door zowel samenleving als gemeente staan vermeld in de kolom "Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?" van de tabel(len) bij het onderdeel "doelstellingen en prestaties"

3. **Wat mag het kosten?**

Bij elk programma horen baten en lasten. De raad stelt het beleid vast op het niveau van de programma's en autoriseert de bijbehorende baten en lasten. Autorisatie gebeurt meer specifiek door vaststelling van de financiële begroting. Daarin zijn ook de mutaties in de reserves vermeld en een aantal niet bij de programma's vermelde investeringskredieten. Binnen de bedragen van de programma's heeft het college de vrijheid om te schuiven met de middelen. Echter, die vrijheid is beperkt omdat de door de raad gestelde doelen en prioriteiten wel bereikt moeten worden. Bij afwijkingen daarin zal de raad geïnformeerd worden. Overschrijding van het budget van een programma heeft altijd de goedkeuring van de raad.

1.1 Inleiding en ontwikkelingen

In Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk is het goed leven en verblijven. Wederzijds inlevingsvermogen en verbinding met elkaar dragen daar aan bij. Een gezonde leefstijl en een prettige leefomgeving zijn belangrijk voor het welzijn. Voor een aantrekkelijk leef- en vestigingsklimaat is een blijvend, goed en divers aanbod van voorzieningen op het gebied van ontmoeting, cultuur, gezondheidsinformatie en sport van belang. Programma 1 Leefstijl richt zich met name op het stimuleren en ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving. Volgens de Wet Publieke Gezondheidszorg is de gemeente ook verantwoordelijk voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid van de inwoners uit de gemeente Nijkerk. Specifieke aandacht is er voor doelgroepen die een verhoogde kans hebben op een minder gezonde leefstijl. Dit betreft inwoners met een lage sociaal economische status, inwoners met chronische aandoeningen, kinderen met een verstandelijke beperking en de kwetsbare inwoners (verslaafde inwoners, inwoners met psychiatrische klachten, statushouders, maar ook inwoners die in aanraking komen met huiselijk geweld, en dergelijke). Binnen dit taakveld is de afgelopen periode veel in gang gezet wat in de komende jaren verder moet groeien en worden ontwikkeld. Binnen het nieuwe coalitieakkoord zijn deze ambities opgenomen binnen het thema energie.

Maatschappelijk vastgoed

De aanbesteding voor de exploitatie van het zwembad en de twee binnensportaccommodaties in Hoevelaken zijn in de markt gezet. Reden is het eindigen van het contract met SRO voor de bovenstaande accommodaties. In de aanbesteding zijn alle binnensportaccommodaties opgenomen, waarbij de contracten voor de accommodaties in Nijkerk en Nijkerkerveen per 1 januari 2019 ingaan.

Vanuit de dialoog Samen aan Zet hebben de voetbalverenigingen aangegeven dat zij de mogelijkheid voor een gezamenlijke beheerstichting willen onderzoeken ter vervanging van het huidige contract met SRO. De voetbalverenigingen nemen hierin het voortouw. In overleg met de gemeente kunnen zij een extern bureau inschakelen bij het onderzoek en de financiële doorrekening. Ook deze beweging geeft weer meer ruimte aan de samenleving voor eigen inbreng waarbij de gemeente meer faciliterend optreedt. Nijkerk gaat uit van de zelfstandigheid van verenigingen en stimuleert hen om hun maatschappelijke rol op te pakken (coalitieakkoord). Parallel aan beide trajecten wordt gewerkt aan de afronding van alle huidige contracten met SRO op financieel en juridisch vlak.

Positieve gezondheid

Sinds de transformatie van het sociaal domein en de ontwikkelingen binnen de publieke gezondheid, ligt het accent steeds meer op het versterken van de eigen kracht van individuen en het behoud van de regie op het leven. Dit past bij de thema's inclusief en energiek vanuit het coalitieakkoord. Gezondheid gaat over functioneren en participeren. De 16 gemeenten van de VGGM (Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden) ontwikkelden één gezamenlijke visie waarbij deze nieuwe kijk op gezondheid is geïntegreerd. Veerkracht, het behouden van de eigen regie en welbevinden zijn hierbij belangrijke speerpunten, wat wordt aangeduid met de term 'Positieve Gezondheid'. Binnen het Jeugdprogramma 2019 – 2023 is het onderdeel positieve gezondheid stevig geïntegreerd. Ook voor het nog te ontwikkelen programma volwassenen & ouderen wordt de nieuwe kijk op gezondheid "focus gericht op gezondheid i.p.v. ziektelast" geborgd. Naar verwachting wordt dit programma eind 2019 aan de gemeenteraad aangeboden.

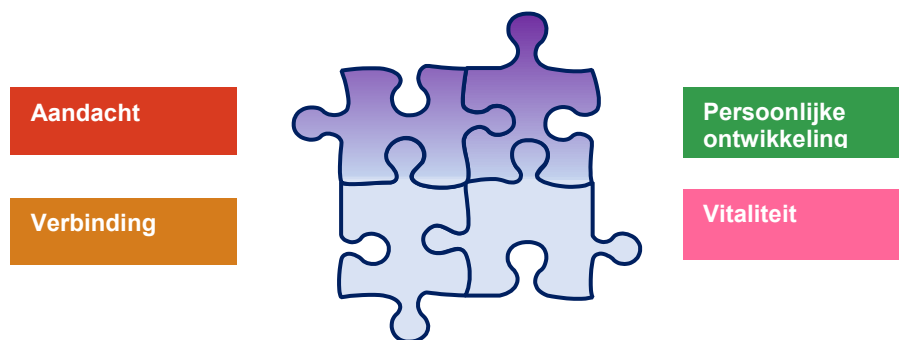
Samen sterk tegen drugs

De kerngroep Stopdrugs Nijkerk is een van de voorbeelden van de nieuwe manier van samenwerken. Verschillende disciplines werken samen met een gezamenlijk doel: Stop Drugs. Deze kerngroep heeft een stevige basis gelegd met voorlichting op scholen, bij jeugdcentra en aan ouders thuis. Ook is er een locatie verzorgd voor de NA (narcotics anonymous). Voor 2019 wordt in samenwerking met de VO scholen verder gewerkt aan een passend preventie-aanbod. Ook de vrijetijdsbesteding en het (meer) betrekken van ouders krijgt in 2019 aandacht. Onderzocht wordt of elementen van het IJslandse model kan worden toegepast in Nijkerk in samenwerking met het NJI en Trimbos Instituut.

Samen aan Zet

Via het traject Samen aan Zet heeft de dialooggroep Leefstijl haar bevindingen aan de gemeenteraad gepresenteerd en aangegeven waar de komende jaren de prioriteit moet liggen. De gemeenteraad heeft besloten tot herziening van de subsidieregelingen. De bevindingen van de dialooggroep Leefstijl zijn gebaseerd op vier resultaatgebieden, te weten: “

“Aandacht, Verbinding, Persoonlijke ontwikkeling en Vitaliteit”. Aan diverse voorstellen vanuit de dialooggroep wordt uitwerking gegeven

1.2 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling	Thema "Energiek"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Nieuwe afspraken over het beheer van de gemeentelijke accommodaties (sport, cultuur, welzijn) zijn gemaakt.	Beheer en exploitatie van (buiten)sportaccommodaties regelen, mede n.a.v. voorstellen uit de dialoog.
	Tarieven- en subsidiebeleid vaststellen met als doel harmonisering en kanteling van 'stenen' naar 'activiteiten'.
Er blijven vitale kernen met een eigen identiteit en een passend voorzieningenniveau.	Meerjarenperspectief maken voor renovatie en vervanging van sporthallen en buitensportvoorzieningen. Voorzieningencluster Nijkerkerveen realiseren.
	Faciliteren en stimuleren van vrijwilligersinitiatieven en verenigingen.
Kennis en informatie op het gebied van jeugdgezondheidszorg en ouderengezondheidszorg wordt actief gedeeld tussen relaties en samenwerkingsverbanden binnen het sociaal domein.	In samenwerking met de dialooggroep Bruggenbouwers en Ijsbrekers wordt ingezet op het in kaart brengen van netwerkbijeenkomsten en overleggen in het voorliggend veld.
De gezondheidstoestand van de inwoners van Nijkerk wordt beschermd en gemonitord.	In samenwerking met VGGM wordt de gezondheidstoestand van de inwoners gemonitord. De focus voor het jaar 2019 is gericht op de gezondheidstoestand van ouderen.
De gemeente Nijkerk geeft uitvoering aan het basispakket jeugdgezondheidszorg door zo snel mogelijk problemen op te sporen bij kinderen van 0 tot 18 jaar. Dat kan zijn op het gebied van gezondheid of ontwikkeling van het kind.	De jeugdgezondheidszorg wordt uitgevoerd door VGGM (GGD). Kinderen van 0-4 jaar kunnen terecht bij het consultatiebureau. Kinderen van 4-19 jaar worden op school gescreend door een jeugdverpleegkundige en/of jeugdarts (triage). Als er problemen zijn dan begeleidt de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) het kind, de ouders of verzorgers en eventueel de leerkracht van school.
Het Rijksvaccinatieprogramma volgens de WHO-norm bij Nijkerkse kinderen wordt uitgevoerd.	Gemeenten worden vanaf 2019 verantwoordelijk voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (decentralisatie). De uitvoering van dit programma wordt verzorgd door VGGM.
Aanstaande ouders worden geïnformeerd over zwangerschap, de bevalling en de kraamtijd.	Vanaf 2019 worden gemeenten verantwoordelijk voor prenatale voorlichting. In samenwerking met de lokale verloskundige praktijken en VGGM wordt er een preventieprogramma ontwikkeld voor Nijkerk. Er wordt ingezet op maatjes projecten in de lijn van Moeders Informeren Moeders.

1.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Sportnota	2013 – 2025	2013
Jeugdnota Samen Opvoeden	2014 – 2018	2013
Nota Maatschappelijk Vastgoed	2013 – 2025	2013
Regionale visie Publieke Gezondheidszorg Gelderland Midden	2017 – 2025	2017
Visiedocument Dialooggroep Leefstijl	2017 – en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Leefstijl	2017 – en verder	2017

1.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM (gezondheidsdeel)	De VGGM ondersteunt de gemeente bij het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van haar inwoners, met extra aandacht voor risicogroepen. Begin 2015 hebben alle regiogemeenten besloten om te sturen op integrale jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar. Eind 2015 zijn 15 regiogemeenten overgestapt naar de VGGM met betrekking tot de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar. De gemeente Nijkerk is per oktober 2017 aangesloten. De nota Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) van het RIVM dient als basis voor de speerpunten in het nationaal en lokaal gezondheidsbeleid. De nadruk in het landelijke gezondheidsbeleid 2016-2019 en de VTV ligt op de verbinding tussen gezondheidsbeleid en de doelstellingen in het sociaal domein: participatie, zelfregie en zelfredzaamheid.
Regio FoodValley: <i>FrisValley</i>	Regionale samenwerking in de Regio FoodValley voor een integrale aanpak van de alcoholmatiging bij jongeren.
Nijkerk Sportief en Gezond	Uitvoering geven aan de Nijkerk Sportief en Gezond aanpak en Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG) aanpak.

1.5 Wat mag het kosten?

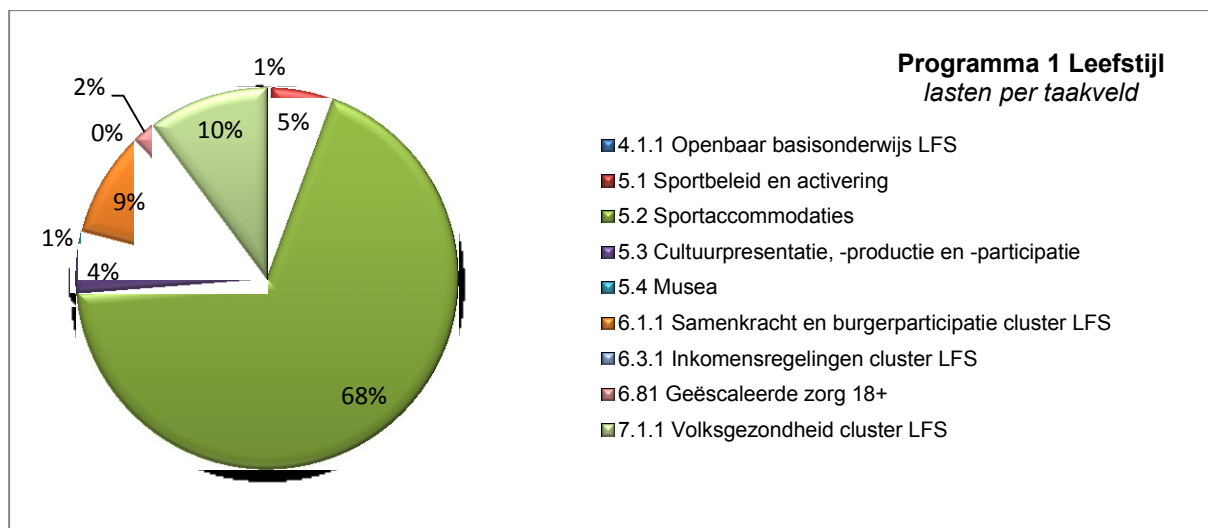
In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Leefstijl verbonden zijn.

(bedragen x € 1.000)				
-/- = nadeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	4.402	4.280	4.266	4.517
Baten	819	819	819	819
Saldo programma	-3.583	-3.461	-3.447	-3.699

1.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Leefstijl horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
4.1.1	Openbaar basisonderwijs LFS	18	0	-18
5.1	Sportbeleid en activering	230	0	-230
5.2	Sportaccommodaties	3.000	782	-2.218
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	183	13	-170
5.4	Musea	48	2	-46
6.1.1	Samenkracht en burgerparticipatie cluster LFS	392	21	-371
6.3.1	Inkomensregelingen cluster	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	84	0	-84
7.1.1	Volksgezondheid cluster LFS	447	0	-447
		4.402	819	-3.583

2.1 Inleiding en ontwikkelingen

Een vitale en duurzame economie is van groot belang voor de Nijkerkse samenleving. Het zorgt voor werkgelegenheid en is belangrijk voor de zelfredzaamheid van inwoners. Ook heeft het direct invloed op het leefklimaat in onze kernen, de vitaliteit van onze centra en het buitengebied. Vanuit dat perspectief zetten we met dit programma in op het stimuleren en faciliteren van de bedrijvigheid en duurzaamheidsinitiatieven, innovatie en een betere aansluiting tussen bedrijfsleven en onderwijs. We ondersteunen met dit programma onze bedrijven als de dragers van de lokale economie. Naast een sterk Food-profiel is Nijkerk ook sterk vertegenwoordigd met hoogwaardige kennisintensieve technische bedrijven. Ook in de medische sector zijn er met name in Hoevelaken wereldwijd opererende ondernemingen actief. Daarnaast richt dit programma zich op het opvangen en ondersteunen van inwoners die (tijdelijk) buiten de boot vallen. Dit doen we o.a. door samen met hen én werkgevers te kijken welke mogelijkheden er zijn, welke kwaliteiten ze kunnen benutten en de zelfredzaamheid te stimuleren. Wij zullen verkennen op welke wijze we onze inzet op recreatie en toerisme kunnen gaan versterken. De veranderingen in de economische verhoudingen vragen ook op dit gebied om het innemen van andere rollen door de gemeente. Dit is eerder ingezet vanuit de verschillende dialooggroepen (o.a. de dialooggroep Economie en Bedrijfsomgeving) en zullen we voortzetten. Wij werken samen met een kopgroep van bedrijven die in Nijkerk een Food-Production Cluster en specifiek een Food-Academy willen ontwikkelen om de aansluiting tussen arbeidsmarkt en onderwijs te verbeteren.

Daarnaast zijn er een aantal doorgaande autonome en beleidsontwikkelingen die, binnen deze context, om specifieke aandacht vragen om een goed vestigingsklimaat te stimuleren:

- Duurzaamheid, toewerken naar energie-neutraliteit en een substantiële toename van onze circulaire economie
- Vitaliteit en daarmee toekomstbestendigheid van de landbouwsector
- Wetgeving (bijv. het uitvoeren van de Wet banenafpraak)
- Regionale samenwerking en profilering van de gemeente (Regionaal Programma Werklocaties FoodValley, het Nijkerkse Food-Production Cluster / Food-Academy en onze Citymarketing 'Lekker Nijkerk')
- Het schaarser worden van beschikbare percelen op bedrijfsterreinen (selectieve groei op basis van kwaliteitscriteria bij toewijzing en uitgifte), maar ook de zoektocht (via Omgevingsvisie en regionale afstemming) naar ruimte voor bedrijven en voor innovatief ondernemen op de lange termijn, als onze huidige bedrijventerreinen gevuld zijn
- Toename van de mobiliteit in relatie tot bereikbaarheid
- In een krappe arbeidsmarkt voldoen aan de vraag naar arbeidskrachten en kansen bieden aan schoolverlaters en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt
- Het verkennen van de wijze waaropprojecten van de Gebiedsopgave Veluwe-op-1 met alle VeluweAlliantie en de Gastvrije Randmeren kunnen bijdragen om recreatie, toerisme en de vrijetijdseconomie te versterken.

Al de bovenstaande ontwikkelingen waar we als gemeente invloed op uit kunnen oefenen, hebben in samenhang effect op de economie als drager van de samenleving. Het zijn dan ook met name deze onderwerpen die, naast de regulier taken, aandacht krijgen in de doelstellingen en activiteiten.

2.2 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling	Thema "Ondernemend"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Ruimte voor ondernemen en innovatie via de samenwerking in het RPW FoodValley	Via het Regionaal Programma Werklocaties FoodValley in regionale afstemming goed blijven faciliteren van voldoende ruimte voor bedrijven en kantoren
Selectieve groei bij verkoop van nieuwe bedrijfskavels op basis van kwaliteitscriteria	Verbeteren van het vestigingsklimaat door te selecteren op aard, type en uitstraling van vestigende bedrijven, met name op De Flier. Dit leidt tot versterking van het Nijkerks economisch profiel en leidt tot duurzaam ruimtegebruik en het temporiseren van uitgifte van vrije kavels.

Doelstelling	Thema "Ondernemend"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Versterken van de detailhandel/retail sector	In een geactualiseerde detailhandelsstructuurvisie bieden wij een helder toetsingskader voor het maken van bestuurlijke afwegingen die nodig zijn om huidige en toekomstige detailhandelsinitiatieven te kunnen beoordelen en te faciliteren..
Wij faciliteren een gezond en actief ondernemersklimaat	Actieve samenwerking en uitwisseling met de NOV, Ondernemersvereniging Hoevelaken, Bedrijvenkring Hoevelaken-Nijkerk, via bedrijfsbezoeken, periodiek overleg en inhoudelijke inspiratiesessies, zowel ambtelijk als bestuurlijk.
Alle doelgroepen van de Participatiewet worden voorbereid op en toegeleid naar de arbeidsmarkt.	Intensivering van werkgeversdienstverlening om meer werkervaringsplaatsen te genereren en om meer inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt te plaatsen.
	Volgen van de ontwikkeling van dialoogvoorstel Werkwarenhuis (inclusief Horecaleerwerkbedrijf en Zwerffietsenplan).
Een levendige en economisch gezonde binnenstad waar het prettig winkelen en verblijven is.	Ondernemers faciliteren bij het inspelen op kansrijke ontwikkelingen. Uitvoeren binnenstadvisie 'Aantrekkelijk Nijkerk' via het Platform Binnenstad Nijkerk. Visie ontwikkeling centrum Hoevelaken.
	Faciliteren van herontwikkeling Havenkom, inclusief het Huis van de Stad. Ontwerpbestemmingsplan 1e fase, ruimtelijke visie en ontwikkelingsstrategie 2e en 3e fase.
Meer ruimte voor (agrarische) bedrijvigheid, met minimale aantasting van de ruimtelijke kwaliteit.	Bij uitvoering van de taken vergunningen, toezicht en handhaving (VTH), in samenspraak met de OddV, de mogelijkheden benutten zoals opgenomen in het VTH-beleid.
	In overleg met belanghebbenden planologische mogelijkheden bieden, met oog voor de leefbaarheid en ruimtelijke kwaliteit.
	Maatwerk in vergunningverlening.

Doelstelling	Thema "Duurzaam"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Nijkerk is CO2-neutraal in 2035.	Opstellen routekaart in 2019 hoe dit doel te bereiken.
	We stellen samen met collega-gemeenten een Regionale Energie Strategie (RES) op. Hierin onderzoeken we ook hoeveel duurzame energie we kunnen opwekken binnen onze gemeentegrenzen.
	We stellen een warmtevisie op. Nieuwbouwplannen zijn aardgasvrij en 1 bestaande wijk wordt aardgasloos gemaakt.
	We stimuleren woningeigenaren om hun huis te verduurzamen.
	We stellen duurzaamheidsleningen beschikbaar.
	We stimuleren bedrijven om energie te besparen en/of op te wekken, en we handhaven de Wet Milieubeheer en EED-plicht.
Nijkerk investeert in een duurzame en circulaire economie.	We onderzoeken op welke manier we meer circulair kunnen inkopen.
	Fijnstof en geluidsoverlast wordt beperkt. Afstemming vindt plaats met dialoogprojecten verduurzamen woningen en bedrijven en circulaire economie.
	De hoeveelheid zwerf- en restafval vermindert.

Doelstelling	Thema "Duurzaam"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
	Asbestdaken worden gesaneerd.

Doelstelling	Thema "Energiek"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Rekening houden met archeologische waarden binnen Nijkerk.	Archeologische beleidskaart updaten en verwerken in bestemmingsplannen. Afstemming vindt plaats met het dialoogproject Toepassen beschermende maatregelen cultuurhistorisch erfgoed.
Behouden cultuurhistorische waarden monumenten.	Advisering in kader van vergunningverlening, toezicht op de uitvoering, voorlichting en advisering.
Cultuurhistorisch waardevolle landschappen worden beschermd.	Beschrijving en waardering cultuurhistorische waarden.

Doelstelling	Thema "Inclusief"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Bijstandbehoeftigen (tijdelijk) voorzien van een minimale inkomensvoorziening en het leveren van maatwerk binnen de bestaande wet- en regelgeving inclusief toezicht op de naleving.	Afhandelen aanvragen levensonderhoud / Bbz / Bijzondere bijstand. Rechtmatig verstrekken van uitkeringen en voorschotten, caseload beheer, poortwachtersfunctie, opsporing en afhandeling van fraude, verhaal, terugvordering en debiteurenbeheer, boeteonderzoeken en opleggen van maatregelen. In nauwe afstemming met team werk en de gebiedsteams. Uitwerken van actief maatwerk binnen het traject van de klantreis en de 1-loket ontwikkeling (Dialoog).
Vergroten van financiële zelfstandigheid en participatie van burgers op de arbeidsmarkt en in de samenleving.	Monitoren/ inzetten werk- en zorgtrajecten, doorverwijzing naar relevante partijen zowel binnen als buiten het gemeentehuis.
Alle doelgroepen van de Participatiewet worden voorbereid op en toegeleid naar de arbeidsmarkt	Elke inwoner die valt onder de participatiewet is in beeld.
	Voortzetting van de activiteiten rond 18-/18+ (incl. aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt).
	Statushouders worden toegeleid naar een passende opleiding of naar werk.

2.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Notitie arbeidsmarktbeleid	2009 – en verder	2009
Beleid promotie en acquisitie bedrijvigheid	2011 – en verder	2011
Structuurvisie Nijkerk-Hoevelaken	2011 – en verder	2011
Binnenstadvisie Nijkerk "Binnenstad als Buitenkans"	2011 – en verder	2011
Nijkerk CO2-neutraal in 2035	2012 – 2020	2012
Milieu-uitvoeringsprogramma	2013 – 2016	2013
Nota re-integratiebeleid Nijkerk: selectief en sociaal	2013	2013
Hoofdlijnnota "Op weg naar een vernieuwd sociaal domein"	2015 en verder	2014
Aanvullend beleidskader sociaal domein	2015 en verder	2014
Parkeerbeleidsplan	2014 – 2020	2014
Re-integratieverordening	2015 en verder	2015
Uitgangspunten Visie "Aantrekkelijk Nijkerk"	2015 en verder	2015

2.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio Noord Veluwe	De aan de RNV deelnemende gemeenten hebben in 2017 besloten om de gemeenschappelijke regeling (GR) op te heffen. Per 1 januari 2018 is de RNV een GR "in liquidatie" en formeel-juridisch vastlegging van de opheffing van de GR vindt plaats op 1 september 2018. De RNV was ook aandeelhouder van de Inclusief Groep (het gezamenlijk sociale werkvoorzieningsbedrijf) voor de deelnemende individuele gemeenten. In 2016 is besloten dat de individuele gemeenten zelf aandeelhouder worden en de overdracht van aandelen is inmiddels gerealiseerd, met gesloten beurs. Een en ander heeft verder geen (financiële) gevolgen voor Nijkerk.
Leisurelands	Tijdens de aandeelhoudersvergadering van 9 juni 2016 heeft de meerderheid van de aandeelhouders, inclusief de gemeente Nijkerk, ingestemd met een verlenging van 5 jaar. Hierdoor blijft invloed op Leisurelands mogelijk. Op basis van argumenten zoals de financiële positie van Leisurelands en de bijdrage aan de gemeentelijke doelstellingen (o.a. ontwikkelingen m.b.t. strand Hulckesteijn en de wens van uw raad om het aantal verbonden partijen tot het noodzakelijke terug te brengen) zal in deze periode continuering van het aandeelhouderschap gezien worden.
Coöperatie Gastvrije Randmeren Harderwijk	Per 1 januari 2014 is de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap Veluwerandmeren opgeheven en is de Coöperatie Gastvrije Randmeren van start gegaan. Zestien gemeenten langs de Randmeren (Naarden, Huizen, Blaricum, Eemnes, Bunschoten, Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg, Oldebroek, Kampen, Dronten, Zeewolde en Almere) hebben de overeenkomst voor de oprichting van de coöperatie getekend. Naast onderhoud en beheer zoals het maaien van de waterplanten, wordt meer focus gelegd op de (landelijke) gebiedspositionering.
Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort	Coöperatie van 15 gemeentes. Diensten worden afgenomen ten aanzien van onderhoud parkeerautomaten en geldlediging parkeerautomaten. Nijkerk neemt deel aan deze samenwerking tot (vooralsnog) 2019.
Regio Amersfoort	De gemeenten van de regio Amersfoort hebben een bestuursconvenant gesloten ten behoeve van samenwerking op verschillende terreinen. De gemeente Nijkerk is geen partij in dit convenant maar haakt wel aan ten aanzien van een aantal onderwerpen zoals sociaal domein (beperkt), economie, wonen en verkeer & vervoer. Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van relevante samenwerkingsverbanden.
Arbeidsmarktregio Amersfoort	De arbeidsmarktregio Amersfoort omvat het gebied van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten-Spakenburg, Leusden, Nijkerk, Soest en Woudenberg. Een regio van waaruit gemeenten en UWV de dienstverlening aan werkgevers en werkzoekende vormgeven. De dienstverlening wordt uitgevoerd in het Werkgeversservicepunt en het Regionaal Werkbedrijf Amersfoort.
Regionaal Werkbedrijf Amersfoort (doelgroep mensen met arbeidsbeperking)	Het Regionaal Werkbedrijf stimuleert dat mensen met een arbeidsbeperking bij reguliere werkgevers aan het werk gaan. Gemeenten, UWV, andere publieke partijen en werkgevers- en werknemersorganisaties werken hiertoe samen. Afspraken over de doelstelling zijn gemaakt in de Wet Banenafpraak: 125.000 extra banen voor mensen met een beperking (100.000 in de marktsector en 25.000 bij de overheid). De overheid heeft de afgesproken banen niet gerealiseerd. Daarom is per 1 januari 2018 de quotumregeling voor de overheid geactiveerd. Het quotumpercentage voor de sector overheid voor 2018 is 1,93%.
Werkgevers Servicepunt regio Amersfoort (doelgroep werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt)	Het Werkgeversservicepunt werkt samen met partijen uit de regio zoals het UWV, gemeenten, scholen en bedrijven om de volgende doelen te bereiken: • het binnenhalen van vacatures/banen voor deze doelgroep en invullen daarvan; • het bieden van een aanspreekpunt voor werkgevers; het gezamenlijk opbouwen van een groot netwerk aan werkgevers, die bereid zijn mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst te nemen.

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio FoodValley	De gemeenteraden hebben voor de komende jaren de ambities van de regionale samenwerking in de regio vastgelegd. Bepaald is dat regio FoodValley zich gaat focussen op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is tevens extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). In 2019 wordt een nieuwe Strategische Agenda vastgesteld.

2.5 Wat mag het kosten?

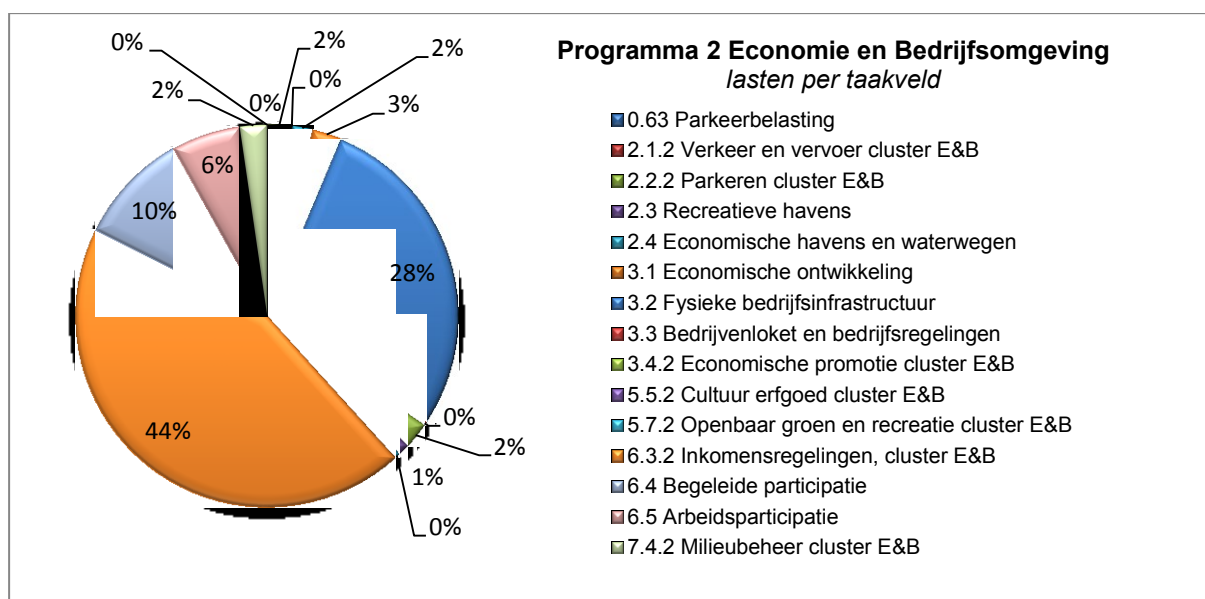
In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Economie en bedrijfsomgeving verbonden zijn.

	(bedragen x € 1.000)			
-/- = voordeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	18.114	18.415	17.355	17.468
Baten	12.733	12.715	11.278	10.789
Saldo programma	-5.381	-5.700	-6.078	-6.679

2.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Economie en bedrijfsomgeving horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
0.63	Parkeerbelasting	4	526	522
2.1.2	Verkeer en vervoer cluster E&B	0	0	0
2.2.2	Parkeren cluster E&B	365	47	-318
2.3	Recreatieve havens	10	8	-2
2.4	Economische havens en waterwegen	312	194	-118
3.1	Economische ontwikkeling	449	0	-449
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	5.088	5.081	-7
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	52	66	14
3.4.2	Economische promotie cluster E&B	401	169	-232
5.5.2	Cultuur erfgoed cluster E&B	183	0	-183
5.7.2	Openbaar groen en recreatie cluster E&B	70	15	-56
6.3.2	Inkomensregelingen, cluster E&B	7.985	6.386	-1.599
6.4	Begeleide participatie	1.732	0	-1.732
6.5	Arbeidsparticipatie	1.046	237	-809
7.4.2	Milieubeheer cluster E&B	416	3	-412
		18.114	12.733	-5.381

3.1 Inleiding en ontwikkelingen

Wonen, werken en ontspannen in Nijkerkerveen, Hoevelaken en Nijkerk moet veilig zijn voor iedere inwoner en bezoeker. Veiligheid in en rond de eigen woning, de openbare ruimte, bij bedrijven en op bedrijventerreinen is een kernwaarde. In de ruimte die we elkaar bieden is het belangrijk rekening te houden met elkaar. Naast ieders eigen én gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben wij als gemeentelijke organisatie een belangrijke rol op het gebied van veiligheid. Waar dat kan in de vorm van preventie, voorlichting en bemiddeling. Waar dat nodig is in de vorm van toezicht en handhaving. Dit programma omvat naast veiligheid ook de scope van de nieuwe Omgevingswet. Het gaat hier om een grote stelselherziening per 2021 die veel gaat betekenen voor de werkwijze van gemeenten. Meer dan vijftig regelingen die invloed uitoefenen op ruimtelijke keuzen worden vervangen door de volgende vier: het Omgevingsbesluit, het Besluit kwaliteit leefomgeving, het Besluit activiteiten leefomgeving en het Besluit bouwwerken leefomgeving.

Wij hebben het ruimtelijk beleid en de vergunningverlening op basis daarvan, in dit programma opgenomen. In deze inleiding en beschrijving van ontwikkelingen gaan wij hieronder eerst in op veiligheid en daarna op het beleidsterrein van de Omgevingswet.

Veiligheid

Veiligheid heeft en houdt een hoge prioriteit. Op dit terrein krijgen inwoners en ondernemers meer invloed. Deze beweging is ingezet via de dialooggroepen (o.a. de dialooggroep Handhaving en veiligheid) en dit zullen we voortzetten. Daarnaast is er een aantal doorgaande autonome- en beleidsontwikkelingen die, binnen deze context, om specifieke aandacht vragen om het objectieve veiligheidsniveau te verbeteren en daarmee ook het subjectieve veiligheidsgevoel te beïnvloeden:

- De wens en ook de feitelijke toename van grotere evenementen vraagt om een verbeterd veiligheidskritisch proces en om een geactualiseerd evenementenbeleid (via de dialooggroep)
- Drank- en drughandel en –misbruik vragen onverminderd om aandacht zoals reeds ingezet (door o.a. de moedige moeders)
- Het succes van het 1000-ogen principe vraagt om ondersteuning om op dit niveau te blijven
- Ondernijning grijpt steeds meer om zich heen, waardoor de boven- en de onderwereld zich mengen. Dit vraagt om een meer specifieke aanpak
- Samenwerking in de keten en met regionale partners in combinatie met een gerichte inzet op risicolocaties vraagt om een andere én om meer inzet
- Naast de veiligheid in de fysiek leefomgeving vraagt veiligheid van de (digitale) werkomgeving steeds meer gerichte aandacht
- Specifieke maatregelen in combinatie met maatwerk is nodig voor kwetsbare groepen

Al de bovenstaande ontwikkelingen waar we als gemeente invloed op uit kunnen oefenen, hebben in samenhang effect op de ervaren veiligheid. Het zijn dan ook met name deze onderwerpen die, naast de reguliere taken, aandacht krijgen in de doelstellingen en activiteiten.

Ondernijning

Wij gaan investeren in een gerichte aanpak van ondernijning. Ondernijning is een fenomeen dat de laatste jaren steeds meer in de belangstelling staat. Het is de manier waarop de georganiseerde criminaliteit, de onderwereld, probeert zich een plek te verwerven in de bovenwereld. Vaak op een manier die op het eerste gezicht niet opvalt, maar die de normen en waarden, zeg de pijlers van de bovenwereld uitholt en ondermijnt. Naast de traditionele criminaliteit als de hennepcultuur vallen ook bv. witwassen, fraude (denk aan uitkeringsfraude, maar ook verzekerings- of pgb-fraude), uitbuiting en (handel in) harddrugs onder de noemer van georganiseerde criminaliteit.

Bij de bestrijding van ondernijning zijn “integrale aanpak” en “bewustwording” sleutelwoorden en speelt de gemeente een belangrijke rol. Integrale aanpak vindt plaats door samenwerking met diverse partners waaronder de gemeente. Niet alleen Politie en Openbaar Ministerie maar ook bv de Belastingdienst en landelijke inspecties. Door een goede integrale informatiepositie kan ondernijnende criminaliteit beter worden aangepakt. Daarbij gaat het al lang niet meer alleen om een strafrechtelijke aanpak. Vaak werkt die te traag en is daardoor minder effectief. Met het afpakken van kapitaal en het niet “meewerken” door bv het verlenen van vergunningen wordt de

georganiseerde criminaliteit veel meer geraakt. Doordat dit taken zijn waarbij gemeenten een belangrijke rol spelen is de plaats van de gemeenten bij deze aanpak cruciaal.

Om deze rol goed te kunnen oppakken is een eerste vereiste dat (de medewerkers en bestuurders van) de overheid zich bewust zijn van de signalen van ondermijning. Veel informatie is al aanwezig, maar vaak nog niet gekoppeld. Bewustwording is daarom vereist. Met deze signalen en deze integrale aanpak kan de georganiseerde criminaliteit in kaart worden gebracht. Kan er een ondermijningsbeeld worden gemaakt. Samen met (in eerste instantie) de politie en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) is ook voor Nijkerk een ondermijningsbeeld gemaakt. Hieruit blijkt dat er ook in Nijkerk ook (vermoedens van) ondermijnende criminaliteit zijn.

Omgevingsvisie

Gemeente Nijkerk doet volop mee in de groei die voor Nederland de komende jaren aan de orde lijkt te zijn. Op 14 december 2017 heeft uw raad ingestemd met de Regionale Ruimtelijke Visie Regio Amersfoort (RRV) en besloten deze te hanteren als één van de bouwstenen voor het eigen (ruimtelijk) beleid. De RRV biedt een leidraad voor de ruimtelijke ontwikkeling van Regio Amersfoort. Het gaat hierbij om het vinden van een goede balans tussen de verschillende 'ruimtevragers', zoals groen, wonen, werken, detailhandel, voorzieningen, verkeer, energie. In de RRV worden de krachten gebundeld, met als doel een aantrekkelijke regio te blijven. In het Uitvoeringsprogramma van de RRV is aangegeven hoe de komende jaren uitvoering gaat worden gegeven aan de visie. Er wordt uitgegaan van zowel groei op het gebied van bedrijven als op het gebied van wonen. Wat dit laatste betreft baseert men zich op cijfers van het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB) uit 2013 waarin – door de optelsom van autonome bevolkingsgroei én uitstraling van de groei in de noordflank van de Randstad – 25.000 – 35.000 woningen in het gebied van de regio Amersfoort toegevoegd zouden moeten worden tot 2040 om de vraag goed te kunnen absorberen. Wat de omvang van deze opgave ook daadwerkelijk zal zijn en binnen welke termijn, ook Gemeente Nijkerk zal – in nauwe samenwerking met haar directe buurgemeenten in het kerngebied van de regio – hier nu al op moeten inspelen. Door samen de daadwerkelijke vraag/aanbodverhoudingen jaarlijks te monitoren zal duidelijk worden in welk tempo locaties beschikbaar moeten komen.

De ruimtelijk/landschappelijk kwalitatieve insteek die de RRV kiest, maakt een nieuwe gedragen Omgevingsvisie noodzakelijk. Hierin borgen we het principe kwaliteit voor kwantiteit en gaan we met andere partners vraag en aanbod van woonbehoefte nauwer op elkaar laten aansluiten. Als bouwstenen voor de omgevingsvisie werken we een mobiliteitsvisie en een woonvisie uit. Net als bij het programma economie en bedrijfsomgeving is duurzaamheid hierbij een belangrijk uitgangspunt. Bijvoorbeeld door meer in te zetten op Openbaar Vervoer en op fietsverbindingen.

De ontwikkeling van specifiek en inbreidingslocaties en van nieuwbouwlocaties loopt parallel aan het inspelen op een aantal kansrijke ontwikkelingen. De verwachting is dan ook dat we naar een hoger jaarlijks woningcontingent dan de huidige 200/jaar zullen doorgroeien.

Hierbij wordt al zoveel mogelijk ingespeeld op de Omgevingswet. Hierop anticiperen we ook bij de regievoering op de dienstverlening door de Omgevingsdienst en de VGGM, zodat de wijze van uitvoering van hun kerntaken ook aansluit op onze couleur locale en bestuursstijl.

3.2 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling	Thema “Veiligheid”
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
We zetten in op het vasthouden of verder verbeteren van het (subjectieve) veiligheidsgevoel door het verbeteren van de objectieve veiligheid.	We ondersteunen inwoners en bedrijven bij activiteiten die bijdragen aan hun (gevoel van) veiligheid zoals 1000 ogen project.
	Gerichte en daadkrachtige aanpak van ondermijning.
	Faciliteren van organisatoren van evenementen om (o.a. via het dialoogproject ‘Samen op weg naar een nieuw evenementenbeleid’. Deze veilig te laten plaatsvinden en als de situatie daarom vraagt, zo nodig handhavend in op te treden.

Doelstelling	Thema "Veiligheid"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
	Samenwerken met ketenpartners op basis van gezamenlijk gestelde prioriteiten zoals vastgelegd in de Integrale Nota Veiligheid en in het kader van projecten zoals bijvoorbeeld moedige moeders
Verlagen van veiligheidsrisico en verbeteren van leefbaarheid in de openbare ruimten.	De inzet toezichthouders wordt meer gekoppeld aan plekken waar aantoonbare overlast aanwezig is.
	Bij het signaleren van risico's zoeken de toezichthouders de samenwerking met de ketenpartners, zowel intern als extern (politie, wijkteams dagelijks beheer, gebiedsteams e.d.).
Milieu- en bouwveiligheid en omgevingskwaliteit conform de Wabo c.q. de Omgevingswet zijn geborgd.	Goede regievoering op de dienstverlening door de Omgevingsdienst de Vallei die in lijn is met de bestuursstijl van Nijkerk (couleur locale).

Doelstelling	Thema "Ruimte"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Verzoeken worden in de geest van de nieuwe wet voor de fysieke leefomgeving integraal beoordeeld en afgehandeld.	In opmaat naar de Omgevingswet is een aanvang gemaakt met het integreren van de geldende bestemmingsplannen in één omgevingsplan voor het gehele gemeentelijk grondgebied. Verzoeken niet meer afzonderlijk op aspect maar integraal beoordelen en afhandelen.
Meer planologische ruimte wordt geboden aan initiatiefnemers die op goede wijze invulling geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de werk- en leefomgeving.	In bestemmingsplannen extra planologische ruimte bieden aan initiatiefnemers die hun activiteiten op een goede manier afstemmen op hun omgeving door middel van een participatieplan of een buurtdialog over het bouwplan.
Het ruimtelijk beleid en regelgeving is actueel, zo eenvoudig mogelijk en niet meer dan nodig voor een goede ruimtelijke inrichting.	In nauwe samenspraak met ondernemers, gemeentelijk beleid en regelgeving afschaffen of vereenvoudigen. Deze slag wordt gemaakt door bij de samenvoeging van de resterende bestemmingsplannen en bij het omgevingsplan, na te gaan welk beleid(sregel) kan vervallen, welke in het bestemmingsplan kunnen e.d.
Planologische procedures zijn geüniformeerd, verminderd en verkort.	Procedures vereenvoudigen, verminderen en verkorten, door de opstelling van globale en flexibele eindplannen, lean werken en minimaal één keer per jaar opstelling 'veeg'-bestemmingsplannen.
Kwaliteit en snelheid van de ruimtelijke ontwikkelingen borgen via het principe inbreidingsplannen gaan voor uitbreidingsplannen	Ontwikkeling van inbreidingslocaties: realisatie Vrijheidshof, starten Centrum Nijkerkerveen, herontwikkeling Paasbos, Hoevelaken, ontwikkeling Kerkplein/ oude Jumbolocatatie. Herontwikkeling Euretco, Spaanse leger, Woonpark Hoevelaken.
	Opstellen Integrale ontwikkelingsvisie in het kader van de omgevingswet en ontwikkeling Oostelijk deel Nijkerk (Luxool).
	Optimaal benutten van regelgeving (o.a. crisis- en herstelwet) in vergunningverlening.

3.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Bestemmingsplannen en beeldkwaliteitplannen	Doorlopend	Doorlopend
Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wijziging sluitingstijden 2015	Doorlopend	2015
Handhavingsbeleid onrechtmatige bewoning recreatieverblijven	Doorlopend	2015
Regionaal Crisisplan deel I	2011 – 2014	2011
Regionaal Crisisplan deel II	2011 – 2014	2012
Drank en horeca nalevingsbeleid	2013 en verder	2013

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Evenementenbeleid gemeente Nijkerk	2013 en verder	2013
Drank- en Horecaverordening Nijkerk 2014	2014 – en verder	2014
Nota Preventie- & handavingsplan alcohol gemeente Nijkerk	2014 – 2019	2014
Integraal Veiligheidsprogramma Nijkerk 2015-2018 (IVP)	2015-2018	2015
Beleid Vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-beleid)	2016 - 2019	2016
Visiedocument Dialoog V&H: "Nijkerk veilig en leefbaar voor ons allemaal"	2017-2021	2017
Uitwerkingsdocument Dialoog V&H (nog in ontwikkeling)	2017-2021	2017

3.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM (brandweer)	Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zet op efficiënte wijze haar middelen in voor een optimale waarborging van de kwaliteit van het leven, in casu de veiligheid en de gezondheid, van de inwoners van het verzorgingsgebied. De dienst is dé wettelijk aangewezen hulpverleningsorganisatie op het terrein van brandweer, volksgezondheid en rampen. . Na afwikkeling van het project Doorontwikkeling Repressieve Organisatie is voor 2017 afgesproken dat een evaluatie volgt van de regionalisering en dat de voorziene efficiency resultaten in beeld worden gebracht .Voor 2019 wordt er extra gebouwd aan bevolkingszorg.
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	De 5 gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen en de provincie Gelderland hebben samen Omgevingsdienst de Vallei opgericht (OddV). In de Omgevingsdienst de Vallei werken deze partijen nauw samen op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. De volgende doelstellingen gelden voor; Vergunningverlening - Vergunningaanvragen moeten binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. - Het, in overeenstemming met het milieubeleid van de deelnemende gemeenten, bevorderen van de kwaliteit van de leefomgeving door het voorkomen van nieuwe geluidshindersituaties en het saneren van bestaande geluidshindersituaties. - Het, met behulp van de Kwaliteitscriteria, verbeteren van de lucht-, bodem- en waterkwaliteit. - Het voorkomen van hinder van bedrijven die binnen de grenzen van de deelnemende gemeenten zijn gelegen. Toezicht en handhaving Het Programma Handhaving zet zich ervoor in om te komen tot een zodanige naleving van de wettelijke voorschriften dat de kwaliteit van de leefomgeving (veiligheid, leefbaarheid en duurzaamheid) optimaal wordt bevorderd.
Regio FoodValley	De gemeenteraden hebben voor de komende jaren de ambities van de regionale samenwerking in de regio vastgelegd. Bepaald is dat regio FoodValley zich gaat focussen op de taakvelden economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit. Er is tevens extra focus gelegd op de samenwerking tussen het bedrijfsleven, de kennis- en onderwijsinstellingen en de overheid (genaamd de Triple Helix). In 2019 wordt de nieuwe strategische agenda vastgesteld en zal hier verder invulling aan worden gegeven.

3.5 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Veiligheid en handhaving verbonden zijn.

	(bedragen x € 1.000)			
-/- = voordeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	7.814	7.825	7.834	7.646
Baten	1.451	1.451	1.451	1.451
Saldo programma	-6.364	-6.375	-6.383	-6.196

3.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Veiligheid en handhaving horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.995	88	-2.907
1.2	Openbare orde en veiligheid	885	31	-855
6.1.3	Samenkracht en burgerparticipatie cluster V&H	0	0	0
8.1.3	Ruimtelijke ordening cluster V&H	1.260	55	-1.205
8.3.3	Wonen en bouwen cluster V&H	2.675	1.277	-1.398
		7.814	1.451	-6.364

4.1 Inleiding en ontwikkelingen

Het programma wonen en woonomgeving beschrijft de doelen en bijbehorende activiteiten voor uitbreiding, instandhouding en mogelijke verbetering van de leefomgeving. De gemeente Nijkerk is gunstig gelegen op de grens van Randstad, Veluwe en aan de randmeren. Comfortabel wonen in een geordende omgeving en veel voorzieningen die op korte afstand beschikbaar zijn, dragen bij aan een respectvol, open en aangenaam leefmilieu. Het programma gaat in op uitbreiding van het woningbestand, voorzieningen in de wijken en bereikbaarheid voor verkeer. Als onderdeel van de dialoog Wonen en Woonomgeving en de Regionale Ruimte Visie regio Amersfoort staat de hoofddoelstelling uit de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030 centraal: het behouden van de onderscheidende kwaliteit van onze kernen en het behouden en versterken van de verschillende in de gemeente Nijkerk aanwezige landschappen. Ontwikkelingen zijn mogelijk voor zover passend bij de maat en schaal van onze gemeente. Daarbij gaat kwaliteit boven kwantiteit. Kortom: “Drie herkenbare en door het landschap met elkaar verbonden woonplaatsen met elk hun eigen cultuur en samenleving. Dorps, landschappelijk en stedelijk wonen in de directe nabijheid van gekoesterde landschappen.”

In het programma veiligheid en handhaving is de ruimtelijke ontwikkeling onder de paragraaf ‘Omgevingswet’ ook benoemd. Dit hangt samen met het feit dat er thans sprake is van een transformatie van het ruimtelijke domein waarin integratie plaatsvindt van alle met ruimtelijke ontwikkelingen samenhangende onderwerpen. Zo gaan ‘gezondheid’, ‘veiligheid’, impact op landschappelijke kwaliteit e.d. onderdeel uitmaken van de integrale afweging of een gewenste ruimtelijke ontwikkeling haalbaar blijkt. Initiatiefnemers zullen daarvoor het draagvlak moeten creëren door in hun voorstellen daarop aantoonbaar actief in te spelen in hun proces.

In dit programma Wonen en Woonomgeving staat steeds meer het functioneren van het bestaande stedelijke gebied centraal. Dit is ook eerder al uitgewerkt door o.a. de dialooggroepen, waaronder de dialooggroep Wonen en Woonomgeving met thema's als kwalitatieve groei, duurzaamheid, verbetering van de verkeersveiligheid en digitale bereikbaarheid. Dit zullen we ook voorzetten. Daarnaast is er een aantal doorgaande autonome- en beleidsontwikkelingen die, binnen deze context, om specifieke aandacht vragen:

- Vitaliteit van wijken versterken door meer samen te werken met partners op wijkniveau en wijken hierin te faciliteren
- Voldoende voorzieningen in en rond de kern, waarbij verenigingen worden gestimuleerd om hun maatschappelijke rol op te pakken
- Inspelen op de veroudering binnen onze samenleving
- Cultuureducatie en cultureel erfgoed meer met elkaar verbinden om zo meer waarde toe te voegen
- Voldoende voorzieningen in elke kern als basis voor maatschappelijke en culturele activiteiten

Al de bovenstaande ontwikkelingen waar we als gemeente invloed op uit kunnen oefenen, hebben in samenhang effect op de woonomgeving en de vitaliteit van de wijken. Het zijn dan ook met name deze onderwerpen die, naast de regulier taken, aandacht krijgen in de doelstellingen en activiteiten.

4.2 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling	Thema “Ruimte”
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Een actuele huisvestingsverordening 2019.	Afstemming binnen de regio en verwerken in huisvestingsverordening 2019.
Een nieuwe woonvisie	De nieuwe woonvisie geeft o.a. richting aan de jaarlijks te maken prestatieafspraken met de corporaties en aan de woningprogrammering.
Er worden per jaar 200 nieuwe woningen gebouwd naar behoefte.	Realiseren van woningbouw, te weten: Deelplan 3 Nijkerkerveen, Deelplan 1A Nijkerkerveen, Woonpark Hoevelaken, 3e Fase Doornsteeg, Spaanse leger, Kerkplein. Inspelen op de dynamiek op de woningmarkt in regionaal verband: dit leidt mogelijk tot een hoger aantal nieuwe woningen per jaar.

Doelstelling	Thema "Ruimte"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Er zijn voldoende woningen beschikbaar voor huishoudens met een laag inkomen.	Prestatieafspraken maken met woningcorporaties over beschikbaarheid van de kernvoorraad.
	Woonruimte (sociale woningbouw) beschikbaar krijgen in overleg met woningbouwverenigingen om zodoende de taakstellende aantal statushouders onderdak te kunnen bieden.
De openbare ruimte (inclusief het groen op niveau) in onze wijken en buurten wordt zo onderhouden dat dit een bijdrage levert aan de kwaliteit van de leefomgeving en aan de veiligheid.	Uitvoering conform de betreffende beheerplannen. De beheerplannen worden de komende periode geactualiseerd.
Bij het beheer van het groen en de openbare ruimte werken we participatief en integraal.	Voorbeelden van werkzaamheden die door de samenleving worden uitgevoerd die goed werken worden actief uitgedragen.
	Initiatieven worden zo mogelijk gehonoreerd.
	We hebben oog en oor voor signalen over welzijn en geven deze door in contacten met andere collega's en partners in de wijken.
	We houden het aantal meldingen openbare ruimte zo laag mogelijk door proactief gebreken te herstellen. Als er wel een melding is, handelen we die af conform het (nieuwe) dienstverleningsconcept.
Het groene karakter van wijken zoveel mogelijk behouden blijft.	De ruimtelijke kwaliteit van een plan wordt onderdeel van het proces tussen initiatiefnemer en omwonenden. Kwaliteit gaat voor kwantiteit
Realisatie van een aantrekkelijk en verkeersveilig fietsnetwerk, met extra aandacht voor verkeersonveilige en drukke kruispunten.	Aanleg fietstunnels voor ontsluiting van de wijk Doornsteeg; Inbrengen wensenfietsnetwerk in Regio Food Valley en regio Amersfoort.
Een goede bereikbaarheid en een duurzaam en veilig wegennet.	Het gewenste kwaliteitsniveau wordt geborgd via het beheerplan, bestekken en het toezicht hierop.
In de ochtend- en avondspits zijn op de ontsluitingswegen binnen de gemeente geen opstoppen.	Mobiliteitsplan als bouwsteen voor het omgevingsplan.
	Capaciteit verhogende maatregelen op kruispunten N301

Doelstelling	Thema "Veilig"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
De verkeersveiligheid en sociale veiligheid borgen via adequate verlichting op de openbare wegen, straten, parkeerstroken, parkeerpleinen, fietspaden, voetpaden en de wandelpaden.	Uitvoering conform beheerplan verlichting.

Doelstelling	Thema “Energiek”
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Het bieden van attractieve, verantwoorde, duurzame, educatieve en veilige speelgelegenheden in de woonomgeving te behoeve van de jeugd.	Het gewenste kwaliteitsniveau borgen via het beheerplan, de bestekken en het toezicht hierop.
	Faciliteren van het dialoogproject "Iedereen mag weten dat je in Nijkerk buiten kan spelen", zodat de samenleving laagdrempelig is geïnformeerd over de beschikbare speelgelegenheden.

Doelstelling	Thema “Duurzaam”
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Afvalwater wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie, tegen 100% kostendekking, waarbij we via extra maatregelen inspelen op klimaatverandering	Uitvoering conform GRP (vastgesteld medio 2018) en de uitkomsten van de stresstest.
Verbetering waterkwaliteit en voldoende ontwatering en afwatering	Uitvoering conform geactualiseerd beheerplan (vastgesteld medio 2019) en in afstemming met het dialoogproject water en klimaatadaptatie.

4.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Handboek groenbeleid	2018-2022	2018
Welstandsnota	Doorlopend	2013
Huisvestingsverordening 2015	Doorlopend	2015
Integraal beheerplan openbare Ruimte IBOR	2004 – en verder	2004
Gemeentelijk Waterplan	2005 – 2030	2006
Gemeentelijk Verkeers- en Vervoerplan (GVVP)	2010 – 2020	2011
Groene Buffer	2010 e.v.	2011
Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP)	2018 – 2022	2018
Parkeerbeleidsplan	2014 – 2020	2014
Woonvisie 2015+	2015 en verder	2015
Koepelplan Landgoed Appel	2015 en verder	2015
Visie aantrekkelijk Nijkerk	2016	2016
Landschapsregeling 2016	2016	2016
Beheerplan wegen	2018-2022	2018
Beheerplan sloten, bermen en duikers	2018-2022	2018
Visiedocument Dialooggroep Wonen en Woonomgeving	2017 en verder	2017

4.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
Regio de Vallei	De gemeenschappelijke regeling Regio De Vallei is voortgezet in verband met de contractuele verplichtingen in het kader van de afvalverwerking door de ARN. Binnen deze gemeenschappelijke regeling zijn contracten met marktpartijen afgesloten voor de verbranding van restafval (ARN), vergisting en compostering van GFT (Twence) en sortering / vermarkting van kunststof (ARN/Remondis). De met de ARN gesloten overeenkomst voor afvalverbranding is verlengd tot 2025.

4.5 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Wonen en woonomgeving verbonden zijn.

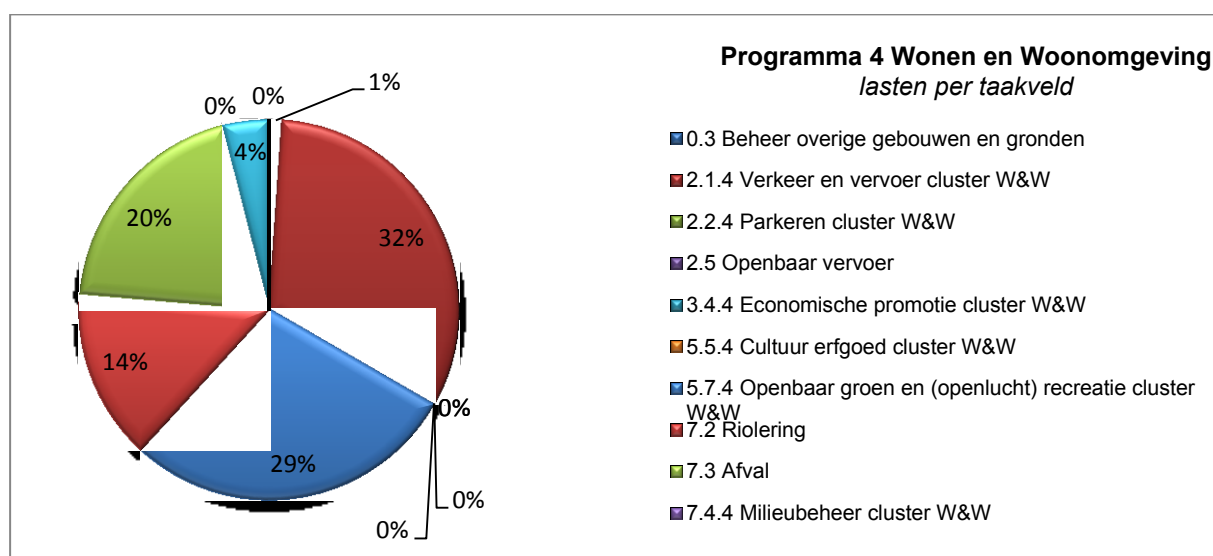
(bedragen x € 1.000)

-/- = voordeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	23.813	20.655	21.206	20.947
Baten	16.247	13.063	13.596	13.366
Saldo programma	-7.566	-7.592	-7.610	-7.581

4.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Wonen en woonomgeving horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	158	163	5
2.1.4	Verkeer en vervoer cluster W&W	4.688	164	-4.524
2.2.4	Parkeren cluster W&W	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0
3.4.4	Economische promotie cluster W&W	10	0	-10
5.5.4	Cultuur erfgoed cluster W&W	0	0	0
5.7.4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster W&W	4.169	66	-4.103
7.2	Riolering	2.124	2.399	275
7.3	Afval	2.883	3.568	685
7.4.4	Milieubeheer cluster W&W	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	551	605	53
8.1.4	Ruimtelijke ordening cluster W&W	17	171	154
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	9.112	9.112	0
8.3.4	Wonen en bouwen cluster W&W	100	0	-100
		23.813	16.247	-7.566

5.1 Inleiding en ontwikkelingen

Het goed vormgeven en actief doorontwikkelen van de gemeentelijke taken op het gebied van het sociaal domein om inwoners maatwerk te kunnen bieden, is en blijft een belangrijk speerpunt. De ondersteuning aan inwoners met een hulpvraag heeft onze prioriteit, hierbij stimuleren we ook de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van deze inwoners. Nijkerk werkt aan een inclusieve samenleving. Binnen het sociaal domein werken wij aan een kanteling van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat', waarbij we een beroep doen op de eigen kracht en verantwoordelijkheid van de Nijkerkse samenleving. Vanuit een regierol zetten wij in op de samenvoeging van budgetten en een betere samenwerking tussen instellingen en zorgverleners met cliënten. We stimuleren het langer zelfstandig kunnen wonen van inwoners en het voeren van regie op hun eigen huishouden, bijvoorbeeld door het verruimen van de mogelijkheden voor inwoning en mantelzorg.

Extra gemeentelijke inzet is nodig om de transformatie van het sociaal domein verder vorm te geven en om de monitoring in nauwe afstemming met de gebiedsteams en aanbieders verder te ontwikkelen. Preventief handelen wordt steeds belangrijker. Dit om inwoners tijdig ondersteuning te bieden en mogelijke zorg zo licht en kortdurend als mogelijk te organiseren. Daarbij verwachten we dat inwoners hun talenten zo maximaal mogelijk inzetten om (opnieuw) regie te hebben op hun ontwikkeling en kwaliteit van leven. In nauwe afstemming wordt met voorscholen, het onderwijs, (zorg)aanbieders, gezondheidscentra, huisartsen en onze gebiedsteams hier actief vorm en inhoud aan gegeven.

Innovatie in het sociaal domein stimuleren

Onze systemen sluiten niet altijd aan bij de leefwereld van onze inwoners. Als je in het sociaal domein zaken minder bureaucratisch wilt aanpakken, het anders dan anders wilt doen en inwoners niet wilt belasten met regels is het wat ons betreft niet meer, ja maar, maar ja mits. Deze transformatie om die ruimte te creëren, mogelijkheden te laten ontstaan, energie van inwoners maar ook professionals niet verloren te laten gaan, kost tijd en geld. We zijn gestart met een tijdelijk 'Innovatieteam Sociaal Domein' om het werken vanuit de Visie Sociaal Domein en daarmee de transformatie nog meer gestalte te geven. Via diverse interne wijzigingen, bundeling van regelingen en budgetten wordt hiervoor vanuit de medewerkers steeds meer maatwerk geleverd, waardoor ontschot wordt gewerkt.

Evaluatie gebiedsteams

In het voorjaar van 2018 is de evaluatie van de gebiedsteams afgerond. De nieuwe aanpak zorgt ervoor dat de inwoners laagdrempelig en met korte, snellere lijnen professionele ondersteuning krijgen. Met persoonlijke aandacht en maatwerk ontzorgen we de inwoners, met behoud van hun eigen regie. Samenwerking met o.a. scholen, vrijwilligersorganisaties en maatschappelijke instellingen wordt actief opgezocht waarbij de privacy gewaarborgd is. In de evaluatie is een oordeel gevormd over de huidige inzet in relatie met de visie zoals deze door de gemeenteraad is vastgesteld. Aanvullend zijn casussen via een effectencalculator beoordeeld, in aanwezigheid van de inwoners over wie de casus ging. In afstemming met medewerkers van de gebiedsteams en moederorganisaties zijn scenario's van doorontwikkeling besproken. Aanvullend is een SWOT-analyse op diverse scenario's toegepast. Op basis van deze informatie en de uitkomsten van de evaluatie wordt de gemeenteraad eind 2018 een voorstel gedaan welk model in de doorontwikkeling per 2019 gewenst is. Deze evaluatie bepaalt voor de komende jaren de werkwijze en opzet van de gebiedsteams. Op dit moment lopen diverse verbeterlagen, waarbij geldt dat verbetering een continue proces is en blijft.

Regievoering gebiedsteams

Binnen de gebiedsteams is in 2018 veel aandacht besteed aan het uitrollen van 1 plan - 1 gezicht. Dit betekent veel voor de inwoner die bij een hulpvraag actiever begeleid wordt en minder 'stress van herhaling of de weg kwijt zijn' zal ervaren. Een actieve regievoering vergt veel van de medewerkers in de teams, maar ook binnen de gemeente zelf heeft dit wijzigingen tot gevolg. De werkwijze van 1 regie - 1 gezicht past bij de ontwikkelingen vanuit zowel de participatiesamenleving als de dialoog. Hierbij willen we inwoners meer in hun eigen kwaliteiten ondersteunen om, waar mogelijk, zoveel als mogelijk het eigen leven te kunnen leiden. Waar ondersteuning vanuit de overheid gewenst is, moet sprake zijn van een strakke organisatie met deskundigheid en een snelle besluitvorming rondom de hulpvraag.

Inzet op 18 - 23 jarigen

Bij jongeren in jeugdhulp is het bereiken van de 18 jarige leeftijd een kwetsbaar moment. De jeugdhulp staakt veelal de activiteiten en de Wmo is nog onvoldoende ingeregeld. Jongeren zonder ondersteuning vanuit ouders/verzorgers worden geacht om een postadres/huisvesting te hebben, inkomen (bijstand, uitkering of werk) en worden wettelijk voldoende geestelijke capaciteit toebedeeld om goede keuzes te kunnen maken. Bij een aantal jongeren in gemeenten is dit niet het geval en blijft dit zo. Het is aan gemeenten om via leerplicht en afstemming met de jongere zelf, ouders/verzorgers, onderwijs, jeugdhulpaanbieders, woningstichtingen etc. te organiseren dat een jongere een geslaagde oversteek naar de Wmo kan maken (indien nodig). Focus vanuit de gemeente op deze doelgroep is essentieel, het vernieuwde team leerplichtambtenaren zet hier actief op in.

Doorontwikkeling Wmo en versterking verbinding voorliggend veld

De afgelopen jaren zijn de taken in het brede sociale domein gedegen opgepakt. Mede vanuit de wens om een gemeente met een sociaal gezicht te blijven is hier vorm en inhoud aan gegeven. In het bijzonder is daarbij aandacht voor kwetsbare doelgroepen, zoals ouderen en verwarde personen. We willen een aanpak ontwikkelen die verschillende domeinen uit het leven en wet-en regelgeving overstijgt en doen dit nadrukkelijk samen met de partners uit de keten en ervaringsdeskundigen. Uit de laatste onderzoeken naar de waardering van onze inwoners, weten we dat gebruikers de kwaliteit van jeugdhulp en Wmo hoog waarderen. In 2018 nam de waardering verder toe. Hier is door velen, inclusief alle zorgaanbieders hard voor gewerkt. Sinds 2015 functioneren binnen Nijkerk een viertal inkoopafels (algemeen toegankelijk, niet algemeen toegankelijk, hulp bij het huishouden en toegang/gebiedsteams). Met aanbieders wordt hierdoor gemiddeld 4 keer per jaar plenair voortgang en ontwikkeling gevolgd. Steeds vaker blijken voorzieningen of activiteiten nodig die meerdere overlegtafels bestrijken. Door combinaties worden nieuwe activiteiten mogelijk. Een vorm van samenwerking die hierop vooruitloopt is de bundeling van voorzieningen geweest in Entree: bibliotheek, UVV, Sigma, Gebiedsteam Nijkerk Centrum en vluchtelingenwerk werken in dit gebouw samen. Deze inhoudelijke krachtenbundeling willen we de komende jaren verder vorm en inhoud geven. Steeds actiever moet worden beoordeeld welke partner geschikt is voor het uitvoeren van een activiteit. Waarbij we willen sturen op welk resultaat voor onze inwoners wordt behaald. Dit vergt een vorm van flexibel inzetten van middelen. Deze werkwijze wordt in nauwe afstemming met aanbieders, gebiedsteams en de gemeentelijke organisatie vorm gegeven. Doel daarbij is om de middelen zo effectief mogelijk in te zetten in nauwe aansluiting op de wensen van onze inwoners. Dat Nijkerk daarbij op de goede weg is bewijst de hoge waardering vanuit de inwoners. Dit in combinatie met de stabilisatie van aanbieders en daarmee het beschikbare aanbod, dat in hoge mate blijkt aan te sluiten bij de huidige vraag vanuit de samenleving. In het najaar van 2018 is de vernieuwde visie op werk aan de gemeenteraad aangeboden. In lijn het met coalitieakkoord betekent dit extra inzet op inwoners binnen de Participatiewet. Voor met name de teams Leren en Werken & Sociale Dienstverlening en Handhaving vraagt dit extra inzet en ondersteuning.

Dialogoog

De dialooggroep Sociaal Domein heeft twee overkoepelende onderwerpen gedefinieerd: participatiebalans (actief participeren maar ook de ruimte hebben om te kunnen herstellen) en maatwerk (afstemming van de dienstverlening op vragen, behoeften en mogelijkheden van inwoner(s) en zijn/haar sociale netwerk). De visie is dat Nijkerk een plek is waar iedereen mee kan en mag doen. Meedoen is maatwerk en afhankelijk van participatie-draagkracht. Ingezet moet worden op samen leven waarbij oog is voor kwaliteit van leven en aandacht voor elkaar. Via drie thema's zijn zaken uitgewerkt:

1. *Samen leven* gaat over verbinden van mensen en organisaties, integratie van verschillende doelgroepen, drempels weg om kansen te creëren, diversiteit bevorderen en dwarsverbanden te leggen.
2. *Kwaliteit van leven* gaat over de inwoner, waarbij rekening gehouden wordt met live-events, uitgegaan wordt van eigen kracht en mogelijkheden, met aandacht voor persoonlijke (sociale) ontwikkeling om van betekenis te zijn en het welbevinden te vergroten.
3. *Aandacht hebben* voor elkaar begint bij preventie en signalering van de hulpvraag en gaat over in ondersteuning van kwetsbare situaties als dat nodig is.

De gemeenteraad heeft bepaald hoe om te gaan met de vijf gepresenteerde ideeën: armoede Nijkerk uit, ontdek-en-doe spel, één-loketfunctie, ontmoetingspleinen, regie en samenwerking. Deze worden individueel verder uitgewerkt en aan de gemeenteraad voorgelegd. De resultaten van deze uitwerkingen zijn van invloed op de werkvoorraad van diverse thuishuisteam, de toekomstige uitvoering en de te behalen doelstellingen.

Monitoring Sociaal Domein

Het sociaal domein beslaat een groot deel van de gemeentelijke financiën. Binnen de gemeente zijn diverse thuisteamen aan het sociaal domein verbonden. In 2018 is de monitor Sociaal Domein gereed gekomen, mede aan de hand van de wens vanuit de gemeenteraad via de motie 'kwaliteitsslag sociaal domein'. Vanuit de monitoring wordt duidelijk waar zich binnen het sociaal domein kansen en ontwikkelingen voordoen en financiële wijzigingen, trends en ontwikkelingen worden zichtbaar. In de werkprocessen vindt voor de teams een doorontwikkeling plaats. Monitoring is een structurele aangelegenheid. Via de P&C-cyclus en vanuit de teams wordt structureel de vinger aan de pols gehouden om college en raad te informeren en aanvullend waar gewenst werkprocessen leaner te organiseren of lopend beleid te wijzigingen in het belang van de inwoners van Nijkerk. In het coalitieakkoord is opgenomen dat de gemeente transparant wil zijn in haar doen en laten: een gedegen monitor hiervoor is zodoende essentieel.

5.2 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling	Thema "Inclusief"
Wat willen we bereiken	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
De samenleving krijgt voorzieningen die aan de kwaliteitseisen voldoen.	Goed contractbeheer leveranciers.
De geleverde ondersteuning van de aanbieders aan de samenleving voldoet aan de kwaliteitseisen.	Goed contractbeheer aanbieders, productbeheer PDC, Toezicht.
Verbinden van mensen en organisaties	We willen het aanbod binnen het sociaal domein in Nijkerk digitaal inzichtelijk maken via de WegwijzerNijkerk
Extra ondersteuning bieden aan inwoners in bijzondere omstandigheden.	Bieden van maatwerkvoorzieningen die passen bij de persoonlijke situatie van een inwoner. In nauwe afstemming met o.a. de gebiedsteams en teams werk en inkomen. Betrokkenheid binnen het dialoogproject 1-loket Waar nodig actieve informatieverstrekking en communicatie.
	Sluitende aanpak ontwikkelen voor kwetsbare doelgroepen, waaronder ouderen en verwarde personen, in nauwe samenwerking met partijen uit het veld en ervaringsdeskundigen
De activering van statushouders geregeld is.	Nauwe afstemming met ketenpartners (zorg, welzijn, vluchtelingenwerk en woningstichtingen) en regiegemeenten om de participatie van statushouders te stimuleren.
	Uitvoering en monitoring van de participatieverklaring voor inburgeringsplichtigen (i.s.m. DUO en Vluchtelingenwerk).
Dialoogvoorstellen o.a. Bruggenbouwers en ijsbrekers	Borging van deze projecten (implementatie ijsbreker met mandaat).
Passende en adequate jeugdzorg.	Adequate en doelmatige inkoop van Jeugdhulp via de Regio FoodValley. Bij de jeugdhulp staat maatwerk per kind voorop, deze wordt geboden. Lokaal wordt aan diverse versnellingsmaatregelen gewerkt. Dit om zowel de transformatie van de jeugdhulp te versnellen, ook om de uitgaven op jeugdzorg te kunnen beheersen.
Minder huishoudens die (problematische) schulden hebben.	Doorgaan met maatregelen/acties om schulden te voorkomen (preventie)
	Eerder bereiken van inwoners met schulden (vroegsignalering)
	Het bieden van voorzieningen op het gebied schuldhulpverlening.
	Actualiseren van het beleidsplan Wet schuldsanering gemeenten (verplicht).
Nijkerk toegankelijk is voor mensen met een beperking of andere achtergrond	Verbetering van de toegankelijkheid (fysiek, sociaal en mentaal) a.h.v. de lokale inclusie agenda.
Mensen met een fysieke beperking in hun woning kunnen blijven wonen	Inkoop van voorzieningen algemeen toegankelijk, hulp bij het huishouden, dagbesteding en begeleiding & woningaanpassing.

Doelstelling	Thema "Inclusief"
Wat willen we bereiken	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Er voldoende mogelijkheden zijn om langer zelfstandig te wonen.	Verbeteren van de levensloopbestendigheid van de woningvoorraad, zodat mensen (langer) zelfstandig in de eigen woning kunnen blijven wonen. Actief faciliteren door campagne Woonbewust.
	Verruiming van mogelijkheden voor inwoning/mantelzorg en ouderenhuisvesting in de buurt van voorzieningen.
Mensen regie kunnen voeren op hun eigen huishouden	Uitvoering Integraal Huisvestingsplan inclusief jaarlijks programma onderwijshuisvesting. Specifiek: nieuwbouw school Doornsteeg, nieuwbouw Voorzieningencluster Nijkerkerveen, renovatie diverse basisscholen.
	Actualisatie IHP met extra aandacht voor duurzaamheid om bij te dragen aan de doelstellingen van een CO2-neutrale gemeente in 2035.
	Een passend en toereikend aanbod van collectieve voorzieningen.
	Laagdrempelige en toegankelijke ondersteuning bieden via de vier lokale gebiedsteams.
De monitoring sociaal domein is op orde en dat kan de uitvoering voor mogelijke bijsturing ondersteuning	Binnen de P&C-cyclus en www.waarstaatjegemeente.nl structureel informatie aanleveren om de uitvoering Sociaal Domein te verbeteren.

Doelstelling	Thema "Energiek"
Wat willen we bereiken	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Voldoende en adequate onderwijshuisvesting.	Uitvoering Integraal Huisvestingsplan inclusief jaarlijks programma onderwijshuisvesting. Specifiek: nieuwbouw school Doornsteeg, nieuwbouw Voorzieningencluster Nijkerkerveen, renovatie diverse basisscholen.
	Actualisatie IHP met extra aandacht voor duurzaamheid om bij te dragen aan de doelstellingen van een CO2-neutrale gemeente in 2035.
Alle leerplichtige leerlingen tussen 5-18 in beeld.	Eens per maand controle schoolinschrijving + afstemming met scholen en ouders waar nodig.
90% van de kinderen van 2,5 tot 6 jaar met een taal- en rekenachterstand VVE volgen.	Leesvaardigheid vergroten en taalachterstand reduceren/verbeteren. Daarmee worden ontwikkelingsachterstanden terug gedrongen. Gekeken wordt naar wat een kind nodig heeft. Naast taal wordt ook rekenen gegeven als dit de kindontwikkeling helpt. De gemeente zet hoofdzakelijk in via het VVE-beleid op de voorschoolse periode.
Jongeren maken goede kansen op de arbeidsmarkt en kunnen zich actief inzetten in de maatschappij.	Het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder diploma. Onderwijs en arbeidsmarkt wordt actiever met elkaar verbonden. Beoordeeld wordt of de juiste opleidingen worden aangeboden om onze jeugd een maximale kans en duurzame kans op een baan te geven.
Er is adequaat leerlingenvervoer	Kritische beoordeling per aanvraag t.a.v. toekenning vervoer. Het leerlingenvervoer wordt eind 2018 heroverwogen. In 2019 wordt in afstemming met regiogemeenten een aanbestedingsprocedure doorlopen. Blijvende informatieverstrekking en advisering naar externen en ouders/verzorgers.
	Project zelfstandig reizen: vanuit de bus op de fiets.
Kinderen en jongeren met een extra zorgbehoefte ontvangen passend onderwijs en de zorg die ze nodig hebben om uiteindelijk met een startkwalificatie van school te gaan.	Ontwikkelen van het faciliteren in de verbinding van onderwijs en jeugdhulp.

Doelstelling	Thema "Energiek"
Wat willen we bereiken	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
Inwoners kunnen deelnemen aan sociaal-culturele en sportieve activiteiten	Verstrekking van vergoedingen 'Meedoen' ter bevordering van sociaal-culturele en sportieve participatie.
	subsidieren van fondsen die vergoedingen verstrekken voor sociaal-culturele en sportieve activiteiten
	Doorontwikkeling van het "Kindpakket" op toename van verstrekkingen in natura en leeftijdsgebonden.

5.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Verordening en beleidsregel Meedoen	2008 en verder	2012
Regionaal convenant Bestrijding voortijdig schoolverlaten	2012 – 2016	Nieuw convenant in voorbereiding
Nadere regeling Lokale Educatieve Agenda	2012 – 2013	2012
Wmo beleidsplan gemeente Nijkerk	2012 – 2015	2012
Beleidsplan Bibliotheekwerk gemeente Nijkerk	2012 – 2018	2012
Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	2013 – 2020	2013
Visie op de vernieuwing van het Sociaal Domein	2015 – en verder	2013
Hoofdpijnennota "Op weg naar een vernieuwd Sociaal Domein"	2015 – en verder	2013
Aanvullend beleidskader Sociaal Domein	2015 – en verder	2014
Convenant resultaatafspraken voor- en vroegschoolse educatie	2015 – en verder	2014
Woonvisie 2015+	2015 – en verder	2015
Visiedocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 – en verder	2017
Uitwerkingsdocument Dialooggroep Sociaal Domein	2017 – en verder	2017

5.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
VGGM	De VGGM ondersteunt de gemeente bij het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van haar inwoners, met extra aandacht voor risicogroepen. Begin 2015 hebben alle regiogemeenten besloten om te sturen op integrale jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar. Eind 2015 zijn 15 regiogemeenten overgestapt naar de VGGM met betrekking tot de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar. De gemeente Nijkerk sluit per oktober 2017 aan. De nota Volksgezondheid Toekomst Verkenning (VTV) van het RIVM dient als basis voor de speerpunten in het nationaal en lokaal gezondheidsbeleid en daarmee voor de prioriteiten in 2016 en verder. De nadruk in het landelijke gezondheidsbeleid 2016-2019 en de VTV ligt op de verbinding tussen gezondheidsbeleid en de doelstellingen in het sociaal domein: participatie, zelfregie en zelfredzaamheid
FoodValley: <i>Jeugdhulp & Verwijsindex</i> ¹	De inkoop jeugdhulp is per 2015 in nauwe afstemming in de regio FoodValley opgezet. Met de inmiddels ruim 200 aanbieders is via accounthoudersschappen contact, zodat de uitvoering actief wordt gevolgd en waar nodig bijgesteld. Via het Knooppunt verloopt de facturatie, monitoring en vindt beleidsmatige aansturing plaats. In 2018 is een strakke monitor gereed gekomen in combinatie met een versnellingsagenda aan maatregelen om de uitgaven actiever te kunnen beheersen.
Noord-Veluwe: <i>Passend Onderwijs</i> *	Scholen hebben in de Wet Passend Onderwijs de zorgplicht gekregen. Dit betekent dat het verplicht is om voor alle kinderen een passende plek / een passend onderwijsprogramma te bieden. Als dat niet binnen de school kan, dan is de school verantwoordelijk om een andere school (binnen of buiten het samenwerkingsverband) te vinden waar dit wel kan. Thuiszitters zouden hierdoor niet meer voor moeten komen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de

¹ * Deze samenwerking voldoet niet aan de criteria van een verbonden partij, maar is opgenomen om een compleet beeld te geven van de relevante samenwerkingsverbanden.

Verbonden partijen	Doelstelling
	leerplicht. Er is een regionaal ambtelijk overleg voor opgericht ter voorbereiding op het formele OOGO (Op overeenstemming gerichte overleg) met de verantwoordelijk wethouders.
Regio Amersfoort: <i>Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC)*</i>	Doelstelling is om door een bestuurlijke en operationele herinrichting van de RMC-functie te zorgen voor meer zicht en een betere grip op de grootste groep voortijdig schoolverlaters, de 18+. Gezocht wordt naar een zo goed mogelijke regionale samenwerking en afstemming, o.a. op het administratieve vlak, en een inrichting, waarbij goede sturing mogelijk is op de gewenste samenwerking met het sociaal domein. Het doel van de RMC-functie is het terugdringen van het aantal voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (in de leeftijdsgroep tot 23 jaar).
Regio Amersfoort: <i>Volwasseneducatie*</i>	Het in samenwerking tot stand brengen van het Regionaal Plan Educatie. Daarnaast wordt overlegd over de lokale inzet van de regionale middelen op het gebied van volwasseneducatie.
Regio Amersfoort: <i>Maatschappelijke opvang & beschermd wonen</i>	Amersfoort is centrumgemeente en regelt vanuit deze wettelijke verplichting de maatschappelijke opvang en het beschermd wonen voor inwoners uit de regio Amersfoort. Nijkerk valt voor wat betreft de maatschappelijke opvang en beschermd wonen tot 2020 onder Amersfoort. Vanaf 2020 worden gemeenten hier zelf verantwoordelijk voor.
Regio Amersfoort: <i>Regionaal werkbedrijf & Werkgevers Servicepunt*</i>	De economische oriëntatie van veel inwoners en bedrijven vanuit Nijkerk is op Amersfoort gericht. Vanuit economisch belang en de Participatiewet wordt vanuit Nijkerk zodoende actief samengewerkt in dit regionale verband.

5.5 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Sociaal Domein verbonden zijn.

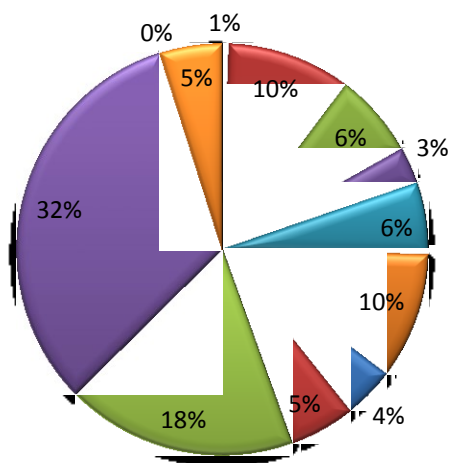
	(bedragen x € 1.000)			
-/- = voordeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	26.554	26.438	26.576	26.666
Baten	1.038	1.038	1.038	1.038
Saldo programma	-25.516	-25.400	-25.538	-25.628

5.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Sociaal Domein horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
4.1.5	Openbaar basisonderwijs cluster SD	151	0	-151
4.2	Onderwijshuisvesting	2.582	1	-2.582
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.743	478	-1.265
5.6	Media	773	4	-769
6.1.5	Samenkracht en burgerparticipatie cluster SD	1.510	13	-1.497
6.2	Wijkteams	2.640	0	-2.640
6.3.5	Inkomensregelingen en burgerparticipatie cluster SD	1.046	60	-986
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.361	51	-1.310
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.820	432	-4.388
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	8.630	0	-8.630
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0
7.1.5	Volksgezondheid cluster SD	1.299	0	-1.299
		26.554	1.038	-25.516

Programma 5 Sociaal Domein
lasten per taakveld

- 4.1.5 Openbaar basisonderwijs cluster SD
- 4.2 Onderwijshuisvesting
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken
- 5.6 Media
- 6.1.5 Samenkracht en burgerparticipatie cluster SD
- 6.2 Wijkteams
- 6.3.5 Inkomensregelingen en burgerparticipatie cluster SD
- 6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.82 Geëscaleerde zorg 18-
- 7.1.5 Volksgezondheid cluster SD

6.1 Inleiding en ontwikkelingen

Met een andere manier van werken willen wij meer ruimte geven voor innovatie bij inwoners, instellingen en bedrijven. Wij doen een groter beroep op de eigen kracht, verantwoordelijkheid en deskundigheid van onze inwoners en ondernemers. Hierbij past een flexibele gemeentelijke organisatie en een bestuurscultuur die meer aansluit bij de diversiteit in de Nijkerkse samenleving. Wij vormen een open, modern en toegankelijk bestuur.

In de vorige raadsperiode is een intensievere samenwerking met de samenleving in gang gezet. Dit zetten we voort. We brengen onze organisatie, inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen dicht bij elkaar. We zoeken actief de samenwerking met betrokkenen op. We zijn open in onze communicatie en zijn toegankelijk, in de nabije toekomst in een nieuw Huis van de Stad. Onze dienstverlening is digitaal waar dat kan en persoonlijk waar nodig.

Nijkerk is een volwaardige en zelfstandige gemeente, die gericht op kwaliteit actief samenwerkt met andere overheden in de regio's om ons heen. Steeds meer ontwikkelingen zijn gemeentegrens overschrijdend. We gaan ambtelijk en bestuurlijk actiever participeren in regionale samenwerkingen.

Bij een open bestuursstijl hoort een goede bewaking en verantwoording over onze resultaten en inspanningen. We gaan control en monitoring verder ontwikkelen om nog beter inzicht te hebben in de feiten en noodzakelijke bijstellingen van onze inspanningen.

Wij vervullen een modern en aantrekkelijk werkgeverschap voor onze organisatie en bieden de middelen die daarbij passen. Er is ruimte voor initiatief en creativiteit voor onze medewerkers om maatwerk te leveren aan de samenleving. We bieden actief mogelijkheden aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

6.2 Doelstellingen en prestaties

Doelstelling	Thema "Algemeen"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
De kwaliteit van de Basisregistratie Personen is op orde.	Vastleggen, beheren en verstrekken van authentieke persoonsgegevens is de basis voor een goede en efficiënte publieke dienstverlening. Integer identiteitsmanagement voor burger en overheid blijven gewaarborgd. Het voorkomen van identiteitsfraude maakt hier onderdeel van uit.
	Modernisering BRP en het experiment digitale verstrekking rijbewijzen worden op de voet gevolgd. De (financiële) consequenties van deze ontwikkelingen zijn nu nog niet helder.
De dienstverlening wordt conform het dienstverleningsconcept (2018) uitgevoerd.	Implementatie nieuwe vormen van dienstverlening in 2019 op basis van het nieuwe dienstverleningsconcept.
	Het kwaliteitshandvest wordt in 1e kwartaal 2019 geactualiseerd.
De dienstverlening is mensgericht.	De situatie en vraag van de burger staat centraal. Dit wordt gerealiseerd via een persoonlijke benadering én inventief en creatief omgaan met de mogelijkheden en beperkingen van regelgeving en systemen.
	We zijn transparant en aanspreekbaar. Met transparant bedoelen we dat voor de inwoner duidelijk is wat er met zijn vraag gebeurt en dat duidelijk is waar in het proces zijn vraag zich bevindt. We zijn aanspreekbaar tijdens de openingstijden, telefonisch en elektronisch (website en mail).
	Het resultaat van de jaarlijkse monitoring (digitale) dienstverlening via "waar staat je gemeente" wordt aantoonbaar verbeterd binnen 2 jaar.
De website is een volwaardig dienstverleningskanaal en voldoet aan de web-richtlijnen.	De dienstverlening is snel, efficiënt en begrijpelijk, en zo veel mogelijk via internet. 60% van de vragen wordt in 1 keer goed afgehandeld.

Doelstelling	Thema “Algemeen”
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
	In 2019 worden de mogelijkheden voor digitale dienstverlening aan bedrijven uitgebreid.
Het privacy beheer is op orde.	In de uitvoering voldoen we aan de Algemene Verordening Gegevensbeheer.
Documentaire informatie wordt duurzaam en toegankelijk opgeslagen.	Het toegankelijk maken en beheren van het (historische) papieren archief.
	De dienstverlening is snel, efficiënt en begrijpelijk, en zo veel mogelijk via internet. 60% van de vragen wordt in 1 keer goed afgehandeld.
	Openbare informatie wordt op verzoek verstrekt aan instellingen en burgers.
Bezwaarschriften worden adequaat afgehandeld.	Efficiënt laten functioneren van het secretariaat commissie bezwaarschriften
	Zorgen voor juridisch houdbare en tevens doelmatige adviezen en besluiten
De Planning- en Controlcyclus ondersteunt de organisatie bij het efficiënt, effectief en rechtmatig functioneren en de raad bij haar controlerende rol.	Het opstellen begroting, voorjaarsnota, bestuursrapportages en jaarrekening. Uitvoeren motie Grip.
De organisatie en het bestuur beschikken over de informatie die nodig is voor sturing en controle	Uitrollen van een dashboard per team, waardoor teams zelf periodiek gegevens/informatie kunnen opvragen.
	Zorgen dat monitoring op de relevante beleidsterreinen/processen op orde is.
De gemeente communiceert vroegtijdig, laagdrempelig, uitnodigend en duidelijk met gebruikmaking van doelgroepgerichte moderne communicatiemiddelen zoals social media.	(Coördinatie) van de woordvoering van gemeente wordt herijkt zodat de doelstelling maximaal wordt ondersteund.
	De wekelijkse publicatie op de gemeentepagina wordt waar nodig aangepast zodat deze meer aansluit bij de doelstelling.
Nieuwe initiatieven vanuit samenleving worden gecoördineerd opgepakt.	Nieuwe initiatieven worden beoordeeld op basis van de kaders van de dialoog.
	Verschillende belangen in de samenleving komen op een evenwichtige manier aan bod.
Het programmatisch en integraal werken wordt versterkt.	
	De projecten en projectteams worden toegankelijk in beeld gebracht.
	De bestuurlijke ondersteuning per programma wordt versterkt.
	De bestuurlijke ondersteuning per programma wordt versterkt.
De inzet voor verbonden partijen vindt gecoördineerd plaats.	Intensiveren bestuurlijke relaties, proactief Nijkerkse belangen inbrengen, participeren in subsidie-trajecten op boven lokale schaal.
	Monitoren resultaten verbonden partijen.

Doelstelling	Thema "Algemeen"
Wat willen we bereiken?	Wat moet er gebeuren om onze doelstellingen te bereiken?
	Stimulering goede opdrachtformulering en afspraken verbonden partijen.
Doorontwikkeling organisatie.	Jaarlijks wordt een aantal trainees en stagiaires ingezet.
	Het contractbeheer wordt versterkt
	Evalueren huidige verbinderrollen en waar nodig versterken hiervan.

6.3 Beleidskader

Nota/plan	Planperiode	Jaar vaststelling
Nijkerk in de Regio plaatsbepaling	2010 – en verder	2009
Coalitieakkoord "verbinden met ambitie"	2018 – 2022	2018
Strategische agenda FoodValley	2011 – 2015	2011
Verordening gegevensverstrekking basisregistratie personen	2014 – en verder	2014
Veranderplan "Anticiperen op participeren"	2014 – 2020	2014
Regeling zonder meer 'Samenwerking bedrijfsvoering'	2017 – en verder	2016

6.4 Samenwerkingsverbanden

Verbonden partijen	Doelstelling
GBLT	GBLT is de samenwerking op het gebied van uitvoering van de WOZ en de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Lokale Heffingen.
BLNP	BLNP is de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Meer informatie is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering.

6.5 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan het programma Bestuur en bedrijfsvoering verbonden zijn.

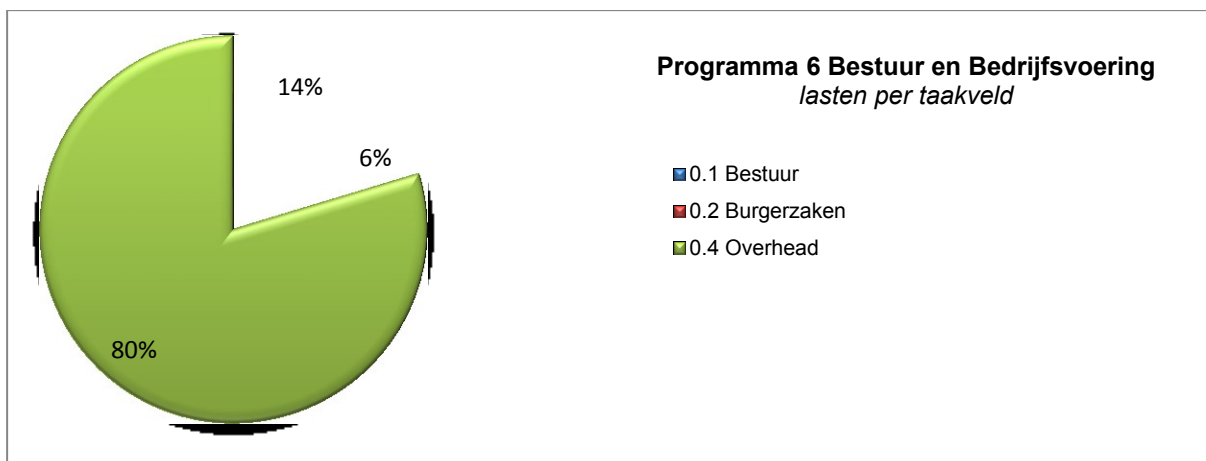
(bedragen x € 1.000)

-/- = voordeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	12.983	12.743	12.983	12.548
Baten	671	735	637	592
Saldo programma	-12.311	-12.008	-12.346	-11.956

6.6 Uitvoeringsinformatie

Bij het programma Bestuur en bedrijfsvoering horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
0.1	Bestuur	1.873	0	-1.873
0.2	Burgerzaken	766	534	-232
0.4	Overhead	10.344	138	-10.207
		12.983	671	-12.311

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

7.1 Inleiding en ontwikkelingen

In aanvulling op de programma's geeft dit hoofdstuk een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. De algemene dekkingsmiddelen, zoals het Gemeentefonds, worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Inzicht in de baten is echter essentieel voor de raad. Daarom maakt het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen ook onderdeel uit van het onderdeel programma's.

De voorgaande zes programma's omvatten alle baten en lasten die nodig zijn voor de realisering van die programma's. Specifieke gemeentelijke heffingen zoals het rioolrecht en de afvalstoffenheffing zijn opgenomen bij de baten van het betreffende programma. Hetzelfde gebeurt met de specifieke uitkeringen.

Het BBV schrijft in artikel 8 voor dat in de begroting een bedrag wordt opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Het bedrag voor onvoorzien kan, volgens de voorschriften, worden geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma. Er is voor gekozen om de post onvoorzien voor de begroting in zijn geheel op te nemen.

7.2 Overzicht algemene dekkingsmiddelen

De belangrijkste onderdelen van het overzicht algemene dekkingsmiddelen zijn voorgeschreven. Het gaat daarbij om:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn met name de OZB, de precariobelasting, de toeristenbelasting en de hondenbelasting,
- algemene uitkeringen (gemeentefonds),
- dividend,
- saldo van de financieringsfunctie,
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Tabel 7.1 Specificatie algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

B A T E N	2019	2020	2021	2022
Algemene dekkingsmiddelen				
Lokale heffingen (OZB)	8.454	8.499	8.546	8.591
Lokale heffingen (precariobelasting)	1.810	1.810	1.810	0
Lokale heffingen (overige belastingen)	412	412	412	412
Gemeentefonds	51.043	52.017	52.776	53.434
Dividend	415	415	415	415
Saldo financieringsfunctie	429	465	501	610
Totaal algemene dekkingsmiddelen	62.563	63.618	64.460	63.462
L A S T E N				
Onvoorzien	24	24	24	24

7.3 Toelichting

Hieronder wordt in het kort het beleid ten aanzien van de onderwerpen in tabel 7.1 toegelicht.

Lokale heffingen

Het beleid over de lokale heffingen wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf Lokale heffingen van deze begroting.

Gemeentefonds

Het gemeentefonds kent drie soorten uitkeringen:

- De algemene uitkering
- Decentralisatie- en Integratie-uitkeringen

De algemene uitkering

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten met maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. De maatstaven kunnen voortdurend aan veranderingen onderhevig zijn.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van de algemene uitkering voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven (netto gecorrigeerde rijksuitgaven; NGRU). Volgens de normerings-systeematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.

De raming van de algemene uitkering is gebaseerd op de meicirculaire 2018. De meicirculaire van het Rijk resulteert voor 2019 en voor de jaren daarna in een hoger accres dan in maart 2018 werd voorzien. Deze accreseffecten zijn het resultaat van een veelheid aan mutaties op de rijksbegroting. Deze effecten zorgen ervoor dat de uitkering budgettair gezien in 2019 voordeliger uitvalt.

Met ingang van 2019 wordt een groot deel van de integratie-uitkering sociaal domein en de gehele integratie-uitkering WMO 2007 budgettair neutraal naar de algemene uitkering overgeheveld.

Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen zijn verbonden met een zeker doel. Vanuit dat perspectief kan de bestedingsvrijheid formeel niet, maar materieel wel begrensd zijn. Binnen deze uitkeringen zijn geen noemenswaardige ontwikkelingen.

Dividend

De gemeente Nijkerk heeft aandelen in Alliander, Vitens en BNG. Voor de aandelen gezamenlijk wordt voor 2019 een opbrengst geraamd van in totaal circa € 415.000 per jaar.

Saldo van de financieringsfunctie

Het betreft hier het saldo van enerzijds de gecalculeerde rentelast en anderzijds de aan diverse programma's doorberekende rentelast. De gecalculeerde netto rentelast voor 2019 is € 0,9 miljoen. Op basis van de door de raad vastgestelde financiële spelregels is € 1,4 miljoen doorbelast aan de diverse programma's. Hierdoor ontstaat een rekenkundig voordeel van € 0,5 miljoen. Dit is een gevolg enerzijds van de toerekening van de rente aan voorzieningen conform de vernieuwde BBV en anderzijds wegens doorbelasting van rente op basis van het voorcalculatorische rente omslagrente in plaats van de werkelijke omslagrente. Het is geen echt budgettair voordeel.

EMU-saldo

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Van dit maximale tekort van 3% van Nederland is 2,5% voor de rijksoverheid en 0,5% voor de decentrale overheden. De EMU-systeematiek werkt echter op een andere manier dan het baten-lastenstelsel dat decentrale overheden hanteren. Investerings- en uitgaven die worden gedekt uit reserves tellen bijvoorbeeld niet mee in de uitkomst in het baten-lastenstelsel, maar tellen wel door in het EMU-saldo. Bij een sluitende begroting kan een gemeente daardoor toch een negatief EMU-saldo hebben.

Onvoorzien

Voor onvoorzien is een bedrag opgenomen van € 1,50 per woning.

7.4 Wat mag het kosten?

In onderstaande tabel zijn de lasten en baten opgenomen die aan verbonden zijn aan Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

(bedragen x € 1.000)

-/- = voordeel	2019	2020	2021	2022
Lasten	1.849	1.634	1.627	1.549
Baten	62.454	63.237	64.039	62.931
Saldo programma	60.605	61.603	62.412	61.382

7.5 Uitvoeringsinformatie

Bij Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien horen de volgende taakvelden. Ter indicatie zijn per taakveld de lasten en baten voor 2019 vermeld, in afgeronde bedragen.

Taakveld	Omschrijving taakveld	(bedragen x € 1.000)		
		lasten	baten	saldo
0.5	Treasury	-410	525	935
0.61	OZB woningen	0	4.855	4.855
0.62	OZB niet-woningen	0	3.599	3.599
0.64	Belastingen overig	516	2.053	1.537
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3	51.043	51.040
0.8	Overige baten en lasten	1.540	379	-1.161
0.9	Vennootschapsbelasting	200	0	-200
		1.849	62.454	60.605
0.10	Mutaties reserves	1.846	2.451	605
		3.695	64.905	61.210

De paragrafen: zeven dwarsdoorsneden

Naast de zes programma's en het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen en Onvoorzien bestaat de begroting uit een aantal paragrafen. De paragrafen geven een dwarsdoorsnede van de begroting, gezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is om inzicht te geven in aspecten die op meerdere programma's betrekking hebben. Via de paragrafen kan de raad ook beleidsuitgangspunten vaststellen ten aanzien van beheersmatige aspecten. Het gaat met name om de beleidslijnen van het beheersproces waarbij sprake kan zijn van een grote financiële impact, een grote politieke betekenis of een aanzienlijk belang voor de realisatie van de programma's. Doel van de paragrafen is de raad een instrument te geven om de beleidskaders van deze diverse onderdelen vast te stellen en om de uitvoering te kunnen controleren.

Thema's van de paragrafen

De volgende paragrafen zijn voorgeschreven.

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid

Het is mogelijk extra paragrafen toe te voegen. Tot nu toe is de noodzaak daartoe niet gebleken.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Wettelijk kader

Voorgeschreven is dat de paragraaf lokale heffingen ten minste bevat:

- de geraamde inkomsten
- het beleid ten aanzien van de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van kostendekkendheid van de diverse heffingen en de bijbehorende beleidsuitgangspunten
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

De paragraaf lokale heffingen heeft betrekking op zowel de heffingen waarvan de besteding is gebonden (specifieke heffingen), als op de heffingen waarvan de besteding ongebonden is (algemene dekkingsmiddelen).

De lokale heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten en zijn daarom een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. Een overzicht van de lokale heffingen en daarmee meer inzicht is daarom van belang voor de raad. Een aanduiding van de lokale lastendruk is van belang voor de integrale afweging tussen beleid en inkomsten. Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid maakt het beeld van de lokale lasten compleet.

Uitgangspunt in de regelgeving is dat tarieven voor een rechtstreekse dienstverlening niet meer mogen opbrengen dan zij aan werk kosten. Er is geen winstdoelstelling voor deze tarieven. Deze uitgangspunten hebben vooral gevolgen voor het tarievenbeleid van retributies in het algemeen en de tarieven van de afvalstoffenheffing en van het rioolrecht. Bij het onderdeel tarievenbeleid retributies komen wij hierop terug.

1.2 Beleid en inkomsten

De inkomsten uit lokale heffingen worden in 2019 geraamd op € 19,3 miljoen. De opbouw is als volgt:

<i>bedragen x € 1 miljoen</i>			
	2019	2018	2017
Belastingen			
OZB woningen	4,9	4,7	5,1
OZB niet woningen	3,6	3,5	3,7
Parkeerbelastingen	0,5	0,5	0,4
Rioolheffing	2,4	2,4	2,8
Afvalstoffenheffing	3,2	3,3	3,1
Precariobelasting	1,8	1,8	1,8
Overige *)	0,3	0,2	0,5
<i>Totaal belastingen</i>	<i>16,7</i>	<i>16,4</i>	<i>17,4</i>
Retributies en leges			
Leges	1,8	2,0	2,9
Lijkbezorgingsrechten	0,6	0,6	0,5
Overige **)	0,2	0,3	0,2
<i>Totaal retributies en leges</i>	<i>2,6</i>	<i>2,9</i>	<i>3,6</i>
Totaal lokale heffingen	19,3	19,3	21,0

* hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting

** haven-, kade- en liggelden

Precario leidingen voor exploitatie nutswerken op gemeentegrond

Met ingang van 2015 wordt precariobelasting geheven op het transport van energie (met name elektriciteit en gas). Nutsbedrijven die kabels en leidingen in/boven grond van de gemeente hebben krijgen een aanslag. De

opbrengst is afhankelijk van de totale lengte van deze netwerken. Jurisprudentie rond deze heffing is in ontwikkeling; reden om de opbrengst vooralsnog te storten in een bestemmingsreserve precariobelasting. Over 2015 heeft heffing en invordering na afloop van het belastingjaar zonder problemen plaatsgevonden; tegen de aanslag 2016 is bezwaar gemaakt en hierbij is sprake van een lopende juridische procedure (aanslag is overigens wel betaald). Ook tegen de aanslag 2017 is om dezelfde reden bezwaar gemaakt (ook deze is betaald).

Medio 2016 heeft de regering een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer dat tot doel heeft de precariobelasting voor nutsnetwerken af te schaffen. Precariobelasting voor terrassen e.d. blijft wel bestaan. Het kabinet heeft gekozen voor een overgangstermijn zodat daarin de effecten kunnen worden opgevangen van inkomstenderving vanwege deze afschaffing. Deze periode kan worden verkort bij een grotere hervorming/verruiming van het gemeentelijk belastinggebied door het Rijk. Het overgangsrecht geldt alleen als een gemeente in 2015 ook daadwerkelijk inkomsten genoot van deze belasting. Dit deed Nijkerk. Onder de overgangsregeling kan een gemeente maximaal heffen naar het tarief dat gold op 10 februari 2016; de datum van de brief waarin de minister van BZK het wetsvoorstel voor afschaffing van de precariobelasting heeft aangekondigd.

De opbrengst precarioheffing, voor Nijkerk ongeveer € 1,8 miljoen, wordt toegevoegd aan de reserve precariobelasting.

Heffing bijdrage Bedrijfsinvesteringszone

Na een zorgvuldige voorbereiding en nauwe samenwerking met de Ondernemersvereniging Hoevelaken is met ingang van 2017 besloten tot invoering van een BIZ voor het centrum van Hoevelaken. De door de gemeente, via dienstverlening door GBLT (zie hierna), te heffen bijdragen worden via een subsidie uitgekeerd aan de Stichting Centrum Hoevelaken.

In 2017 zijn voorbereidingen getroffen voor de invoering van eveneens een BIZ voor het winkelgebied in de kern Nijkerk. De cruciale draagvlakmeting onder betrokken ondernemers was echter niet zodanig dat heffing met ingang van 2018 kon worden ingevoerd. Voor 2018 staat een hernieuwde actie gepland, waarbij met nog meer communicatie en toelichting gestreefd wordt naar voldoende draagvlak. Bij voldoende draagvlak zal de raad daarna een verordening ter vaststelling worden aangeboden, waarna de heffing in zal gaan. Exacte data zijn nog niet bekend. Uitvoering is analoog aan de heffing in Hoevelaken.

Hondenbelasting

In het coalitieakkoord "Verbinden met ambitie" is opgenomen dat wij de inkomsten van de hondenbelasting willen besteden aan de bestrijding van overlast en het faciliteren van het hondenuitlaatbeleid. Wij zullen dit onderwerp betrekken bij de uitwerking van het onderwerp uit ons coalitieakkoord over het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte en het groen in onze wijken en buurten.

Voor de goede orde melden wij u dat de hondenbelasting geen tot 100% kostendekkendheid gemaximeerde heffing is zoals bijvoorbeeld de rioolrechten dat wel zijn.

Tarievenbeleid belastingen

Het beleid van de gemeente, is om de lastendruk voor burgers laag te houden. Daarom bleef de tariefstijging in de regel beperkt tot alleen een inflatiecorrectie. Ten opzichte van 2018 worden de tarieven van de diverse belastingen verhoogd met niet meer dan nodig is om de effecten van de loon- en prijsontwikkelingen op te vangen. Voor 2019 is deze stijging in de Voorjaarsnota 2018 berekend op 1,9%.

Tarievenbeleid retributies

Voor de inkomsten uit retributies wordt met kostprijsdekkende tarieven gerekend. In artikel 212 van de Gemeentewet is voorgeschreven dat de gemeenteraad via de financiële verordening regels stelt voor de wijze van kostprijsbepaling van de gemeentelijke diensten en producten. Daarbij moet tevens rekening worden gehouden met het Besluit Begroting en Verantwoording.

De systematiek van toerekenen van kosten wordt uitgevoerd conform de Financiële Verordening en de belastingverordeningen. Bij de bepaling van de kostprijs worden de bijdragen aan en van reserves overigens meegenomen.

1.3 Lokale lastendruk

Voor de bepaling van de lastendruk wordt gekeken naar de lastendruk huishouding en per woningtype. Hierin worden betrokken de OZB voor woningen, de afvalstoffenheffing inclusief de opbrengsten vanwege afvoer van het afval en de rioolheffing.

Wij sluiten hierbij aan bij de definitie welke door het COELO wordt gebruikt. Zie hiervoor ook de bijlage met beleidsindicatoren.

Vergelijkingstabel lokale lastendruk

<i>per huishouden:</i>	2019	Stijging 2019-2018	2018
Meerpersoonshuishouden eigenaar woning	591	1,5%	582
Eenpersoonshuishouden eigenaar woning	561	1,5%	553
Meerpersoonshuishouden huurder	186	1,9%	183
Eenpersoonshuishouden huurder	157	1,9%	154

Bron 2018: COELO: Atlas van de lokale lasten 2018

1.4 Kwijtschelding

In de gemeente Nijkerk bestaat de mogelijkheid om geheel of gedeeltelijk kwijtschelding te verkrijgen van de aanslag voor de afvalstoffenheffing (gedeeltelijk), de ozb en de rioolheffing (gedeeltelijk). Om daarvoor in aanmerking te komen mag het inkomen niet hoger liggen dan 100% van het bijstandsniveau en vindt er een vermogenstoets plaats. Tevens wordt bij de toetsing rekening gehouden met de netto kosten van kinderopvang. Aan mensen die een bijstandsuitkering ontvangen wordt de kwijtschelding, na toetsing van de voorwaarden, automatisch toegekend.

De heffing en invordering van de meeste belastingen wordt uitgevoerd door GBLT (zie hierna). Dit belastingkantoor heeft een koppeling met het Landelijke Inlichtingenbureau. Dit bureau beheert een landelijke database waarin de inkomensgegevens van alle belastingplichtigen zijn opgeslagen. Door gebruik te maken van deze gegevens wordt het toekennen van automatische kwijtschelding verder vergemakkelijkt voor de belastingplichtige. Naar verwachting wordt in 2019 in totaal € 46.000 kwijtgescholden.

1.5 Uitvoering belastingverordeningen door GBLT

Het college heeft de heffing en de invordering van een aantal gemeentelijke belastingen overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus-Tricijn te Zwolle (verder: GBLT). GBLT is een samenwerkingsverband van vijf waterschappen en zes gemeenten (naast Nijkerk zijn dat Bunschoten, Dalfsen, Dronten, Leusden en Zwolle).

GBLT verzorgt voor de gemeente de volgende belastingen:

- onroerende zaakbelastingen
- hondenbelasting
- afvalstoffenheffing
- forensenbelasting
- rioolheffing
- toeristenbelasting
- heffing BIZ-bijdrage centrum Hoevelaken

De belastingplichtigen van Nijkerk ontvangen van GBLT een gecombineerde aanslag, waarop zowel de gemeentelijke heffingen als de waterschapsheffingen zijn vermeld. GBLT draagt er zorg voor dat de informatie op de website van GBLT en de telefonische bereikbaarheid op orde zijn om de vragen van de burgers te kunnen beantwoorden. De afhandeling van bezwaar- en beroepschriften tegen de gemeentelijke heffingen die door GBLT worden uitgevoerd, vindt plaats vanuit GBLT.

1.6 Overzicht verordeningen

De verordeningen met daarin de diverse tarieven worden jaarlijks bij afzonderlijk raadsbesluit gewijzigd dan wel opnieuw vastgesteld. De raadsbesluiten worden integraal bekendgemaakt in het elektronisch gemeentebblad, door plaatsing op de website www.officielebekendmakingen.nl. De actuele en vorige versies van de verordeningen zijn te vinden op [www.overheid.nl/lokale wet- en regelgeving](http://www.overheid.nl/lokale-wet-en-regelgeving).

Vanaf 2015 is er om efficiency redenen voor gekozen om niet telkens geheel nieuwe verordeningen vast te stellen, maar de besluitvorming waar mogelijk te gieten in de vorm van een wijzigingsverordening.

Paragraaf 2 Weerstandvermogen en risicobeheersing

2.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een beeld van het risicoprofiel van de gemeente Nijkerk. Dit doen we door de financiële risico's af te zetten tegen de beschikbare buffers om deze op te vangen. Tevens is in deze paragraaf een aantal financiële kengetallen opgenomen.

2.2 Kaderstelling

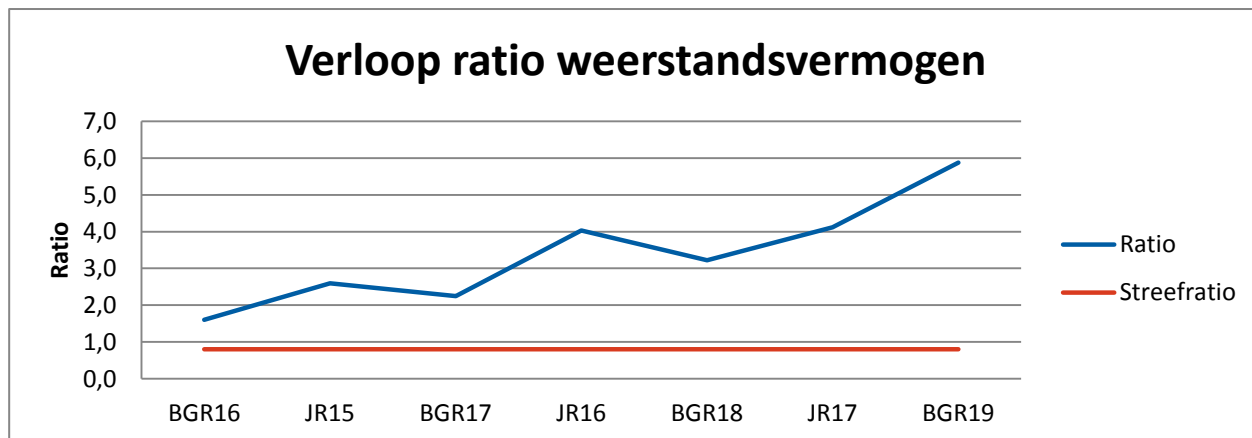
- Het Besluit Begroting & Verantwoording (BBV);
- Nota Risicomanagement

2.3 Inventarisatie van de structurele en incidentele weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om onverwachte en substantiële tegenvallers te dekken. Bijvoorbeeld de algemene reserve en de reserve grondexploitatie, maar ook de onbenutte belastingcapaciteit. Hierbij onderscheiden we incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is bedoeld om rekeningtekorten, calamiteiten en incidentele tegenvallers op te vangen. De structurele weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die permanent ingezet kunnen worden om tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

2.4 Incidenteel

De beschikbare weerstandscapaciteit is afgenomen ten opzichte van de laatste berekening (Jaarstukken 2017). De belangrijkste afwijking betreft de stijging van de reserve bouwgrondexploitatie. Dit is voornamelijk het gevolg van de verwachte vrijval van de verliesvoorziening van het complex De Flier.

Weerstandvermogen

Conform de Nota risicomanagement wordt het weerstandsvermogen uitgedrukt in een ratio. Met behulp van dit verhoudingsgetal wordt bepaald of het incidenteel weerstandsvermogen toereikend is. De gemeente Nijkerk streeft naar een ratio van tenminste 0,8.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018	Rekening 2017	Begroting 2019
Beschikbare weerstandscapaciteit	15.900	22.070	25.300
Gewogen risico's	4.935	5.355	4.305
Overschot (+) / tekort (-) weerstandscapaciteit	10.965	16.715	20.995
Ratio weerstandsvermogen *	3,2	4,1	5,9

* Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / gewogen risico's

Weerstandscapaciteit

De beschikbare capaciteit wordt bepaald met behulp van de algemene reserve en de reserve grondexploitatie. Overige reserves betreffen bestemmings-/egaliseringsreserves, deze worden niet ingezet als weerstandsvermogen.

Reserve Bedragen x € 1.000	Begroting 2018	Rekening 2017	Begroting 2019
Algemene reserve (saldo t+4)	10.800	11.900	8.600
Reserve bouwgrondexploitatie (saldo t)	5.100	10.170	16.700
Totaal weerstandscapaciteit	15.900	22.070	25.300

Inventarisatie risico's

Ten opzichte van de Jaarstukken 2017 zijn er geen substantiële wijzigingen te noemen.

Bedragen x € 1.000	Begroting 2018	Rekening 2017	Begroting 2019
Risico's vermogen	1.605	1.605	525
Gewogen risico's grondexploitatie*	3.330	3.750	3.780
Totaal risico's	4.935	5.355	4.305

* Bron: MPG

Gewogen risico's - incidenteel Bedragen x € 1.000, +/- = voordeel	Begroting 2018	Rekening 2017	Begroting 2019
FLO Brandweer Op verzoek van de gemeente Nijkerk voert de VGGM de FLO-overgangsregeling uit. De onzekerheid van de hoogte wordt veroorzaakt door individuele keuzemogelijkheden die de regeling biedt met betrekking tot de omvang van non-activiteitsverlof.	225	225	225
Grote Kans (GK) = 75% risico	225	225	225
Veranderplan, frictiekosten Voor de frictiekosten als gevolg van de veranderende organisatie is een bedrag gereserveerd van € 3,5 miljoen. Bij de Jaarstukken 2018 komen wij terug op de afwikkeling van deze post. Bij de structurele risico's hebben wij een risico opgenomen voor wachtgeldverplichtingen van de organisatie, daarom kan dit risico op € 0 worden gezet.	250	250	0
Gemeentelijke huisvesting In afwachting van de besluitvorming over het nieuwe Huis van de Stad zijn er mogelijk enkele aanpassingen nodig om aan de arbo-wetgeving te kunnen blijven voldoen. Momenteel wordt de omvang van dit risico onderzocht. Daarom ramen wij dit risico voorlopig nog p.m. Daarnaast lopen wij het zelfde risico bij het loket Hoevelaken. De omvang van het financiële risico is beperkt.	0	0	p.m.
Corlaer College In 2015 heeft de Hoge Raad (HR) uitspraak gedaan inzake cassatie gemeente Nijkerk Corlaer 1 college. Corlaer 1 is financieel afgewikkeld in 2016. De uitspraak van de HR biedt nog perspectief voor de later gerealiseerde uitbreiding van Corlaer (Corlaer 2). De procedure om de btw van Corlaer 2 bij de fiscus terug te vorderen is opgestart. De mogelijkheid dat we de btw van Corlaer 2 terugkrijgen van de fiscus benoemen we hier als positief risico (kans).	-500	-500	-500
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	-250	-250	-500
Bestuurlijke ontvlechting Muziekschool Noordwest Veluwe Door het faillissement van de Stichting Muziekschool Noordwest Veluwe (2013) en het faillissement van Studio 155 (2014) is het onduidelijk hoeveel medewerkers een eventueel beroep op de garantstelling gaan/willen doen. Daarnaast is het onduidelijk of de garantstellingsovereenkomst wel van toepassing is omdat er in de overeenkomst niets opgenomen is over een faillissement.	230	230	75
Garantstellingleningen	1.400	1.400	725
Kleine Kans (KK) = 25% risico	1.630	1.630	800

2.5 Structureel

Weerstandsvermogen

Wanneer de structurele weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de exploitatierisico's ontstaat het volgende beeld:

Weerstandsvermogen	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000	2021 x € 1.000	2022 x € 1.000
Onbenutte budgettaire capaciteit	512	965	643	458
Onbenutte belastingcapaciteit	5.000	5.000	5.000	5.000
Exploitatierisico's	-1.270	-695	-120	-120
Totaal	4.242	5.270	5.523	5.338

Uit bovenstaande tabel blijkt dat onze gemeente genoeg capaciteit heeft om toekomstige exploitatierisico's te kunnen opvangen.

Onbenutte budgettaire capaciteit

De onbenutte budgettaire capaciteit wordt bepaald door de post onvoorzien en het saldo van de begroting over de jaren 2019-2022. De uitkomst van de onbenutte budgettaire capaciteit bedraagt:

Onbenutte budgettaire capaciteit	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000	2021 x € 1.000	2022 x € 1.000
Onvoorzien	-24	-24	-24	-24
Saldo programmabegroting 2019-2022	-488	-941	-619	-434
Totaal	-512	-965	-643	-458

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt gekeken naar de ruimte die aanwezig is om de OZB-tarieven nog te verhogen. Hiertoe wordt het maximaal toegestane tarief vergeleken met de tarieven van de gemeente Nijkerk. Voor de maximale tarieven wordt uitgegaan van de normen volgens het "redelijk peil" zoals dat wordt gehanteerd voor de toelating tot artikel 12 van de financiële verhoudingswet. Dit redelijk peil wordt jaarlijks gepubliceerd in de meicirculaire van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Op basis van de laatst beschikbare gegevens (meicirculaire 2018) is dit 0,1905% van de totale WOZ-waarde.

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

- de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
- de rioolheffingen;
- de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Bij gemaximaliseerd tarief bedraagt de OZB-opbrengst voor de gemeente Nijkerk € 13,4 miljoen. De huidige raming van de OZB-opbrengst bedraagt € 8,4 miljoen. Dit brengt de onbenutte belastingcapaciteit op een bedrag van € 5,0 miljoen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt voor de provincie in de monitoring steeds belangrijker. Daarnaast is het een ijkpunt voor het financieel beleid dat de gemeente Nijkerk voert.

Specifieke risico's

In volgende tabel is een overzicht opgenomen van de specifieke risico's die een structureel effect kunnen hebben binnen de exploitatie.

Gewogen risico's - structureel -/ = voordeel	2018 x € 1.000	2019 x € 1.000	2020 x € 1.000	2021 x € 1.000
Niet van toepassing	0	0	0	0.
Grote Kans (GK) = 75% risico	0	0	0	0
<i>Sociaal domein</i> Het open-eind-karakter van de diverse regelingen waaronder met name de uitgaven Jeugdhulp staan onder druk. Daarnaast zorgt de toekomst van de sociale werkvoorziening, de toename van het aantal statushouders en de grilligheid van de hoogte van de rijksbijdragen voor onzekerheid. Door middel van beheersmaatregelen (volume-ontwikkelingen) loopt het risico af.	1.150	575	0	0
<i>Renterisico</i> Het renteniveau ligt op een historisch laag punt. Voor de komende tijd ligt een rentestijging dan ook meer voor de hand dan een verdere daling. Een stijging van de rente heeft uiteraard ook effect op onze rentelast. Een stijging van 1,00% kost ons ± € 100.000.	50	50	50	50
<i>Wachtgeldverplichtingen</i> De afgelopen jaren hebben wij regelmatig medewerkers uit hun functie ontheven. Dit brengt het risico van wachtgeldverplichtingen met zich mee.	70	70	70	70
Middelgrote Kans (MK) = 50% risico	1.270	695	120	120
<i>Instandhouding maatschappelijk vastgoed</i> Het onderhoud van openbare gebouwen is structureel budgettair geregeld via een beheerplan. Voor normaal jaarlijks onderhoud en voor groot onderhoud zijn budgetten beschikbaar. Voor renovatie c.q. totale vervanging ligt dat anders. Op ons huidige maatschappelijk vastgoed lopen we niet veel risico. De meeste gebouwen worden in de (nabije) toekomst gekapitaliseerd, waarmee vervanging is geregeld. Het risico schatten we in op marginaal.	0	0	0	0
<i>BTW samenwerkingsverbanden</i> Onder andere om de taken op het gebied van de decentralisaties jeugd, participatie en zorg te kunnen uitvoeren, worden gemeenten genoodzaakt tot samenwerken. Samenwerken brengt onvermijdelijk btw-gevolgen met zich mee. Macro gezien kan het ingevoerde BCF plafond nog leiden tot een landelijk nadeel voor alle gemeenten. Voor de samenwerking met de gemeenten Bunschoten, Leusden, Putten en Nijkerk geldt naar huidig inzicht, dat bij de organisatievorm, gastheermodel, er een btw risico is. Ditzelfde geldt voor de Vennootschaps-plicht (vpb) per 1-1-2016. De fiscus heeft inmiddels aangegeven dat het risico marginaal is.	0	0	0	0
Kleine Kans (KK) = 25% risico	0	0	0	0
<i>Verruiming van het sportbesluit</i> Door de verruiming van het sportbesluit per 1-1-2019 is de btw niet meer aftrekbaar indien de exploitatie van de buitensport in eigen beheer wordt gedaan c.q. blijft. Dit betekent dat de btw op de kosten van het geven van gelegenheid tot sportbeoefening voor gemeenten een kostenpost wordt. De eerste vier jaar wordt dit nadeel gecompenseerd middels een specifieke uitkering van het Rijk. De omvang van het risico is afhankelijk van de sportinvesteringen die we zelf (als niet winst beogende instelling) doen de komende jaren.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Vennootschapsbelasting</i> Bij de Voorjaarsnota 2016 is besloten de in verband met de grondexploitatie verschuldigde Vennootschapsbelasting te dekken uit het resultaat van de grondexploitatie dan wel uit de reserve grondexploitatie. De Belastingdienst zijn de aangiftes 2016 aan het beoordelen. Uit een landelijke eerste reactie blijkt dat activiteiten die betrekking hebben op afvalbeheer en beheer openbare ruimte, indien winstgevend, mogelijk ook vpb-belast worden. Hierbij dient	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

Gewogen risico's - structureel	2018	2019	2020	2021
-/- = voordeel	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
gedacht te worden aan reclame-uitingen aan lantaarnpalen, bushokjes en opbrengst van afval, zoals plastic, oud papier, ijzer. In onze aangifte hebben ook wij deze sub-activiteiten geclusterd met de hoofdactiviteit. Landelijk vindt hierover discussie met de Belastingdienst plaats. Afhankelijk van de uitkomst kan dit nog een (beperkt)effect, ook voor onze gemeente hebben.				
Risico's exploitatie	1.270	695	120	120

2.6 Kengetallen financiële positie

De kengetallen geven een globaal beeld van de financiële positie. Voor de 1^e globale beoordeling wordt aangesloten bij de zogeheten signaleringswaarden die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten. De kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën, waarbij categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	zondercorrectie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	>130%
	met correctie doorgeleende gelden	< 90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio		>50%	20-50%	<20%
Structurele exploitatieruimte		>0%	=0%	<0%
Grondexploitatie		<20%	20-35%	>35%
Belastingcapaciteit "Woonlasten meerpersoonshuishouden"		<95%	95-105%	>105%

Uitkomsten

In onderstaande tabel zijn de kengetallen opgenomen. Naast het opnemen van de tabel wordt een beoordeling gegeven van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot financiële positie.

Omschrijving	JR 2017	BGR 2018	BGR 2019	MJB 2020	MJB 2021	MJB 2022
Netto schuldquote	12%	54%	42%	40%	38%	35%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	10%	53%	42%	40%	38%	35%
Solvabiliteitsratio	50%	40%	52%	53%	53%	55%
Structurele exploitatieruimte	1,4%	0%	0%	1%	1%	1%
Grondexploitatie	12%	26%	28%	25%	19%	18%
Belastingcapaciteit "Woonlasten meerpersoonshuishouden"	75%	83%	82%	82%	82%	82%

De kengetallen laten een positief meerjarige ontwikkeling zien. Per saldo zijn wij een financieel gezonde gemeente.

3.1 Inleiding

De gemeente heeft een groot vermogen geïnvesteerd in kapitaalgoederen in de vorm van wegen, water, groen riolering, openbare verlichting, groen en gebouwen. Het onderhoud van deze goederen is van groot belang voor het zo goed mogelijk functioneren van de gemeente op vele terreinen. In deze paragraaf wordt ingegaan op relevante ontwikkelingen voor de begroting 2019.

Het gaat in deze paragraaf om een dwarsdoorsnede van de begroting. Lasten van onderhoud kunnen in diverse programma's voorkomen. Met onderhoud van kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Een helder en volledig overzicht is daarom van belang voor een goed inzicht in de financiële positie.

3.2 Beleidskader

Het onderhoud van bovengenoemde kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. De looptijd van een beheerplan is afhankelijk van de economische en/of technische levensduur van de kapitaalgoederen behorende bij het beheerplan. Een beheerplan wordt elke vijf jaar herzien. In het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij een beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening.

In deze paragraaf wordt verder een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties inclusief de vertaling daarvan in de begroting (meerjarig). Elk beheerplan bevat het uitgewerkte beleidskader voor het betreffende onderwerp en een gedetailleerde planning van de financiering. In het vervolg van deze paragraaf worden de hoofdlijnen daarvan samengevat.

3.3 De beheerplannen per categorie

Per categorie kapitaalgoederen bestaan een of meer beheerplannen. Hierin zijn de uitgangspunten voor het beheer beschreven en de beheerplannen geven inzicht in de financiële gevolgen op korte en langere termijn.

3.3.1 Wegen

Beheerplan Wegen

De doelstelling van dit beheerplan is het in stand houden van de openbare wegen die in beheer zijn bij de gemeente Nijkerk. De wegbeheerder is verantwoordelijk voor een optimaal beheer en onderhoud van de verhardingen, zodat de wegen hun functie kunnen vervullen of dat dit wordt aangepast aan de veranderende vraag naar mobiliteit. Optimaal vraagt een afweging tussen de technische minimumeisen, de wensen van de inwoners en het beschikbare budget.

Aan grote projecten voor wegen staat de wijk Renselaer op de planning voor 2019. De planning is dat na de zomer 2019 dit in uitvoering gaat, afhankelijk van de voorbereiding.

In voorbereiding gaat het centrum van Nijkerkerveen. Dat hangt samen met het multifunctionele school die in het centrum nieuw gebouwd gaat worden. De uitvoering volgt na voltooiing van de school in 2020/2021.

De komende jaren wordt vanuit wegen ook een gedeelte van de binnenstad Nijkerk betaald. In 2019 staat Kleterstraat, Spoorstraat en Langestraat, Verlaat, Kloosterstraat e.o. op de planning.

De geplande onderhoudswerkzaamheden zijn afhankelijk van de inspecties en de resterende budgetten.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat per 1 januari 2017 investeringen in maatschappelijk nut geactiveerd moeten worden. In het in 2018 te actualiseren beheerplan wordt hiermee rekening gehouden, zodat deze wetswijziging geen budgettaire consequenties heeft.

Op basis van beheerplan wegen wordt in 2019 klein en groot onderhoud uitgevoerd aan de verharding in de gemeente Nijkerk. Daarnaast worden een aantal projecten integraal voorbereid en uitgevoerd. Het uitvoeringsprogramma 2016 - 2019 vanuit het GVVP (Gemeentelijk Verkeer en Vervoer Plan) maakt integraal onderdeel uit van het PRMI (Programma Ruimtelijke en Maatschappelijke Investerings).

In het najaar 2018 zijn er opnieuw wegininspecties gedaan. Aan de hand van deze wegininspecties zal een meerjarenplanning worden gemaakt en worden maatregelen voor het groot en klein onderhoud van het gemeentelijk wegennet bepaald en in uitvoering genomen. De meerjarenplanning voor groot onderhoud zal in het nieuwe wegbeheerplan (2018 - 2022) worden opgenomen.

Het beheerplan infrastructurele kunstwerken (voorheen genoemd als beheerplan kunstwerken)

Dit beheerplan is onderdeel van het beheerplan wegen. Hierin zijn de onderhoudskosten aan bruggen, vlonders, tunnels en viaducten opgenomen. De laatste actualisatie van de beheerplan Kunstwerken vond plaats in 2016. In 2019 wordt een start gemaakt met het opstellen van een nieuw beheerplan Kunstwerken (2020 - 2024)

Naast het reguliere onderhoud aan kunstwerken staan de twee bruggen op de begraafplaats in Hoevelaken op de planning in 2019. Dit in overleg met de beheerder van de begraafplaats. Ook wordt in het centrum van Nijkerk de kademuren, trap en leuning aan de Catharinastraat gerenoveerd. Dit in samenwerking met het Waterschap Vallei en Veluwe en de projectgroep binnenstad Nijkerk.

Beheerplan Openbare Verlichting

Het beleids- en beheerplan openbare verlichting bevat de beleidsinhoudelijke doelstellingen die met openbare verlichting worden nagestreefd, zoals verkeersveiligheid en sociale veiligheid.

Het eigenlijke beheerplan beschrijft de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van de openbare verlichting en de bijbehorende financiële consequenties.

Uitvoering wordt gegeven aan het groot onderhoud volgens het beheerplan Openbare Verlichting. Het beheerplan is in 2016 geactualiseerd en het nieuwe plan is een voortzetting van het vorige beheerplan. Uitgangspunt is zowel bij nieuwe als groot onderhoud projecten de toepassing van LED verlichting. Bij vervanging van openbare verlichting installaties vindt er zoveel mogelijk afstemming plaats met integrale projecten vanuit de disciplines wegen, riool en groen. Vervanging van lampen vindt periodiek op basis van groepsremplace plaats. De conventionele lampen worden zo veel mogelijk vervangen door energiezuinige duurzame retrofit lampen.

Beheerplan Straatmeubilair en verkeersvoorzieningen

Het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen schept een kader waarbinnen het in de openbare ruimte tot een verantwoorde, eenduidige keuze en inrichting van straatmeubilair en verkeersvoorzieningen komt. Door deze voorziening is het dagelijks en groot onderhoud gewaarborgd. Om de onderhoudskosten laag te houden wordt zoveel mogelijk standaardisatie toegepast.

In 2016 is het beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen geactualiseerd. In 2016 zouden er vier verkeersregelinstallaties (VRI's) vervangen op de N301, waarbij de gemeentelijke bijdrage van € 360.000 uit de voorziening straatmeubilair en verkeersvoorzieningen is gereserveerd. De vervanging is door de provincie uitgesteld en vindt plaats in 2018 en 2019.

3.3.2 Water

Beheerplan Haven c.a.

Bij de actualisatie en vaststelling van het beleids- en beheerplan binnen- en buitenhaven, Arkersluiscomplex en Arkervaart zijn beslissingen genomen over de instandhouding van een aantal infrastructurele voorzieningen ten behoeve van de beroepsvaart en de recreatie. Voor de instandhouding van deze voorzieningen zijn investeringen gepland waarvan de financiële gevolgen voor een periode van 20 jaar in beeld zijn gebracht. Financiering verloopt via een voorziening.

In dit beleids- en beheerplan is rekening gehouden met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als gevolg daarvan wordt een beperkt aantal investeringen geactiveerd in plaats van deze in één keer ten laste van de voorziening te brengen. In het beheerplan is aangegeven wanneer deze investeringen voorzien zijn. In 2016 is het beheerplan geactualiseerd en voor de jaren 2017 - 2020 gereed gemaakt.

Vanuit uitvoerig gehouden inspecties wordt het beheerplan geactualiseerd. In het beheerplan worden de groot onderhoudsklassen genoemd die de komende jaren nodig zijn voor de instandhouding van het sluiscomplex. Daarnaast vindt jaarlijks klein onderhoud, reiniging en inspectie plaats.

Beheerplan Waterlossingen

Bij de vaststelling van het beheerplan bermen, wateren en duikers in augustus 2011 zijn beslissingen genomen over het beheer en onderhoud van bermen wateren en duikers. Dit beheerplan geeft richtlijnen voor dit beheer en

onderhoud ter vergroting van de functionaliteit, beleving en ecologische waarde. In dit beheerplan zijn tevens de financiële consequenties vastgelegd voor het dagelijks en groot onderhoud. Op basis van het in 2011 vastgestelde beheerplan bermen, sloten en duikers zal onderhoud worden uitgevoerd aan duikers, beschoeiingen e.d. Waar nodig zal tot vervanging worden overgegaan. In 2014 zijn alle beschoeiing geïnspecteerd en zijn tevens de daaruit voortkomende werkzaamheden voor de komende jaren gepland. In 2018 zal het beheerplan worden geactualiseerd.

3.3.3 Groen

Beheerplan Groen

Het handboek groenbeleid wordt in 2019 geactualiseerd. Hierop volgend zal ook het beheerplan groen worden geactualiseerd. Het beheerplan beschrijft de technische en economische uitgangspunten die de gemeente hanteert bij het beheer van het openbaar groen en de bijbehorende financiële consequenties. Het plan is gericht op het verantwoord omgaan met de gemeentelijke investeringen en het voorkomen van achterstallig onderhoud.

Op basis van de in 2016 gehouden inspecties worden diverse groenrenovaties uitgevoerd. Voor een aantal projecten wordt de groenrenovatie integraal uitgevoerd in combinatie met het grootonderhoud van wegen en/of riolering. Ook de wensen vanuit de dialoog kunnen hier invloed op hebben. Integraal wordt de wijk Rensselaer in 2019 aangepakt.

Speelruimteplan

In het speelruimteplan zijn uitgangspunten vastgesteld voor de aanleg en onderhoud van speelvoorzieningen van voldoende kwaliteit en veiligheid als onderdeel van een aangename leefomgeving. Het groot onderhoud van speelplaatsen wordt uitgevoerd op basis van het speelruimteplan.

In 2019 wordt het speelruimteplan geactualiseerd.

Speelplaatsen met een laag gebruik worden opgeheven en er worden centrale, kwalitatief hoogwaardige speelplaatsen gerealiseerd. In 2019 worden speel- en sporttoestellen vervangen op basis van de uitgevoerde (veiligheid) inspecties en/of vanuit de integrale aanpak van de openbare ruimte. Ook de wensen vanuit de dialoog kunnen hier invloed op hebben.

Beheerplan begraafplaatsen

Het beheerplan begraafplaatsen 2017-2020 geeft inzicht in de benodigde capaciteit voor de gemeentelijke begraafplaatsen. Het beheerplan voorziet in maatregelen voor groot onderhoud en kwaliteitsverbeteringen. Deze worden in 2019 conform het geactualiseerde beheerplan uitgevoerd.

3.3.4 Riolering

Beheerplan Riolering

Het vaststellen van een gemeentelijk rioleringsplan (GRP) is een wettelijke taak voortvloeiend uit de Wet Milieubeheer. Een dergelijk plan beoogt ervoor te zorgen dat de verwijdering van afvalwater overal in de gemeente op milieutechnisch verantwoorde wijze plaatsvindt. De aanleg van riolering heeft overal in de gemeente plaatsgevonden. Daardoor ligt het accent in het GRP sterk op het beheer en de instandhouding van de voorzieningen, evenals op uitbreiding vanwege de aanleg van nieuwbouwwijken en bedrijfsterreinen. Financiering verloopt via een voorziening. In het huidige plan is rekening gehouden met andere plannen die gerelateerd zijn aan water of afvalwater, zoals het Gemeentelijk Waterplan. De toekomstige ontwikkelingen op het gebied van water en riolering zijn ook, waar mogelijk, betrokken in het plan. Daarnaast zal aangesloten worden bij renovaties.

Het nieuwe GRP voor 2018 - 2022 is begin 2018 vastgesteld. Eind 2018 wordt nog een aanvulling met extra ambitie aangeboden aan de raad, dit naar aanleiding van een amendement bij het vaststellen van het GRP. De groot onderhoud werkzaamheden en de wateropgaven vanuit de zorgplicht voor hemelwater en grondwater worden uitgevoerd zoals verwoord is in het nieuwe GRP. De werkzaamheden hebben met name betrekking op vervanging van riolering, verbetermaatregelen in het rioleringsstelsel, afkoppelen van verhard oppervlakte, verbeteringen aanbrengen aan wateroverlastlocaties, het aanbrengen van drainage en maatregelen in het kader van klimaatadaptatie.

Voor 2019 staan de projecten voor een deel van de straten in de binnenstad in de planning. (zie ook paragraaf 3.3.1.). Afkoppelen van regenwater is een onderdeel van de vernieuwing van de binnenstad. Daarnaast wordt de wijk Renselaer gerevitaliseerd. In deze wijk wordt regenwater afgekoppeld van het rioolstelsel.

3.3.5 Gebouwen

Beheerplan Gemeentelijke Gebouwen

De doelstelling van het beheerplan is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De meerjaren-onderhoudsbegroting (MOB) die deel uitmaakt van het beheerplan strekt zich uit over een periode van 20 jaar. In deze periode worden nagenoeg alle onderhoudsactiviteiten minimaal één keer uitgevoerd. Als onderhoudsniveau is in het beheerplan de kwaliteit "voldoende tot goed" aangehouden om achterstallig onderhoud en verpaupering te voorkomen.

De hoogste kosten voor 2019 zijn, conform de meerjaren-onderhoudsbegroting, gepland voor werkzaamheden aan 'De Bundel', onder meer vervangen van de zonwering, uitvoeren van buitenschilderwerk en revisie van de luchtbehandelingskast.

De exploitatie van de binnensportlocaties in Hoevelaken en het nieuwe zwembad is sinds 2018 ondergebracht bij Optisport. Vanaf 2019 komen daar de binnensportaccommodaties in Nijkerk en Nijkerkerveen bij. Het onderhoud voor het nieuwe Jaap van der Krol Bad is voor 10 jaar ondergebracht bij de aannemer die het zwembad gebouwd heeft, Hollander Techniek. Het volledige onderhoud van de sporthallen en sportzalen ligt tot 2028 bij Optisport. Wel zal twee keer per jaar overleg plaatsvinden tussen gemeente en exploitant/Hollander Techniek om te bekijken welk onderhoud uitgevoerd moet worden en te controleren of het geplande onderhoud daadwerkelijk is uitgevoerd.

De genoemde binnensportaccommodaties zijn dan geen onderdeel meer van het beheerplan gemeentelijke gebouwen.

Afstoten vastgoed

Vastgoed dat we niet meer nodig hebben voor onze eigen bedrijfsvoering of voor het bereiken van onze maatschappelijke doelstellingen gaan we actief proberen te verkopen dan wel te slopen (Peuterspeelzaal Triangel).

Beheerplan Sportmaterialen

Voor aanschaf en onderhoud van de sportmaterialen van de drie gemeentelijke sporthallen/-zalen Ridderspoor, De Slag en Corlaer is in 2008 een beheerplan opgesteld. In het nieuwe contract voor de binnensport is de vervanging van sportmaterialen ondergebracht bij Optisport. Dit betekent dat dit beheerplan komt te vervallen.

Overzicht beheerplannen en planperiodes

Categorie	beheerplan	Planperiode (huidig)	Jaar herziening
Wegen	Wegen	2003-2023	2018/2019
	Kunstwerken	2016-2020	2019
	Openbare verlichting	2016-2020	2019
	Verkeersvoorzieningen en straatmeubilair	2016-2020	2019
Water	Havens	2016-2020	2019
	Bermen, water en duikers	2011-2032	2018/2019
Groen	Groen	2012-2032	2018/2019
	Speelvoorzieningen	2012-2032	2018/2019
	Begraafplaatsen	2015-2037	2019
Riolering	Riolering (GRP)	2018-2077	2023
Gebouwen	Openbare gebouwen	2018-2037	2018/2019

In onderstaande tabel vindt u een resumé van alle voorzieningen die een één op één relatie hebben met het onderhoud en vervanging van kapitaalgoederen.

	Stand per 1 januari (bedragen x € 1.000)			
Voorziening	2019	2020	2021	2022
beheerplan wegen	2.998	3.042	3.079	3.133
beheerplan kunstwerken	486	560	332	420
beheerplan openbare verlichting	1.267	1.357	1.439	1.370
beheerplan riolering	8.665	9.075	9.384	9.595
beheerplan Groen: plantsoenen	436	412	388	365
beheerplan Groen: speelterreinen	260	209	171	120
beheerplan Groen: begraafplaatsen	54	63	81	43
haven-, kade- en sluiswerken	345	327	363	408
beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	765	825	751	787
beheerplan bermen, water en duikers	46	61	68	75
beheerplan gebouwen	2.141	1.908	1.763	1.171

4.1 Wettelijk kader

De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille.

Artikel 17 van de Financiële verordening bevat de uitgangspunten en richtlijnen waaraan het college zich heeft te houden bij het aantrekken en uitzetten van geldmiddelen. Dit artikel is nader uitgewerkt in het Financieringsstatuut, vastgesteld door het college. De paragraaf Financiering in de begroting en het jaarverslag gaan in op de (verwachte) financieringspositie van de gemeente en het bijbehorende risicoprofiel.

4.2 Financieringspositie

De financieringspositie per 1 januari verloopt volgens de begroting over de jaren 2019 tot en met 2022 als volgt:

2019	een financieringstekort van	€ 15,9 miljoen
2020	een financieringstekort van	€ 15,7 miljoen
2021	een financieringstekort van	€ 16,7 miljoen
2022	een financieringstekort van	€ 16,1 miljoen

De financieringspositie wordt bepaald door te kijken in welke mate de boekwaarde vaste activa en de voorraden grond worden gefinancierd met eigen vermogen (reserves) en lang vreemd vermogen (langlopende geldleningen en voorzieningen). Het is een hulpmiddel om te kijken welke financieringsbehoefte de gemeente de komende jaren heeft. Hierdoor kan er een inschatting worden gemaakt van de verwachte rentelasten of –baten in de komende jaren. In tegenstelling tot de liquiditeitspositie gaat het hier niet om daadwerkelijke geldstromen. De werkelijke financieringspositie en de daarbij behorende financieringsbehoefte zijn op de korte termijn beheersbaar. Inzicht op langere termijn is vaak afhankelijk van diverse grote investeringen. Als gevolg van procedures, planning, andere deelnemers in projecten, enz. is dit minder goed voorspelbaar/stuurbaar. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan uitgaven in verband met de bouwgrondexploitatie.

4.3 Liquiditeitspositie

Door een goed beheer van de dagelijkse saldi wordt gestreefd naar een optimaal rendement en wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie steeds voldoende is om te garanderen dat de gemeente aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen.

Ter ondersteuning van één en ander worden maandelijks liquiditeitsprognoses opgesteld.

In het algemeen wordt geprobeerd het financieringstekort op te lossen door het aantrekken van kort geld. Dit is niet altijd mogelijk in verband met de zgn. kasgeldlimiet. De door het Rijk vastgestelde kasgeldlimiet is 8,5% van de lasten van deze begroting. In de exploitatiebegroting is rekening gehouden met de rentelasten van het financieringstekort. Daarbij wordt een financieringstekort tot de kasgeldlimiet tegen de rente kort geld (0,50%) meegenomen, de eventuele rest wordt meegenomen tegen de rente lang geld. Voor 2019 schatten wij de rente voor lang geld in op 1,5% en vanaf 2019 op 2,0%. Ervaring uit het verleden heeft geleerd dat als gevolg van goed liquiditeitsbeheer deze keuze verantwoord is.

De renteontwikkeling wordt kritisch in de gaten gehouden en indien nodig zullen, mede anticiperend op aflopende leningen op middellange termijn, één of meer nieuwe langlopende geldleningen worden aangetrokken. Bij het optimaliseren van het renteresultaat worden voor het aantrekken van geld als gevolg van de liquiditeitspositie meerdere marktpartijen benaderd voor offertes. Aan de hand van deze offertes wordt een keuze gemaakt. De gemeenten zijn verplicht om hun banksaldi aan te houden bij de rijksoverheid; het zogenaamde schatkistbankieren. Hierdoor hoeven wij geen specifiek beleid te hebben voor het uitzetten van overtollige kasgelden.

4.4 Risicobeheer

De gemeente heeft in het kader van het risicobeheer te handelen conform de uitgangspunten zoals deze zijn opgenomen in de financiële beheersverordening. In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm).

Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld vloeit voort uit de mate waarin het saldo van rentelasten en –baten gevoelig is voor wijzigingen in het rentepercentage op aangetrokken leningen en uitzettingen. De renterisiconorm is in het leven geroepen om het renterisico vanwege herfinanciering en renteherziening van geldleningen te spreiden. In de volgende tabel is uitgerekend welke bedragen overeenkomen met de vastgestelde norm van 20% van het begrotingstotaal.

Bedragen x € 1 miljoen	2019	2020	2021	2022
Renterisiconorm	19,5	18,8	18,7	18,3
Renteherziening op vaste schuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Renterisico op vaste schuld	0,0	0,0	0,0	0,0
Ruimte (+) of overschrijding (-)	19,5	18,8	18,7	18,3

Uit de tabel blijkt dat het renterisico op de vaste schuld van de gemeente onder de norm ligt.

Relatiebeheer

De BNG is de huisbankier van de Gemeente Nijkerk.

4.5 Renterisicoprofiel

In het voorgaande is de technische werkwijze van gemeente op het gebied van financiering beschreven. Hierna worden de kansen en bedreigingen voor onze financieringspositie en bijbehorende rentelasten- en baten beschreven.

Rentevisie

We zien op dit moment dat zowel de korte rente als de lange rente historisch laag zijn, waarbij er zelfs sprake is van negatieve rente. Om optimaal gebruik te maken van de lage rente wordt de maximale ruimte binnen de regels van de Wet Fido benut. De ontwikkelingen ten aanzien van wereldeconomie, geopolitieke factoren en de economische groei worden gevolgd om de eventuele gevolgen voor de risico-opslag op eventueel aan te trekken kort en/of lang geld zo goed mogelijk in te schatten.

Risicoprofiel

De komende jaren zullen wij uitvoering geven aan de structuurvisie. De uitvoering van deze plannen zal gevolgen hebben voor de inrichting van onze financieringsportefeuille. Bij de uitvoering van (en bepaling van het benodigde budget voor) het project zullen wij dan ook rekening moeten houden met de daaruit voortvloeiende financieringskosten ook als deze projecten worden gedekt door aanwending van reserves.

Zoals eerder vermeld zijn ook de ontwikkelingen binnen de bouwgrondexploitatie van groot belang voor het renteresultaat. Aan de ene kant wordt dit veroorzaakt doordat wij op basis van de boekwaarden financieringskosten doorberekenen aan de bouwgrondexploitatie. Vertraging of versnelling van de uitvoering (de boekwaarde verandert hierdoor) hebben gevolgen voor ons netto renteresultaat en voor daadwerkelijke geldstromen. Momenteel verwachten wij vanaf de bouwgrond vooral inkomende geldstromen.

5.1 Inleiding

Deze paragraaf beschrijft de stand van zaken en de ontwikkelingen in onze bedrijfsvoering. Onze bedrijfsvoering is erop gericht dat we gestelde doelen bereiken tegen reële kosten. In het voorgaande programma Bestuur en bedrijfsvoering zijn een aantal concrete doelstellingen op het gebied van bedrijfsvoering geformuleerd. In deze paragraaf Bedrijfsvoering wordt een aantal thema's op het gebied van bedrijfsvoering wat uitvoeriger beschreven.

Op 1 januari 2018 is de nieuwe, platte, organisatiestructuur vastgesteld. De organisatiestructuur is een belangrijke uitkomst van het verandertraject dat eind 2014 is gestart met de vaststelling van de nota "Anticiperen op Participeren". Als sluitstuk van dit project wordt het verandertraject in 2018 geëvalueerd. Dit om antwoord te krijgen op de vraag in hoeverre de doelstellingen zijn behaald. Niet als afsluiting van het proces dat doorloopt, maar als momentopname om te leren en input te krijgen voor de toekomst. Inmiddels vragen maatschappelijke ontwikkelingen en het coalitieakkoord "Verbinden met Ambitie" om een nieuwe focus en nieuwe aandachtspunten voor de bedrijfsvoering. In deze paragraaf besteden we aandacht verschillende actuele onderwerpen binnen onze bedrijfsvoering.

5.2 Organisatieontwikkeling

In september 2018 zullen alle medewerkers via een (digitale) vragenlijst worden gevraagd om op een aantal thema's input te leveren, zowel terugkijkend (feedback) als vooruitkijkend (feed forward). Bij deze vragenlijst wordt uitgegaan van al uitgevoerde evaluaties van onderdelen van het veranderplan (bijvoorbeeld de deelevaluatie participatie, de herijking van de communicatiestrategie en de tussentijdse evaluatie samenwerking bedrijfsvoering). De beantwoording van de vragen wordt o.a. benut om te bepalen in hoeverre de verbindende rollen (de interne organisatiestructuur) versterking behoeft en zo ja op welke wijze.

Wat in ieder geval zal worden doorgevoerd is versterking van de Programmasturing. Hiermee zijn we in staat om meer kwaliteit (integraliteit) te leveren door verbinding van verschillende activiteiten en projecten binnen programma's. Ook biedt dit een meerwaarde bij de bestuurlijke ondersteuning.

5.3 Huis van de Stad

De bouw van een nieuw Huis van de Stad is gekoppeld aan de ontwikkeling van de havenkom Tegelijkertijd ontwikkelen de samenleving, het bestuur en de samenleving zich in hoog tempo. Dit betekent dat er in het huidige gemeentehuis investeringen nodig zijn om ook de komende 3 jaren een adequate werkomgeving en ontmoetingsplaats te kunnen borgen.

5.4 Intergemeentelijke samenwerking bedrijfsvoering

Per 1 januari 2017 werken de gemeente Bunschoten, Leusden, Nijkerk en Putten samen op het gebied van bedrijfsvoering. De samenwerking is aangegaan omdat er voordelen en resultaten kunnen worden behaald op de zogenaamde 4K's:

- een betere kwaliteit van dienstverlening;
- een minder kwetsbare positie bij een toenemend takenpakket en de eisen die daaraan gesteld worden;
- een kostenbesparing door gezamenlijke inkoop, standaardisatie en harmonisatie van werkzaamheden;
- een grotere kans voor het personeel in (door-) ontwikkeling en breedte en diepte in het takenpakket.

Samenwerking vindt plaats op de volgende taakvelden.

Financiën

De samenwerking op het taakveld financiën krijgt langzaam vorm. De basis is gelegd is met het operationeel maken van de gezamenlijke financiële applicatie en het ontwikkelen van een gezamenlijk rekeningschema. Door één rekeningschema zijn we beter in staat om processen te harmoniseren en de financiële administratie gezamenlijk uit te voeren. Ook op andere financiële taken wordt de samenwerking gezocht waarbij op dit moment veel wordt ingezet op kennisdeling waardoor de kwaliteit wordt verhoogd. In 2019 moeten de volgende stappen worden gezet De focus binnen het taakveld moet van werken voor één gemeente naar werken voor vier gemeenten. Concrete resultaten die in 2019 moeten worden behaald zijn:

- Mogelijk maken van het ontvangen van E-facturen

- Gezamenlijke aanbesteding van de brandverzekering
- Uitvoering aan het gezamenlijke interne controle plan
- Financiële administratie op orde houden
- Samenstellen P&C producten op elkaar afstemmen en processen waar mogelijk harmoniseren
- Beleidsontwikkelingen en wetgeving die van invloed is op het financiële beleid en beheer gezamenlijk oppakken

ICT

In 2018 is het BLNP informatiseringsbeleid vastgesteld voor de komende jaren. Uit dit beleid komen de volgende projecten voort. Binnen de samenwerking BLNP worden de volgende projecten de komende tijd opgepakt:

- Gezamenlijk opzetten van een BLNP Office 365 cloud.
- Inrichten van een gezamenlijke ICT Helpdesk (Topdesk).
- Het groeien naar een gezamenlijke systeembeheerders afdeling.
- Het harmoniseren van meer applicaties tussen de BLNP gemeenten.
- De uitwijk realiseren tussen de gemeente Bunschoten en Putten.
- Op strategisch niveau worden de landelijke programma's van de Digitale Agenda (DA2020) gevolgd en tijdig opgepakt.
- Voor het informatiebeheer (archiefbeheer en digitalisering archieven) gaan we toewerken naar een uniform beleid.
- Ten aanzien van de ontwikkelingen in het GEO beheer gaan we een gezamenlijk traject oppakken. Dit ook mede gezien ter voorbereiding van de stappen die gemaakt moeten worden voor de implementatie van de omgevingswet.
- Er is een visie document vastgesteld door de regiegroep. De komende jaren zal dat nader worden ingevuld.

P&O

In 2017 en 2018 is ingezet op de implementatie van het E-hrm pakket in de BLNP gemeenten. Eind 2019 zal YouForce volledig ingericht en operationeel zijn. YouForce faciliteert medewerkers en leidinggevendenden optimaal bij de uitvoering van de personeels- en salaris administratie (PSA). In 2019 wordt aan de volgende resultaten gewerkt:

- Doorontwikkeling digitaal salarisbureau
- Doorontwikkeling personeelsadministratie
- Invoeren Skillsmanagement (zoals vaardigheden en opleidingen)
- Invoeren Performance-management (waaronder de gesprekscyclus)
- Uitvoering geven aan weg normalisering rechtspositie ambtenaren
- Komen tot een eenduidige arbodienstverlening

Juridisch

Volgens de afspraken verricht ieder vakgebied/team binnen BLNP vast omschreven taken uit voor de 4 gemeenten. Deze zijn beschreven in de Gemeenschappelijke regeling. Per genoemde taak wordt voor het vakgebied Juridische Zaken gepland dat de volgende werkzaamheden voor de vier gemeenten samen worden verricht:

Juridische advisering

- Juridische adviezen worden aan bestuurders en ambtenaren gegeven
- Verzoeken Wet openbaarheid bestuur worden gecoördineerd.

Secretariaat commissie bezwaarschriften en coördineren afdoening klachten (AWB)

- Bezwaarschriften voor de vier gemeentes worden behandeld
- Klachten voor de vier gemeentes worden gecoördineerd.

Juridische kwaliteitszorg

Het systeem Juridische kwaliteitszorg is al opgezet, er wordt niet verwacht dat in 2019 veranderingen in het systeem nodig zijn. Door het team wordt één plan Juridische kwaliteitszorg uitgevoerd voor de vier gemeenten. Voor 2019 wordt dit plan in samenspraak met het bestuur van iedere gemeente meer gedetailleerd vormgegeven. Dit is afhankelijk van de bestuurlijke wensen die voor 2019 zijn ingebracht en de beschikbare capaciteit.

Voor nu is de verwachting dat in 2019:

- cursussen worden gegeven (aan medewerkers/bestuurders van de vier gemeenten gezamenlijk)
- expertmeetings met vakambtenaren uit de vier gemeentes over specifieke juridische deelonderwerpen worden georganiseerd
- nieuwe handreikingen aan de 4 gemeentes ter beschikking worden gesteld.
- een juridische audit bij de vier gemeenten wordt verzorgd.

Verzoeken om juridische inhuur worden gecoördineerd.

Naast het uitvoeren van de eigenlijke taken worden ook activiteiten verricht om deze taken goed of beter uit te voeren.

In 2019 wordt een goede centrale digitale voorziening in gebruik genomen waar bestuurders, collega's van de vier gemeentes en wij elkaar op juridisch gebied makkelijker kunnen bereiken.

Er wordt een verdere ontwikkeling in zelfsturing tot stand gebracht (onder meer met gebruikmaking van externe expertise).

Opgemerkt wordt dat het grootste deel van de in de businesscase genoemde randvoorwaarden al is gerealiseerd en dat we daar geen wijziging in verwachten. Zo is al een overeenkomst gesloten met één gezamenlijke huisadvocaat voor de vier gemeenten en is er één gemeentelijke ombudsman voor drie gemeenten (gemeente Leusden heeft afgezien van aansluiting).

5.5 Informatieveiligheid en privacy

Informatieveiligheid en privacy zijn belangrijke thema's van deze tijd. De verdergaande digitalisering maakt de overheid efficiënt, maar ook kwetsbaar. Hierom is in voorgaande jaren een start gemaakt met de implementatie van het landelijke normenkader voor informatieveiligheid; de Baseline Informatieveiligheid Gemeenten (BIG). Het doel voor komend jaar is het bereiken van volwassenheid op het gebied van informatieveiligheid. Daarnaast is dit jaar op het gebied van privacy een nieuwe wet ingegaan; de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Hiervoor heeft de gemeente Nijkerk een aantal maatregelen geïmplementeerd. De komende jaren wordt de lat steeds een stukje hoger gelegd.

Speerpunten Informatieveiligheid

Het komende jaar zal in het teken staan van de ENSIA cyclus waarmee gemeenten verantwoording afleggen over het normenkader (BIG) waar zij aan willen voldoen. Om beter inzicht te krijgen in de stand van zaken tegenover het normenkader wordt hiervoor een informatieveiligheidsanalyse uitgevoerd in BNLP verband. Op basis hiervan wordt een verbeterplan opgesteld om de veiligheid van onze informatiesystemen op baselineniveau te krijgen. Eén van de punten die, in ieder geval, hieruit naar voren zal komen is bewustwording, een van de pijlers van informatieveiligheid. Een gezonde bewustwording is een goede basis voor het inrichten en implementeren van gemeentebrede informatieveiligheidsmaatregelen. En dus zet de gemeente Nijkerk in op een gemeentebrede bewustwordingscampagne voor informatieveiligheid en privacy. Ook aan de technische kant wordt aandacht besteed door middel van een penetratietest op het gemeentelijk netwerk. Gevonden kwetsbaarheden worden opgelost en meegenomen in maatregelen ter voorkoming in de toekomst.

Privacy

Naast de verplichte maatregelen die vanuit de AVG worden gesteld (zoals het aanstellen van een FG en het hebben van een verwerkingsregister), richt de gemeente Nijkerk zich ook op bewustwording op privacy gebied. Naast gerichte workshops zullen een aantal bewustwordingsactiviteiten georganiseerd worden. Om privacy specifiek binnen de organisatie een plek te geven, heeft de gemeente Nijkerk een privacy beheerder aangesteld die zich onder andere bezig zal houden met Privacy Impact Assessments (PIA's), actualiseren verwerkingsregister, bewustwording en advisering om de privacy risico's zoveel mogelijk te minimaliseren.

Samenwerking

Omdat privacy en informatieveiligheid twee aparte vakgebieden zijn maar wel veel overlap hebben, wordt door de aangestelde functionarissen nauw samengewerkt. Zo zal er het komende jaar veel aandacht worden besteed aan het voorkomen van datalekken. Meldingsprocedures en samenwerking zullen geperfectioneerd worden, waarbij communicatie naar de Autoriteit Persoonsgegevens en eventuele betrokkenen een belangrijk onderdeel is. Binnen informatieveiligheid en privacy wordt zoveel mogelijk via de BLNP samenwerking opgepakt. Ook het komende jaar zal dit hopelijk leiden tot goede ontwikkelingen binnen informatieveiligheid en privacy van deze gemeenten.

5.6 Monitoring

Een goede beschrijving van relevante bedrijfsprocessen en monitoring hierop, dient verschillende doelen. Enerzijds ligt hier een taak die nodig is om een goedkeurende verklaring van de accountant te krijgen. De eisen op dit vlak wordt steeds strakker. Dit geldt ook voor de monitoring als het gaat om het voldoen aan de regelgeving op het vlak van de informatieveiligheid en de privacy (control). Tegelijkertijd geeft de monitoring ook inzicht in wat we doen en kunnen we hier transparant over communiceren (intern, met andere organisaties en met de samenleving). Om dit effectief te doen is het belangrijk dat de verschillende monitoringinstrumenten onderling zijn afgestemd en zijn gestroomlijnd met de P&C-cyclus. Dit sluit ook aan bij de strekking van de motie Grip en Inzicht budgetcyclus en –systematiek.

5.7 Regionale samenwerking

Het speelveld wordt steeds meer gevormd door verbonden partijen en samenwerkingspartners. Om hier voldoende slagvaardig in te kunnen opereren en om als organisatie de benodigde expertise in huis te hebben investeren we op dit vlak in onze organisatie

6.1 Inleiding

De gemeente Nijkerk wil haar doelstellingen optimaal realiseren. In een groot aantal gevallen is dit op eigen gemeentelijke kracht mogelijk. Er zijn echter ook zaken waar het, uit praktisch en bestuurlijk oogpunt, beter is daarvoor met derden samen te werken. Dit kunnen andere overheden zijn (met name gemeenten en provincies), maar soms ook niet-overheden.

Wanneer een dergelijke samenwerking aan een aantal criteria voldoet, is er sprake van een 'verbonden partij'. Het aangaan van banden met deze verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang.

Deze paragraaf geeft het wettelijk kader en de visie op de verbonden partijen weer en toont een overzicht van de bestaande verbonden partijen. In verband met een wijziging van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) zijn de beleidsvoornemens van de verbonden partijen niet vermeld in deze paragraaf, maar opgenomen in de programma's (samenvoeging van de gemeentelijke beleidsdoelen en de doelen van de verbonden partijen).

6.2 Wettelijk kader

Een verbonden partij is volgens het BBV: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Onder financieel belang wordt verstaan: een bedrag dat onze gemeente aan de verbonden partij ter beschikking heeft gesteld, dat wij niet kunnen verhalen wanneer de verbonden partij failliet gaat, dan wel het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: zeggenschap, hetzij vanuit van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij vanuit stemrecht.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:

1. Publiekrechtelijk: het aangaan van samenwerkingsvormen in de publiekrechtelijke sfeer is geregeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). Volgens de Wgr kunnen de raad, het college of de burgemeester 'afzonderlijk of tezamen ieder voor zover het de eigen bevoegdheden betreft' een gemeenschappelijke regeling treffen om één of meer belangen van de gemeente te behartigen. Als het college of de burgemeester tot een gemeenschappelijke regeling wil besluiten, is er vooraf toestemming nodig van de raad. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon (een openbaar lichaam) in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;
2. Privaatrechtelijk: Sinds 2002 is het in de Gemeentewet zo geregeld dat het college beslissingsbevoegd is tot het aangaan van privaatrechtelijke verplichtingen. Daaronder vallen ook de besluiten om als gemeente deel te nemen aan privaatrechtelijke 'verbonden partijen' zoals stichtingen, verenigingen, vennootschappen en dergelijke. Wel voorziet artikel 160 van de Gemeentewet in een verplichte toezending van het ontwerpbesluit aan de raad en is de goedkeuring van Gedeputeerde Staten nodig.

Ontwerpbegrotingen van gemeenschappelijke regelingen

De Wgr verplicht besturen van gemeenschappelijke regelingen om hun ontwerpbegroting ten minste zes weken voor de vaststelling toe te zenden aan de raden van de betreffende gemeenten. Dat geldt voor alle gemeenschappelijke regelingen, ook al betreft de samenwerking uitsluitend college- of burgemeesters bevoegdheden. De gemeenteraad heeft dan gedurende zes weken de gelegenheid om bij het dagelijks bestuur zienswijzen in te dienen over de ontwerpbegroting. Het dagelijks bestuur zorgt ervoor dat de ingediende zienswijzen aan het algemeen bestuur worden voorgelegd. De termijn van zes weken noodzaakt tot een praktische werkwijze via de lijst van ingekomen stukken van de raad.

Het overzicht in § 6.4 geeft onder meer de bestaande gemeenschappelijke regelingen van de gemeente weer en per gemeenschappelijke regeling welk bestuursorgaan bevoegd is.

6.3 Visie op en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Om te beoordelen of aan 'verbonden partijen' wordt deelgenomen heeft het gemeentebestuur de volgende toetsingscriteria vastgesteld:

- de taak kan niet of zeer moeilijk door de gemeente alleen worden uitgevoerd;
- gezamenlijke uitvoering van de taak levert voor de gemeente een concrete meerwaarde op;
- de voordelen van de samenwerking wegen op tegen de nadelen.

Het gemeentebestuur van Nijkerk is voorstander van samenwerking binnen publiekrechtelijke kaders. In sommige gevallen is het noodzakelijk om samenwerking op privaatrechtelijk terrein aan te gaan. In dat geval geldt als extra criterium dat samenwerking via publiekrechtelijke weg niet, of slechts zeer moeilijk, mogelijk is.

De beoordeling of onze gemeente blijft deelnemen, aan welke vorm van samenwerking dan ook, is een continu proces. Telkens wanneer de gelegenheid zich voordoet, wordt beoordeeld of de samenwerking nog voldoet aan de criteria, of dat de betreffende taken beter op een andere manier verwezenlijkt kunnen worden.

6.4 Lijst van verbonden partijen

De gemeente c.q. de gemeentelijke bestuursorganen zijn deelnemer in de verbonden partijen welke hieronder staan weergegeven, conform het BBV onderverdeeld in de volgende typen verbonden partijen:

1. Gemeenschappelijke regelingen; 2. Vennootschappen en coöperaties; 3. Stichtingen en verenigingen; en 4. Overige verbonden partijen.

De Nieuwe BBV en de bijlage verbonden partijen

Op basis van het nieuwe BBV is de gemeente verplicht om het onderstaande model te vullen.

Probleem hierbij is dat op het moment van samenstelling van onze begrotingsstukken de marktpartijen hun begroting 2019 nog niet gereed hebben. Ook de publiekrechtelijke verbonden partijen moeten nog wennen aan een balansverplichting op begrotingsbasis 2019. Daarom hebben wij nog niet alle informatie in het model kunnen invullen. Wij hebben bij de verbonden partijen aandacht gevraagd om zorg te dragen dat wij tijdig de benodigde informatie in ons bezit hebben. Bij de jaarrekening geldt dit argument niet; elke partij heeft deze tijdig aangeleverd. De laatste actuele cijfermatige informatie is dan ook te vinden in de bijlage verbonden partijen jaarrekening 2017 van Nijkerk.

1° gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden, gevestigd te Arnhem			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Het voorkomen en bestrijden van incidenten op het gebied van de openbare veiligheid, hulpverlening en volksgezondheid		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema en wethouder H.L. Dijksterhuis		
Financieel belang	GGD: verwachte omvang € 578.959		
	JGZ: verwachte omvang € 555.382		
	BRW: verwachte omvang € 2.714.515		
Verwachte omvang	per:	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 8.239.483	€ *)
	Vreemd vermogen	€ 14.246.499	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ 0,00		
Beleidsmatige risico's	-		

2. Regio De Vallei, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van afvalverwerking		
Vertegenwoordiging	Wethouder H.L. Dijksterhuis (lid van Algemeen Bestuur), raadslid P.H. van der Wijerfeurstein (lid van het Regio Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 7.257		
Verwachte omvang	per:	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 488.390	€ *)
	Vreemd vermogen	€ 268.090	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ -/- 13.100		
Beleidsmatige risico's	-		

3. Regio Food Valley, gevestigd te Ede			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van economie, werkgelegenheid, ruimtelijke ontwikkeling, wonen en mobiliteit		
Vertegenwoordiging	Burgemeester G.D. Renkema en wethouder H. Dijksterhuis (leden van Algemeen Bestuur), raadsleden de heer H.J. Bokkers en W.H. van Veelen (leden van het Regio Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 129.085, inw bijdrage excl. werkprogramma's		
	Vraagafhankelijk vervoer € 1.127.307		
Verwachte omvang	per:	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 1.940.748	€ *)
	Vreemd vermogen	€ 5.994.796	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ 0,00		
Beleidsmatige risico's	-		

4. Gemeenschappelijk Belastingkantoor Lococensus, gevestigd te Zwolle			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Belastingheffing van aantal gemeentelijke belastingen		
Vertegenwoordiging	Wethouder W. Oosterwijk (lid van Algemeen Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 620.000		
Verwachte omvang	per:	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 580.000	€ *)
	Vreemd vermogen	€ 6.476.000	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ 0		
Beleidsmatige risico's	-		

5. Omgevingsdienst De Vallei			
Type	Gemeenschappelijke regeling		
Openbaar belang	Vergunningverlening en handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht		
Vertegenwoordiging	Wethouder W. Oosterwijk (lid van Algemeen Bestuur/Dagelijks Bestuur)		
Financieel belang	Verwachte omvang € 2.212.818		
Verwachte omvang	<i>per:</i>	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 540.000	€ *)
	Vreemd vermogen	€ 2.560.000	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ 0,00		
Beleidsmatige risico's	-		

2° vennootschappen en coöperaties

6. Leisurelands B.V. (voorheen RGV Holding B.V.)			
Type	Besloten Vennootschap		
Openbaar belang	Bevorderen recreatie		
Vertegenwoordiging	Wethouder M.Broekman (lid Aandeelhoudersvergadering)		
Financieel belang	Aandeelhouder		
Verwachte omvang	<i>per:</i>	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ 55.004	€ *)
	Vreemd vermogen	€ 20.958	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ *		
Beleidsmatige risico's	Begroting wordt niet verstrekt omdat aandeelhouders daar geen zeggenschap over hebben.		

7. ParkeerService U.A.	
Type	Coöperatie
Openbaar belang	Samenwerking op het gebied van het parkeermanagement
Vertegenwoordiging	College, wethouder W. Oosterwijk
Financieel belang	Parkeergelden worden na aftrek heffings- en inningskosten uitgekeerd aan de gemeente
Verwachte omvang	Niet van toepassing
Resultaat 2019	€ 0 netto opbrengst parkeergelden
Beleidsmatige risico's	Op basis van een nieuwe, evenredige kostentoerekening stijgen de indirecte kosten van de partners die minder producten afnemen . Voor Nijkerk betekent dit een stijging van € 12.000 per jaar ingaande 2018.

8. Gastvrije Randmeren			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Behartigen van bovengemeentelijke belangen van recreatie en natuurbescherming binnen het gebied Randmeren.		
Vertegenwoordiging	College		
Financieel belang	€ 10.000 (2 stemmen)		
Verwachte omvang	per:	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ *)	€ *)
	Vreemd vermogen	€ *)	€ *)
Verwacht resultaat 2019	€ 0		
Beleidsmatige risico's	-		

9. O-gen			
Type	Coöperatie		
Openbaar belang	Gebiedsontwikkeling		
Vertegenwoordiging	College		
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage aan O-gen		
Verwachte omvang	per:	1-1-2019	31-12-2019
	Eigen vermogen	€ *)	€ *)
	Vreemd vermogen	€ *)	€ *)
Verwacht resultaat 2018	€ *		
Beleidsmatige risico's	-		

*) niet beschikbaar,

3° stichtingen en verenigingen

Geen

4° overige verbonden partijen

Geen

7.1 Wettelijk kader

In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten. Deze verplichting volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). In de begroting worden per onderdeel de beleidsdoelstellingen duidelijk gemaakt; in de jaarrekening wordt verantwoording afgelegd over de realisatie hiervan.

In de toelichting op het BBV worden de volgende onderdelen voor de paragraaf grondbeleid genoemd die tenminste benoemd moeten worden:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting (§ 7.2);
- een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert (§ 7.2);
- een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie (§ 7.4);
- een onderbouwing van de geraamde winstneming (§ 7.5);
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van grondzaken (§ 7.6).

Aanvullend wordt ook ingegaan op:

- Tussentijdse MeerjarenPrognose Grondexploitatie 2018 (§ 7.3);
- Afdrachten bovenwijkse voorzieningen (§ 7.7).

7.2 Visie en uitvoering van het grondbeleid

In de Nota Grondbeleid 2013 (raadsbesluit maart 2013) is de doelstelling als volgt omschreven:

“Het beleid dat zich richt op een efficiënte en effectieve inzet van financiële, fiscale en juridische middelen op de grondmarkt, om direct en indirect bij te dragen aan het realiseren van de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals opgenomen in de Structuurvisie Nijkerk/Hoevelaken 2030. Het grondbeleids-instrumentarium wordt zo ingezet dat de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen volgens planning kunnen worden gerealiseerd en financieel haalbaar zijn”.

De gemeente Nijkerk heeft in de Nota Grondbeleid 2013 gekozen voor een transparant en eenduidig grondbeleid dat strategisch en compact is.

- Bij reeds verworven grondposities voert de gemeente een actief grondbeleid dat gericht is op het uitgeven van grond en om regie te nemen wanneer dat kan en/of nodig is;
- De gemeente voert een faciliterend grondbeleid wanneer initiatief van de markt komt en regie niet nodig is of niet gevoerd kan worden, onder meer omdat de gemeente geen of een geringe grondpositie heeft.

Als resultaat van de in het verleden gevoerde actieve grondpolitiek beschikt de gemeente Nijkerk over een ruime voorraad aan bouwgrond in exploitatie en strategische gronden. Voor het realiseren van de ambities op het gebied van onder meer wonen en economie is het om die reden niet noodzakelijk om op korte termijn over te gaan tot strategische verwerving van gronden. Bij zwaarwegende strategische doelen kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken. Het college is echter bevoegd tot het verrichten van aankopen tot een gelimiteerd bedrag van € 250.000.

Het terughoudende beleid ten aanzien van grondaankopen heeft tot gevolg dat op andere wijze moet worden gehandeld in de gevallen dat ook particulieren grond in eigendom hebben binnen een exploitatiegebied. Hierbij zal getracht worden om met de grondeigenaren een anterieure overeenkomst te sluiten teneinde het wettelijk verplichte kostenverhaal zeker te stellen. Indien dit niet (tijdig) lijkt heeft de gemeente het vaststellen van een exploitatieplan als stok achter de deur. In de praktijk zal dit naar verwachting niet of zelden voorkomen. In fase 2 van Doornsteeg is bijvoorbeeld recent tot overeenstemming gekomen met de particuliere grondeigenaren en is het vaststellen van een exploitatieplan niet noodzakelijk.

7.3 Tussentijdse MeerjarenPrognose Grondexploitatie (MPG) 2018

De MeerjarenPrognose Grondbedrijf (MPG) wordt tweemaal per jaar opgesteld. De jaarlijks verplichte herziening wordt aangeboden bij de Jaarrekening. Daarnaast biedt de gemeente Nijkerk met de tMPG een tussentijds inzicht bij de Programmabegroting. In de MPG wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen van de grondexploitaties en voorraad aan strategische gronden. Naast de MPG kan eventuele kaderstelling over grondexploitatieprojecten plaatsvinden in de kadernota, bestuursrapportages of in afzonderlijke projectbesluiten.

In de MPG wordt uitgebreid geïnformeerd over de belangrijke ontwikkelingen en worden eventuele beslispunten voorgelegd. Om die reden is ervoor gekozen om de paragraaf grondbeleid beknopt te houden.

7.4 Actuele prognose grondexploitaties

Ten opzichte van de laatst vastgestelde actualisatie is geconstateerd dat de BBV-wijzigingen in de Notitie Grondexploitaties 2016 op onderdelen niet correct zijn verwerkt:

- Het is niet toegestaan om een verliesvoorziening als 'eigen middelen' in de grondexploitatieberekening op te nemen.
- De rentetoerekening aan een grondexploitatie moet plaatsvinden op basis van de bruto boekwaarde, zonder aftrek van een eventuele verliesvoorziening.
- Kosten voor bovenwijkse voorzieningen die voldoen aan de zogeheten PPT-criteria kunnen direct worden toegerekend aan een grondexploitatie. Het is echter niet meer toegestaan om een (jaarlijkse) afdracht te doen vanuit de grondexploitatie ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen die niet aan de grondexploitatie zijn toe te rekenen. Toevoegingen kunnen alleen plaatsvinden via bestemming van het resultaat.
- De waardering dient per complex plaats te vinden. Hierbij gaat het om een samenhang van activiteiten op één locatie.
- Bij de waardering van gemengde projecten dient een onderscheid te worden gemaakt tussen een actief deel en een faciliterend deel.

In de tussentijdse MPG zijn bovengenoemde (administratieve) punten verwerkt in de grondexploitaties. De enige uitzondering hierop is de administratieve splitsing van 3 deelcomplexen binnen Doornsteeg, namelijk de fietstunnels, geluidswal en volkstuinen. Voor deze voorzieningen dient eerst een verdeelsleutel te worden bepaald op basis waarvan een toerekening kan plaatsvinden naar het actieve deel en het faciliterende deel. De administratieve correctie zal voorafgaand aan de MPG 2019, ofwel ten behoeve van de eerstvolgende accountantscontrole, plaatsvinden.

Naast de administratieve correcties is in de tussentijdse MPG sprake van de aanpassing van budgetten (op basis van actuele inzichten), uitgiftetempo (op basis van marktontwikkelingen) en rekenrente. Uitgaande van de begrote rentelasten in 2018 en de vastgestelde Jaarrekening 2017 is voor het begrotingsjaar 2018 namelijk sprake van een voorziene rekenrente van 1,87%. Vanaf 2019 is het de verwachting dat de rekenrente schommelt rond de 1,50%. In het vorige MPG werd voor alle jaarschijven nog uitgegaan van 1,80%.

In onderstaande tabel is de voorziene einddatum per project aangegeven alsook de verwachte eindwaarde en netto contante waarde per 1 januari 2018. Op portefeuilleniveau is sprake van een positief resultaat van afgerond € 7,7 miljoen op netto contante waarde. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen actieve grondexploitaties (GREX) en faciliterende grondexploitaties (FAC).

- * Conform het BBV moet voor de waardering van een grondexploitatie worden uitgegaan van een maximale looptijd van 10 jaar. Om die reden is voor grondexploitatie De Flier de eindwaarde bepaald per 31-12-2027. De feitelijk voorziene einddatum is echter 31-12-2032 met een eindwaarde van € 7.185.000.
- ** De deelplanoverstijgende investeringen (DPOI) in Doornsteeg moeten, zoals eerder aangegeven, nog administratief worden verdeeld over het actieve deel en het faciliterende deel. Dit heeft uiteraard geen gevolgen voor het projectresultaat op totaalniveau.

Tabel 7.4.1 Overzicht van (actuele) grondexploitaties

Woningbouw (progr. 4)	Type	Einddatum	Eindwaarde	Netto contante waarde
Weidelaan	GREX	31-12-2018	€ 127.000	€ 124.000
<i>Nijkerkerveen</i>				
- deelplan 1 b (De Bunt)	GREX	31-12-2018	-/- € 249.000	-/- € 244.000
- deelplan 2 (Dorp)	GREX	31-12-2019	€ 330.000	€ 317.000
- deelplan 3a (Laakweg)	GREX	31-12-2020	€ 474.000	€ 456.000
Sportweg	GREX	31-12-2018	-/- € 619.000	-/- € 607.000
De Globe	GREX	31-12-2019	€ 288.000	€ 276.000
Doornsteeg				
- actieve grondexploitatie	GREX	31-12-2027	€ 10.863.000	€ 8.912.000
- faciliterende grondexploitatie	FAC	31-12-2027	€ 1.212.000	€ 995.000
- deelplanoverstijgende investeringen**	DPOI	31-12-2027	-/- € 7.746.000	-/- € 6.354.000
Horstbeek	FAC	31-12-2019	€ 91.000	€ 87.000
Locatie Doeland	FAC	31-12-2018	€ 61.000	€ 59.000
Park Weldam	FAC	31-12-2019	-/- € 14.000	-/- € 13.000
Locatie Van der Kraats	FAC	31-12-2018	-/- € 57.000	-/- € 56.000
Koetsendijk	FAC	31-12-2018	-/- € 25.000	-/- € 24.000
Bijenvlucht	FAC	31-12-2018	-/- € 83.000	-/- € 81.000
Woonpark Hoevelaken	FAC	31-12-2019	-/- € 1.000	-/- € 1.000
Nieboer- terrein	FAC	31-12-2018	-/- € 1.000	-/- € 1.000
Bedrijfsterrein (progr. 2)	Type	Einddatum	Eindwaarde	Netto contante waarde
De Flier*	GREX	31-12-2027	€ 646.000	€ 530.000
Arkerpoort	GREX	31-12-2021	€ 1.413.000	€ 1.305.000
Spoorkamp	GREX	31-12-2027	€ 3.516.000	€ 2.884.000
Westkadijk 2015	GREX	31-12-2020	-/- € 906.000	-/- € 854.000

Verliesvoorzieningen

Conform het BBV dient de gemeente een verliesvoorziening te treffen voor negatieve grondexploitaties ter grootte van het geprognosticeerde verlies. Op basis van de actualisatie van de grondexploitaties bij de tMPG 2018 kan ruim € 12 miljoen van de reeds getroffen verliesvoorzieningen vrijvallen. In onderstaande tabel zijn de wijzigingen per project inzichtelijk gemaakt.

Tabel 7.4.2 Overzicht van verliesvoorzieningen

Verliesvoorzieningen	Type	MPG 2018	tMPG 2018	Verschil
Nijkerkerveen deelplan 1b (De Bunt)	GREX	€ 214.000	€ 244.000	€ 30.000
Nijkerkerveen deelplan 2 (Dorp)	GREX	€ 96.000	€ 0	-/- € 96.000
Sportweg	GREX	€ 627.000	€ 607.000	-/- € 20.000
De Flier	GREX	€ 12.122.400	€ 0	-/- €12.122.400
Westkadijk 2015	GREX	€ 874.000	€ 854.000	-/- € 20.000
Totaal		€ 13.933.400	€ 1.705.000	-/- € 12.228.400

Uit de tabel valt op te maken dat hoofdzakelijk voor grondexploitatie De Flier sprake is van een grote wijziging. De volledige vrijval van de verliesvoorziening is het gevolg van een combinatie aan effecten:

- De afdrachten voor bovenwijkse voorzieningen mogen alleen nog plaatsvinden via de resultaatsbestemming en vormen derhalve geen kostenpost meer in de grondexploitatie. Het effect hiervan is ongeveer € 4,1 miljoen.

- In de grondexploitatie werd een uitgiftetempo aangehouden van 1,0 hectare per jaar. Mede op basis van realisatiecijfers over de afgelopen jaren heeft de accountant opgemerkt of dit wel een realistische planning van de gronduitgifte is. Ook de voorziene uitgifte voor 2018 ligt met 1,8 hectare beduidend hoger. Aangezien het de verwachting is dat de economische ontwikkeling – en daarmee onder meer de uitgifte van bedrijfskavels – positief blijft, is het uitgiftetempo voor de korte termijn (tot en met 2021) verhoogd naar 1,8 hectare per jaar. Ten aanzien van de uitgifte in de jaren hierna bestaat meer onzekerheid. Om die reden wordt vanaf 2022 uitgegaan van een uitgiftetempo van 1,2 hectare per jaar. De looptijd van de grondexploitatie wordt hierdoor per saldo met 4 jaar ingekort. Met inachtneming van de maximale 10-jaarstermijn voor de waardering van de grondexploitatie is het effect berekend op ongeveer € 4,8 miljoen.
- Aan de kostenkant zijn (civieltechnische) budgetten aangepast op basis van de laatste inzichten, marktontwikkelingen en ervaringscijfers. Het effect hiervan is ongeveer € 3,6 miljoen.
- Aan de opbrengstenkant is de risicovoorziening van 10% komen te vervallen ten aanzien van de bedrijfskavels die in 2018 zijn geleverd. Het effect hiervan is ongeveer € 0,3 miljoen.

De optelsom van de afzonderlijke effecten zijn overigens niet gelijk aan de vrijval van de verliesvoorziening. Dit komt omdat sommige effecten buiten de maximale 10-jaarstermijn vallen en daardoor niet meewegen in de waardering. Daarnaast is nog sprake van een negatief effect, namelijk een toename van de toerekenbare rentekosten. De rentekosten dienen namelijk te worden berekend op basis van de bruto boekwaarde in plaats van de netto boekwaarde.

Strategische gronden

Hieronder vallen de gronden die de gemeente Nijkerk momenteel nog niet in exploitatie heeft genomen. In onderstaand overzicht zijn de boekwaarden van de strategische gronden opgenomen.

Tabel 7.4.3 Overzicht van strategische gronden

Strategische gronden	Boekwaarde 1-1-2018	Mutaties	Boekwaarde 31-12-2018
<i>Nijkerkerveen</i>			
Deelplan 1a	€ 2.061.000	€ 0	€ 2.061.000
Deelplan 2 (Landelijk)	€ 643.000	€ 0	€ 643.000
Deelplan 3	€ 958.000	-/- € 132.000	€ 827.000
Totaal	€ 3.662.000	-/- € 132.000	€ 3.531.000

De mutatie in 2018 is gerelateerd aan de door de gemeenteraad vastgestelde grondexploitatie voor deelplan 3a in Nijkerkerveen. Deze grondexploitatie is per 20 september 2018 geopend. Hierdoor resteert op totaalniveau nog een boekwaarde van ongeveer € 3,5 miljoen. Conform de overgangsregeling van het BBV moeten strategische gronden uiterlijk 31 december 2019 worden gewaardeerd in de huidige bestemming in plaats van de toekomstige bestemming. Indien de boekwaarde hierbij hoger is dan de marktwaarde, dient een (nadere) afwaardering plaats te vinden. Ten behoeve van de MPG 2019 zullen om die reden taxaties worden uitgevoerd. Bij de tussentijdse MPG is voor de mogelijke afwaardering een gewogen risico-effect meegenomen.

7.5 Geraamde winst- en verliesnemingen

Winsten en verliezen worden genomen op het moment dat een grondexploitatie formeel door de gemeenteraad wordt afgesloten. Daarnaast stelt het BBV gemeenten verplicht om op basis van de PoC-methode (*Percentage of Completion*) tussentijdse winsten te nemen bij grondexploitaties met een voorzien positief resultaat. Periodiek zal bij de vaststelling van de jaarrekening worden voorgesteld om tot tussentijdse winstnemingen over te gaan.

Winstneming

Ten aanzien van het begrotingsjaar 2019 is het de verwachting dat een tweetal grondexploitaties kan worden afgesloten, namelijk Nijkerkerveen, deelplan 2 (Dorp) en De Globe. Op eindwaarde gaat het om een voorziene winstneming € 618.000. Als gevolg van tussentijdse winstnemingen voor deze projecten in 2018 kan het resultaat op eindwaarde nog veranderen. Dit zal echter pas duidelijk worden bij het vaststellen van de jaarrekening 2018 en de PoC per 31-12-2018. De winstnemingen komen ten gunste van de Reserve Bouwgrondexploitatie.

Verliesneming

Op basis van de tussentijdse MPG is het niet de verwachting dat in 2019 actieve grondexploitaties met een negatief resultaat worden afgesloten. Wel wordt een verlies voorzien op twee faciliterende grondexploitaties, namelijk Park Weldam en Woonpark Hoevelaken. Op eindwaarde gaat het om een bedrag van € 15.000. Het uiteindelijke verlies zal ten laste worden gebracht van het jaarresultaat.

7.6 Risico's en Reserve Bouwgrondexploitatie

De gemeente Nijkerk beschikt over een Reserve Bouwgrondexploitatie. Het primaire doel van deze reserve is het afdekken van tekorten bij negatieve grondexploitaties en het afdekken van exploitatierisico's. De reserve wordt gevoed door voordelige saldi bij het afsluiten van grondexploitaties en tussentijdse winstnemingen. Op basis van de benodigde weerstandscapaciteit stelt de gemeenteraad jaarlijks de minimale omvang van de reserve vast. Een bovengrens is niet vastgesteld. Dit betekent dat vrij-bestedbare middelen alleen uit de reserve kunnen worden onttrokken na besluitvorming door de gemeenteraad.

Per 1 januari 2018 heeft de Reserve Bouwgrondexploitatie een omvang van ongeveer € 10,2 miljoen. Op basis van de risicoanalyse bij de tussentijdse MPG is een gewogen risico-effect bepaald van € 7,5 miljoen. Dit bedrag is echter niet gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit:

- In de eerste plaats wordt het gewogen risico-effect per project afgezet tegen het voorziene netto resultaat. Het netto resultaat is gelijk aan de verwachte netto contante waarde per project minus de beoogde afdracht in het kader van bovenwijkse voorzieningen. Dit netto resultaat is feitelijk een eerste buffer om risico's op te vangen. Voor sommige projecten is het netto resultaat voldoende om het gewogen risico-effect volledig te kunnen dekken. Voor andere projecten resteert een netto risico-effect. Op totaalniveau gaat het om een bedrag van ongeveer € 4,7 miljoen.
- In de tweede plaats is conform de Nota Risicomanagement sprake van een zekerheidspercentage van 80%. Dit percentage is te verantwoorden aangezien risico's nooit allemaal tegelijkertijd en/of in hun volledige omvang zullen optreden. Met inachtneming van het zekerheidspercentage resteert een risicoprofiel van ongeveer € 3,8 miljoen. Dit bedrag is als benodigde weerstandscapaciteit aangemerkt.

De ratio van het weerstandsvermogen per 1 januari 2018 bedraagt hiermee 2,69. Dit komt overeen met een uitstekende kwalificatie van de reserve. Daarnaast wordt voor de komende jaren een positieve ontwikkeling van de ratio voorzien. Bij de Jaarrekening 2018 zal worden onderzocht of en – zo ja – in welke mate vrij besteedbare middelen naar de Algemene Reserve kunnen vloeien.

7.7 Afdrachten bovenwijkse voorzieningen

Zoals in paragraaf 7.4 is aangegeven, is het met ingang van 1 januari 2016 niet meer toegestaan om een (jaarlijkse) fondsafdracht te doen vanuit de actieve grondexploitatie ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen die niet direct zijn toe te rekenen aan deze grondexploitatie. Toevoegingen aan het fonds kunnen alleen nog plaatsvinden via bestemming van het resultaat. Dit is een bevoegdheid van de gemeenteraad.

Om bovengenoemde reden is bij de tussentijdse MPG een kostenpost van ongeveer € 8,8 miljoen uit de grondexploitaties gehaald. Bij de bestemming van de grondexploitatieresultaten zal worden voorgesteld om een deel van het resultaat te storten in het fonds voor bovenwijkse voorzieningen. Het resterende deel van het resultaat komt ten gunste van de Reserve Bouwgrondexploitatie. Ten aanzien van de te volgen systematiek zijn twee opties te benoemen:

- In de eerste plaats is het een optie om tussentijdse winsten deels te bestemmen als afdracht aan het fonds voor bovenwijkse voorzieningen. Tussentijdse winsten worden alleen genomen op het moment dat als gevolg van de gronduitgifte de *Percentage of Completion* toeneemt. Op basis van de gronduitgifte (uitgegeven vierkante meters uitgeefbaar) kan vervolgens worden bepaald hoe hoog de fondsafdracht moet zijn en of dit passend is binnen de voorgestelde winstneming.
- In de tweede plaats is het een optie om tussentijdse winsten volledig ten gunste te laten komen van de reserve. In dat geval wordt een deel van de tussentijdse winst niet bestemd afdracht aan het fonds voor bovenwijkse voorzieningen. Pas op het moment dat een grondexploitatie wordt afgesloten en alle winsten voor deze grondexploitatie zijn genomen, wordt de totale fondsafdracht bepaald. Dit betreft dan een overheveling van de reserve naar het fonds voor bovenwijkse voorzieningen.

Het voordeel van de eerste optie is dat het qua systematiek en cashflow zo veel mogelijk aansluit bij de oude (maar niet meer toegestane) werkwijze van jaarlijkse afdrachten vanuit de grondexploitatie. Financiële middelen ten behoeve van bovenwijkse voorzieningen zijn dan ook eerder beschikbaar dan bij optie 2. Een nadeel van de eerste optie is echter dat het tot meer administratieve werkzaamheden leidt. Als toekomstige beleidsregel wordt voorgesteld om aan te sluiten bij de eerste optie. Het belangrijkste argument hiervoor is dat de ontwikkeling van de Reserve Bouwgrondexploitaties (het weerstandsvermogen) positief is, de risico's van de grondexploitaties voldoende worden afgedekt en het derhalve niet noodzakelijk is om tussentijdse winsten op te potten.

Algemeen

De begroting is onderverdeeld in twee delen, namelijk de beleidsbegroting en de financiële begroting. Na afloop van het begrotingsjaar wordt het jaarverslag opgesteld. Dit is de verantwoording over de beleidsbegroting. De jaarrekening is de verantwoording op het niveau van de financiële begroting. Deze systematiek volgt uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, naar analogie van de jaarstukken van bedrijven die volgens boek 2 van het Burgerlijk Wetboek ook bestaan uit de delen jaarverslag en jaarrekening. De beleidsbegroting bestaat uit de zes programma's, het hoofdstuk algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien en de zeven paragrafen. De financiële begroting bestaat uit de volgende onderdelen:

UITKOMSTEN 2019-2022

Dit onderdeel vormt een samenvatting van de financiële begroting. Het geeft de budgettaire verschillen weer ten opzichte van de besluitvorming tot en met de aan de voorjaarsnota 2018. Daarnaast geeft dit onderdeel inzicht in de ontwikkeling van de balans als gevolg van de mutaties in deze begroting.

OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN 2019-2022

Hierin is in jaarschijf 2019 aangegeven tot welke bedragen de raad het college autoriseert door het vaststellen van de begroting. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het meerjarenperspectief van deze begroting bij het huidige gevoerde beleid.

TOELICHTING OP BATEN EN LASTEN

In dit onderdeel zijn opgenomen de uitgangspunten voor opstellen van deze begroting. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de baten en lasten voor het sociale domein, de incidentele baten en lasten, de mutaties in de reserves en de arbeidsgelateerde verplichtingen. Ook zijn in dit deel de investeringskredieten opgenomen. Met het vaststellen van de financiële begroting stelt de gemeenteraad de kredieten voor de investeringen in de jaarschijf 2019 beschikbaar. Tenslotte is onder dit onderdeel opgenomen het EMU-saldo van de gemeente. Dit geeft inzicht in de kasstromen van de gemeente Nijkerk.

Uitkomsten 2019-2022

In onderstaande tabel wordt het verschil bepaald tussen de verwachte uitkomsten van de begroting 2019, jaarschijven 2019-2022 ten opzichte van de saldi van de programmabegroting 2018-2021 (incl. wijzigingen) jaarschijven 2018-2021 voordat de besluitvorming plaats vond over de Voorjaarsnota 2018.

	(bedragen x € 1.000)							
	2018		2019		2020		2021	
Saldo begroting 2018-2021 (volgens de Voorjaarsnota 2018)	430	V	1.001	V	974	V	1.202	V
Te verklaren verschil	58	V	-60	N	-355	N	-768	N
Saldo begroting 2019-2022	488	V	941	V	619	V	434	V

De verschillen met budgettaire effect worden in onderstaande tabel op hoofdlijnen verklaard.

		(bedragen x € 1.000)							
Progr.	Omschrijving	2019		2020		2021		2022	
1.	<i>Vrijval stelpost Sporthal Strijland</i> De verwachting is dat de nieuwbouw/renovatie van Sporthal Strijland niet voor 2021 plaats vindt. Daarom kan de stelpost voor de kapitaallasten hiervoor tot 2022 vrijvallen.	240	V	240	V	240	V	0	
2.	<i>Food Valley</i> Het betreft hier de raming van het budget voor het Manifest van Salentein en het Manifest Gezonde Leefomgeving.	-43	N	-28	N	-25	N	-20	N
2.	<i>Routekaart naar duurzaamheid</i> Voor het opstellen van de routekaart is incidenteel in 2019 € 100.000 nodig. Dekking vindt plaats via aanwending van de algemene reserve.	0		0		0		0	
3.	<i>Stedenbouwkundige toetsing</i> Voor de toetsing van de ruimtelijke plannen is extra budget nodig voor externe stedenbouwkundige expertise	-30	N	-30	N	-30	N	-30	N
3.	<i>Gerichte aanpak ondermijning</i> Wij willen de komende jaren (in ieder geval tot en met 2021) investeren in de bestrijding van ondermijning. De jaarlijkse kosten t/m 2021 van € 80.000 per jaar brengen wij ten laste van de algemene reserve.	0		0		0		0	
3.	<i>Op peil brengen toezicht en handhaving en buurtbemiddeling</i> Om in vergelijking met onze regiopartners (Barneveld en Scherpenzeel) een evenredige inzet van toezichthouders te kunnen leveren moeten we de capaciteit aan toezichthouders verbeteren. Daarnaast willen we de inzet van buurtbemiddeling vergroten.	-120	N	-120	N	-120	N	-120	N
3.	<i>Investeren in digitale veiligheid en privacy</i> Wij willen de komende jaren (in ieder geval tot en met 2021) investeren in digitale veiligheid en privacy. De jaarlijkse kosten t/m 2021 van € 100.000 per jaar brengen wij ten laste van de algemene reserve.	0		0		0		0	
4	<i>Opstellen mobiliteitsvisie en woonvisie</i> Voor het opstellen van deze visies is in 2019 incidenteel per visie € 100.000 nodig. Dekking vindt plaats via aanwending van de algemene reserve.	0		0		0		0	
5.	<i>Verhoging stelpost sociaal domein</i> Via de meicirculaire zijn er extra middelen voor het sociaal domein gekomen.	-266	N	-281	N	-298	N	-296	N
5/6.	<i>Uitvoering Wet Banenafpraak</i> Wij willen uitvoering geven aan de Wet Banenafpraak. De kosten hiervoor (oplopend van € 25.000 in 2019 tot € 125.000) brengen wij ten laste van de stelpost sociaal domein.	0		0		0		0	

		(bedragen x € 1.000)			
Progr.	Omschrijving	2019	2020	2021	2022
6.	<i>Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering VNG</i> Via de algemene uitkering ontvangen wij middelen om deze gezamenlijke gemeentelijke activiteiten te kunnen bekostigen.	-46 N	-46 N	-46 N	-46 N
6.	<i>Daling opbrengst leges rijbewijzen en reisdocumenten</i> Door de verlenging van de geldigheid van deze documenten van 5 naar 10 jaar vallen de netto opbrengsten lager uit.	-148 N	-195 N	-182 N	-227 N
6	<i>Regionale samenwerking</i> Wij willen ons organisatie versterken op het strategisch aspect van regionale samenwerking. Daarnaast zetten wij in op versterking van de lobbyfunctie. Samen kost dit € 85.000.	-85 N	-85 N	-85 N	-85 N
6.	<i>Investeren in kwaliteit, vitaliteit en capaciteit van de organisatie</i> Het verhogen van de capaciteit op beheersmatig vlak waaronder control en monitoring om aan de toenemende vraag naar kwaliteit te kunnen voldoen.	-75 N	-75 N	-75 N	-75 N
6.	<i>Versterken van integraal en programmatisch werken</i> Hiervoor willen wij tot en met 2021 jaarlijks € 125.000 inzetten . Dekking vindt plaats door aanwending van de algemene reserve.	0	0	0	0
6.	<i>Investeren in kwaliteit, vitaliteit en capaciteit van de organisatie</i> Om te borgen dat wij onze ambities kunnen realiseren investeren wij de komende jaren € 260.000 (2019), € 230.000 (2020) en € 200.000 (2021) investeren in de organisatie. Uit deze bedragen willen wij jaarlijks ruimte bieden aan trainees (€ 100.000 per jaar). Dekking vindt plaats via aanwending van de algemene reserve.	0	0	0	0
6.	<i>Werkbudget faciliteren participatie budget</i> Hiervoor willen wij tot en met 2021 jaarlijks € 50.000 inzetten . Dekking vindt plaats door aanwending van de algemene reserve.	0	0	0	0
6.	<i>Rente hypotheekregeling ambtenaren</i> Als gevolg van extra aflossingen zijn er lagere inkomsten rente hypotheekregeling ambtenaren.	-55 N	-55 N	-55 N	-55 N
6.	<i>Investeringsprogramma bedrijfsvoering beheer openbare ruimte</i> Mede als gevolg van gestegen prijzen vallen de afschrijvingslasten van het investeringsprogramma hoger uit.	0	0	-53 N	-53 N
a.d.	<i>Gemeentefonds; meicirculaire</i> Op basis van de meicirculaire valt de algemene uitkering valt hoger uit dan verwacht bij de Voorjaarsnota 2018. Hiervan is een groot deel ter compensatie van de loon- en prijspeil-ontwikkeling.	1.147 V	945 V	746 V	363 V
a.d.	<i>Loonkostenontwikkeling</i> Mede als gevolg van arbeidsmarktontwikkelingen vallen de loonkosten hoger uit.	-150 N	-150 N	-150 N	-150 N
Res.	<i>Reserve grondexploitatie</i> Geen onttrekking aan de reserve grondexploitatie ten dekking van rentewijziging BBV.	-250 N	-120 N	0	0
	<i>Overig</i>	-61 N	-61 N	-222 N	26 V
	Totaal	58 N	-61 N	-355 N	-768 N

Ontwikkeling geprognostiseerde balans

Onderdeel van het vernieuwde BBV is om de raad inzicht te geven in de ontwikkeling van de balans. Zoals uit de financiële kengetallen bleek uit de paragraaf weerstandsvermogen verbeterd de financiële positie van de gemeente. Dit komt ook tot uiting in de hieronder geprognostiseerde balans.

(bedragen x € 1.000)				
	2019	2020	2021	2022
Activa				
Activa integraal gefinancierd	102.400	102.700	103.800	102.000
Onderhanden werk (o.a. bouwgrondexploitatie)	26.800	22.800	17.600	16.400
Overige activa	0	0	0	0
Totaal	129.200	125.500	121.400	118.400
Passiva				
Eigen vermogen				
<i>Algemene reserves</i>	11.600	10.200	9.300	8.600
<i>Egalisatiereserves</i>	300	200	200	100
<i>Bestemmingsreserves</i>	54.900	55.600	54.800	56.100
Voorzieningen	22.200	22.100	21.200	20.900
Langlopende geldleningen				
Langlopende geldleningen (reeds aangegaan)	26.700	23.000	20.400	17.800
Langlopende leningen (vanuit financieringstekort)	4.300	4.100	5.100	4.500
Overige vlottende passiva	9.200	10.300	10.400	10.400
Totaal	129.200	125.500	121.400	118.400

Overzicht van baten en lasten 2019-2022

Tabel 2.2 Overzicht van baten en lasten 2019-2022
Bedragen met een minteken in de kolom saldo betekent een batig saldo

	Jaarrekening 2017			Begroting 2018			Raming 2019			Raming 2020			Raming 2021			Raming 2022		
	lasten	baten	saldo	Lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	Baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
1. Leefstijl	6.130	172	5.958	5.395	181	5.214	4.402	819	3.583	4.280	819	3.461	4.266	819	3.447	4.517	819	3.699
2. Economie en bedrijfsomgeving	20.978	21.518	-540	17.553	11.702	5.852	18.114	12.733	5.381	18.415	12.715	5.700	17.355	11.278	6.078	17.468	10.789	6.679
3. Veiligheid en handhaving	8.451	5.197	3.254	7.724	1.544	6.180	7.814	1.451	6.364	7.825	1.451	6.375	7.834	1.451	6.383	7.646	1.451	6.196
4. Wonen en woonomgeving	34.544	30.728	3.816	20.951	14.464	6.487	23.813	16.247	7.566	20.655	13.063	7.592	21.206	13.596	7.610	20.947	13.366	7.581
5. Sociaal Domein	25.998	1.034	24.964	27.949	1.038	26.911	26.554	1.038	25.516	26.438	1.038	25.400	26.576	1.038	25.538	26.666	1.038	25.628
6. Bestuur en bedrijfsvoering	12.210	1.115	11.095	12.055	806	11.249	12.983	671	12.311	12.743	735	12.008	12.983	637	12.346	12.548	592	11.956
Subtotaal programma's	108.311	59.764	48.547	91.627	29.734	61.893	93.680	32.958	60.721	90.356	29.820	60.537	90.220	28.818	61.402	89.793	28.053	61.739
Vennootschapsbelasting	216		216	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Alg. dekkingsmiddelen	1.020	56.806	-55.786	3.196	58.513	-55.317	1.849	62.454	-60.605	1.634	63.237	-61.603	1.627	64.039	-62.412	1.549	62.931	-61.382
Totaal saldo van baten en laten	109.547	116.570	-7.023	94.823	88.247	6.576	95.529	95.412	117	91.990	93.056	-1.066	91.847	92.857	-1.010	91.341	90.984	357
Mutaties reserves	13.892	7.094	6.798	3.461	9.373	-5.912	1.846	2.451	-605	1.846	1.720	126	1.846	1.455	391	36	827	-791
Geraamd resultaat	123.439	123.664	-225	98.284	97.620	664	97.375	97.863	-488	93.836	94.777	-940	93.693	94.312	-619	91.377	91.811	-434

Toelichting op de baten en lasten

Uitgangspunten ramingen 2019

De begroting 2019-2022 is opgesteld met inachtneming van de algemene uitgangspunten zoals vermeld in de Voorjaarsnota 2018.

Omschrijving	2019
Loonkostenontwikkeling	3,75%
Prijspeilontwikkeling	1,40%

Bij de opstelling van de begroting is rekening gehouden met deze loon- en prijspeil-ontwikkelingen. In de Voorjaarsnota 2018 zijn deze verwerkt via een centrale stelpost. In de begroting is de loonkostenontwikkeling opgenomen binnen de programma's en voor de prijspeilontwikkeling is deze op een centrale stelpost gezet.

Rente

Gebaseerd op het beleid over de Reserves en Voorzieningen opgenomen in de Kadernota 2010 gelden de volgende rentepercentages:

- Rente voor nieuwe investeringen 1,5%
- Rente over financieringstekort tot € 8 miljoen 0,5%
- Rente over het financieringstekort boven € 8 miljoen 1,50% in 2019 en 2,0% vanaf 2020
- Rente over het financieringsoverschot 0,0%

Bij de opstelling van de begroting is rekening gehouden met doorbelasting van rente aan de bouwgrondexploitatie en de andere taakvelden volgens de richtlijnen uit de notitie rente van de commissie BBV. De gehanteerde doorbelastingspercentages zijn:

- Doorbelaste rente aan bouwgrondexploitatie 1,5%
- Doorbelaste rente aan overige taakvelden op basis van boekwaarde van vaste activa 1,0%.

Trendmatige verhoging gemeentelijke belastingen

De tarieven van de gemeentelijke belastingen worden jaarlijks trendmatig verhoogd voor de loonkosten- en prijspeilontwikkeling.

Voor 2019 is dit percentage bepaald op 1,9% (zie ook de paragraaf Lokale heffingen). Dit geldt voor:

- Hondenbelasting,
- Toeristenbelasting en forensenbelasting.

Kostendekking gemeentelijke tarieven

Het dekkingspercentage van rechten en tarieven wordt gehandhaafd op het niveau van de begroting 2018. Dit geldt voor de leges, de afvalstoffenheffing, het rioolrecht, etc. Zie hiervoor ook de paragraaf lokale heffingen.

Subsidies

Voor het compenseren van de instellingen die budgetsubsidies ontvangen wordt dezelfde indexering toegepast als voor de trendmatige stijging van de gemeentelijke belastingen, te weten 1,9%.

Uitgangspunten meerjarenraming

De budgetten zijn gebaseerd op constante prijzen met als basisjaar 2019. Rekening is gehouden met volume- en areaalontwikkelingen en incidentele baten en lasten.

Overzicht baten en lasten sociaal domein

Bij de implementatie van de nieuwe taken (decentralisatie) van het sociale domein heeft de raad het kader meegegeven dat de uitvoering van de nieuwe taken en oude taken in het sociale domein moet worden bekostigd uit de middelen die vanuit het Rijk komen voor de nieuwe taken en uit het fictieve deel van onze inkomsten (bijv. het Gemeentefonds en de OZB), welke wij als dekking gebruikten voor de reguliere taken.

Bij de opstelling van de begroting hebben wij geen actualisatie gedaan van de budgetten van het sociaal domein. De meerjarige actualisatie van deze budgetten zal plaatsvinden via de 2e bestuursrapportage 2018. Hierbij zal ook de stand van zaken met betrekking tot de diverse stelposten in het sociaal domein worden betrokken.

Met ingang van 2019 wordt als gevolg van het overgaan van de integratie-uitkering Sociaal Domein en de integratie-uitkering WMO 2017 domein naar de algemene uitkering bijna volledig gefinancierd vanuit deze algemene uitkering en het gemeentelijk belastinggebied.

Bedrag x € 1 miljoen

Onderwerp	Werkelijk 2016	Werkelijk 2017	Begroot 2018	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Jeugdzorg	9,0	9,8	9,5	8,7	8,7	8,7	8,7
Participatiewet	5,6	6,4	7,5	8,0	8,5	9,0	9,0
WSW	2,6	2,0	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7
WMO begeleiding en dagbesteding	2,3	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2
WMO huishoudelijke hulp	1,3	1,5	1,6	1,7	1,8	1,9	1,9
WMO hulpmiddelen	1,1	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Gebiedsteams	2,3	2,3	2,3	2,0	2,0	2,0	2,0
Armoede	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
Statushouders	0,3	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2
Overig	1,7	2,2	2,1	2,0	1,4	1,4	1,4
Stelpost maart- en meicirculaire	0,0	0,0	0,0	0,5	1,1	1,5	2,6
	27,0	29,0	29,7	29,5	30,0	30,9	32,0

Overzicht uitgaven Samen aan Zet

Voor de volledigheid onderstaand een overzicht van alle dialoogvoorstellen met budgetten. Deze budgetten zijn door de raad vastgesteld bij besluitvorming over de clusters en bij de cluster overstijgende afweging in januari 2018. Voor een aantal voorstellen geldt dat hierover nog besluitvorming moet plaatsvinden. Enerzijds omdat voorstellen nog niet voldoende uitgewerkt waren ten tijde van besluitvorming en daarom is besloten hierover in een latere fase te besluiten. Anderzijds omdat voorstellen éénmalig gefinancierd zijn en vervolgfianciering afhankelijk is van het verloop van het voorstel.

Bedragen x € 1

Progr.	Omschrijving	2019	2020
1	Schoolzwemmen (L4)	17.500	0
1	Promoten minder validensport (L1)	10.000	0
1	Cultuureducatie (L26)	9.000	0
1	De Poorten van Nijkerk (W13)	25.000	25.000
1	Dementievriendelijke gemeente (L11)	25.000	0
1	Platform 50+ (L34)	2.500	2.500
1	Positieve gezondheid voor laaggeletterden (L15)	10.750	0
1	Gezondheids-en stresstest (L20)	4.000	0
1	Preventie pluktuin + ontmoeting (L22)	1.000	1.000
2	Verduurzamen woningen en bedrijven	7.000	7.000
2	Sterk merk Nijkerk (E1)	150.000	150.000
2	Informatiepunt voor toerisme en inwoners (E2)	25.000	25.000
2	Evenementen, Nijkerk landelijk op de kaart (E3)	25.000	0
2	Arbeidsbureau Nieuwe Stijl (E6)	36.000	36.000
2	Van zwerf fiets tot toeristenfiets (E8)	35.000	35.000
2	De Nijkerkse uitdaging (E10)	24.000	26.000
2	Circulaire economie E18	25.000	25.000

Progr.	Omschrijving	2019	2020
3	Veiligheid is van ons allemaal! (V4) (2018)	5.000	5.000
3	Omgevingswet. Samen sterk voor de gemeente Nijkerk (V5)	15.000	0
4	Het buitengebied aangenaam en veilig voor alle verkeersdeelnemers (cluster 1) (W10)	0	0
4	Een Cultuur Platform (cluster 1) (W14)	10.000	10.000
4	Doorontwikkeling Hoevelakense bos (W6)	25.000	25.000
4	Voorstel Landgoed Luxool (W11)	10.000	5.000
4	Voorstel bloemrijke akkerranden (W15)	20.000	20.000
5	Ontmoetingspleinen (S4)	14.000	0

Overzicht incidentele baten en lasten

Voor het begrip incidenteel kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. Het is daarbij van belang dat het gaat om 'eenmalige zaken'. Per programma zijn de posten groter dan € 45.000 afzonderlijk gespecificeerd en de overige posten zijn als een totaalbedrag opgenomen.

(bedrag met een minteken betekent per saldo een baat)

Bedragen x € 1.000

Progr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
1	Overig	15	0	0	0
	Samen aan zet cluster 1, waaronder Sterk Merk Nijkerk	43	4	0	0
	Totaal programma 1	58	4	0	0
2	Bedrijfskavels	0	0	0	0
	Samen aan zet Cluster 2, waaronder Sterk Merk Nijkerk	327	304	0	0
	Acquisitiemanager binnenstad	40	40	0	0
	Opstellen routekaart duurzaamheid, coalitieakkoord	100	0	0	0
	Overig	25	0	0	0
	Totaal programma 2	492	344	0	0
3	Ondermijning en digitale veiligheid, coalitieakkoord	180	180	180	0
	Overig	0	1	10	0
	Totaal programma 3	180	181	190	0
4	Inbreidingslocaties	-154	0	0	0
	Woningbouwkavels	0	0	0	0
	Samen aan zet Cluster 4, waaronder Sterk Merk Nijkerk	53	25	0	0
	Opstellen woonvisie, coalitieakkoord	100	0	0	0
	Opstellen mobiliteitsvisie, coalitieakkoord	100	0	0	0
	Overig	-25	0	0	0
	Totaal programma 4	74	25	0	0
5	Samen aan zet Cluster 5, waaronder Sterk Merk Nijkerk	14	0	0	0
	Overig	37	37	0	0
	Totaal programma 5	51	37	0	0
6	Verkoop tractie	0	-107	0	0
	Integraal programmatisch werken en investeren in kwaliteit, vitaliteit en capaciteit, coalitieakkoord	385	355	325	0
	Flexibel budget participatie samenleving, coalitieakkoord	50	50	50	0
	Overig	22	19	10	31
	Totaal programma 6	457	318	385	31
	Totaal mutaties programma's incidenteel	1.312	909	575	31
Res.	Samen aan zet	-339	-240	0	0
	Acquisitiemanager binnenstad	-40	-40	0	0

Progr.	Onderwerp	2019	2020	2021	2022
	Sociaal domein, tijdelijke uitbreiding	-200	0	0	0
	Sociaal domein, innovatiebudget	-14	0	0	0
	Economie en bedrijfsomgeving, overig	-25	0	0	0
	Opstellen routekaart duurzaamheid, coalitieakkoord	-100	0	0	0
	Ondermijning en digitale veiligheid, coalitieakkoord	-180	-180	-180	0
	Opstellen woonvisie, coalitieakkoord	-100	0	0	0
	Opstellen mobiliteitsvisie, coalitieakkoord	-100	0	0	0
	Integraal programmatisch werken en investeren in kwaliteit, vitaliteit en capaciteit, coalitieakkoord	-385	-355	-355	0
	Flexibel budget participatie samenleving, coalitieakkoord	-50	-50	-50	0
	Totaal mutaties reserves incidenteel	-1.533	-865	-555	0
	Totaal saldo incidentele baten en lasten	-221	44	20	31

Toelichting mutaties reserves

De mutaties op de reserves hebben op het saldo van de jaarschijven het volgende effect:

(bedrag met een minteken betekent per saldo een baat)			bedragen x € 1.000	
Omschrijving	2019	2020	2021	2022
Per saldo onttrekking vanwege incidentele baten en lasten	-1.353	-685	-375	0
Per saldo storting vanwege de bouwgrondexploitatie	0	0	0	0
Per saldo hogere storting vanwege structurele baten en lasten	928	990	946	-791
Per saldo mutaties reserves	-425	306	571	-791

Overzicht arbeidsgerelateerde verplichtingen

(bedrag met een minteken betekent per saldo een baat)			bedragen x € 1.000	
Netto lasten	2019	2020	2021	2022
Wachtgelders	0	0	0	0
Gepensioneerden	225	225	225	225
Totaal	360	225	225	225

Toelichting overzicht arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat jaarlijkse terugkerende arbeidskosten van een vergelijkbaar volume, zoals pensioen- en wachtgeldverplichtingen, in de exploitatiebegroting behoren opgenomen te worden. Voor ongelijkmatige verplichtingen of verplichtingen waarvan het bedrag oploopt, bijv. een wachtgeldverplichting bij personele krimp, dient een voorziening te worden gevormd.

De in het overzicht opgenomen bedragen hebben betrekking op oud-bestuurders en -ambtenaren. De kosten hiervan zijn opgenomen in de exploitatie en zijn opgenomen in het onderdeel "Overige niet te verdelen baten en lasten" van de financiële begroting. Hierin is ook opgenomen de storting in de voorziening pensioenen bestuurders om deze voorziening waardevast te houden.

In dit overzicht zijn niet opgenomen de kosten van het wachtgeld van het vorige college. Jaarlijks zullen wij over de omvang van deze kosten via de 2e bestuursrapportage rapporteren

Investeringsprogramma 2019-2022

		<i>bedragen x € 1.000</i>			
		2019	2020	2021	2022
3. Veiligheid en Handhaving					
- Overig		75	35	0	0
4. Wonen en woonomgeving					
- Ondergrondse afvalcontainers		120	50	50	50
- Investerings riolering		2.614	2.661	2.132	2.312
- Binnenstad		2.127	2.576	2.750	0

	bedragen x € 1.000			
	2019	2020	2021	2022
- Sluis	0	0	0	500
5. Sociaal domein				
- IHP onderwijs	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
6. Bestuur en bedrijfsvoering				
- Automatisering	392	228	553	0
- Huisvesting en inventaris	279	133	p.m.	p.m.
- Tractie	168	1.194	0	0
Totaal	5.775	6.877	5.485	2.862

Toelichting overzicht investeringskredieten

Met het vaststellen van de programmabegroting stelt de raad de kredieten voor de in 2019 in deze tabel genoemde investeringen beschikbaar. In dit overzicht zijn de reguliere vervangingsinvesteringen, de investeringen uit de bestaande beheerplannen, enkele uitbreidingsinvesteringen en investeringen met maatschappelijk nut (zoals in de binnenstad) opgenomen.

Berekening EMU-saldo

In onderstaande tabel vindt u de berekening van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is technisch gezien de doorrekening van de kasstroom van de gemeente Nijkerk. Een negatief berekend EMU-saldo is een positieve kasstroom.

		Bedragen x € 1.000			
	Omschrijving	2019	2020	2021	2022
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c) (-/- = een voordeel)	117	-1.066	-1.010	357
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.326	4.329	4.534	4.462
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	4.339	4.244	4.197	4.126
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	5.775	6.877	3.318	2.862
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-	-	-	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-	-	-	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	-	-	-	-
8	Baten bouwgrondexploitatie: baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	7.523	5.444	6.662	54
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	4.339	4.244	4.197	4.126
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-
11	Verkoop van effecten:	-	-	-	-
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	nee	nee	nee	nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
	Berekend EMU-saldo (1-2-3+4-5-6-7-8+9+10)	-5.958	-3.962	-8.888	-1.296

Bijlage 1 Overzicht taakvelden

Taak- veld	Omschrijving Taakveld	Raming 2019 €			Raming 2020 €			Raming 2021 €			Raming 2022 €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.1	Bestuur	1.872.925	-	1.872.925	1.885.825	-	1.885.825	1.870.925	-	1.870.925	1.897.825	-	1.897.825
0.2	Burgerzaken	765.800	533.900	231.900	602.100	486.500	115.600	669.100	499.500	169.600	656.300	454.100	202.200
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	158.300	163.100	-4.800	158.200	163.100	-4.900	158.100	163.100	-5.000	158.000	163.100	-5.100
0.4	Overhead	10.344.152	137.500	10.206.652	10.255.552	248.500	10.007.052	10.442.652	137.500	10.305.152	9.993.952	137.500	9.856.452
0.5	Treasury	-410.315	525.000	-935.315	-446.507	523.000	-969.507	-482.902	521.000	-1.003.902	-591.676	519.000	-1.110.676
0.61	OZB woningen	-	4.854.908	-4.854.908	-	4.893.308	-4.893.308	-	4.931.708	-4.931.708	-	4.970.108	-4.970.108
0.62	OZB niet-woningen	-	3.599.491	-3.599.491	-	3.606.691	-3.606.691	-	3.613.891	-3.613.891	-	3.621.091	-3.621.091
0.63	Parkeerbelasting	4.300	526.000	-521.700	4.300	526.000	-521.700	4.300	526.000	-521.700	4.300	526.000	-521.700
0.64	Belastingen overig	516.000	2.052.600	-1.536.600	516.000	2.052.600	-1.536.600	516.000	2.052.600	-1.536.600	516.000	242.600	273.400
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3.100	51.043.000	-51.039.900	3.100	52.017.000	-52.013.900	3.100	52.776.000	-52.772.900	3.100	53.434.000	-53.430.900
0.8	Overige baten en lasten	1.540.300	379.000	1.161.300	1.361.300	144.000	1.217.300	1.391.300	144.000	1.247.300	1.421.300	144.000	1.277.300
0.9	Vennootschapsbelasting	200.000	-	200.000	200.000	-	200.000	200.000	-	200.000	200.000	-	200.000
0.10	Mutaties reserves	1.846.000	2.450.950	-604.950	1.846.000	1.720.300	125.700	1.846.000	1.455.000	391.000	36.000	827.100	-791.100
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.994.600	88.100	2.906.500	2.993.600	88.100	2.905.500	2.992.600	88.100	2.904.500	2.991.600	88.100	2.903.500
1.2	Openbare orde en veiligheid	885.000	30.500	854.500	892.300	30.500	861.800	902.100	30.500	871.600	715.300	30.500	684.800
2.1.4	Verkeer en vervoer W&W	4.688.100	164.100	4.524.000	4.620.000	164.300	4.455.700	4.649.200	164.300	4.484.900	4.633.800	164.300	4.469.500
2.2.2	Parkeren E&B	364.700	47.000	317.700	349.900	47.000	302.900	336.800	47.000	289.800	336.300	47.000	289.300
2.3	Recreatieve havens	10.400	8.300	2.100	10.300	8.300	2.000	8.600	8.300	300	4.000	8.300	-4.300
2.4	Economische havens en waterwegen	312.300	194.400	117.900	313.500	194.400	119.100	313.200	194.400	118.800	312.800	194.400	118.400
3.1	Economische ontwikkeling	449.100	-	449.100	434.100	-	434.100	431.100	-	431.100	426.100	-	426.100
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur E&B	5.088.000	5.081.000	7.000	5.088.000	5.081.000	7.000	3.634.000	3.634.000	-	3.145.000	3.145.000	-
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	52.300	66.400	-14.100	52.300	66.400	-14.100	52.300	66.400	-14.100	52.300	66.400	-14.100
3.4.2	Economische promotie E&B	401.200	168.800	232.400	376.200	168.800	207.400	226.000	168.800	57.200	226.000	168.800	57.200
3.4.4	Economische promotie W&W	10.000	-	10.000	10.000	-	10.000	10.000	-	10.000	-	-	-
4.1.1	Openbaar basisonderwijs LFS	17.500	-	17.500	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.1.5	Openbaar basisonderwijs SD	150.600	-	150.600	150.600	-	150.600	150.600	-	150.600	150.600	-	150.600
4.2	Onderwijshuisvesting	2.582.300	600	2.581.700	2.500.000	600	2.499.400	2.615.500	600	2.614.900	2.707.900	600	2.707.300
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.742.800	477.600	1.265.200	1.700.600	477.600	1.223.000	1.723.400	477.600	1.245.800	1.721.100	477.600	1.243.500
5.1	Sportbeleid en activering	229.900	-	229.900	219.900	-	219.900	219.900	-	219.900	219.900	-	219.900
5.2	Sportaccommodaties	2.999.950	781.950	2.218.000	2.969.550	781.950	2.187.600	2.984.250	781.950	2.202.300	3.236.250	781.950	2.454.300
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	183.000	13.300	169.700	174.000	13.300	160.700	149.000	13.300	135.700	149.000	13.300	135.700
5.4	Musea	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000
5.5.2	Cultuur erfgoed E&B	182.800	-	182.800	157.800	-	157.800	157.700	-	157.700	157.600	-	157.600
5.6	Media	772.700	3.900	768.800	772.700	3.900	768.800	772.700	3.900	768.800	772.600	3.900	768.700
5.7.2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster E&B	70.100	14.600	55.500	70.100	14.600	55.500	70.100	14.600	55.500	70.100	14.600	55.500
5.7.4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster W&W	4.169.400	66.100	4.103.300	4.186.100	27.100	4.159.000	4.178.200	27.100	4.151.100	4.174.400	27.100	4.147.300
6.1.1	Samenkracht en burgerparticipatie cluster LFS	392.100	21.100	371.000	366.800	21.100	345.700	364.000	21.100	342.900	363.700	21.100	342.600
6.1.5	Samenkracht en burgerparticipatie cluster SD	1.510.200	12.800	1.497.400	1.497.700	12.800	1.484.900	1.497.700	12.800	1.484.900	1.497.700	12.800	1.484.900
6.2	Wijkteams	2.639.900	-	2.639.900	2.613.650	-	2.613.650	2.613.650	-	2.613.650	2.613.650	-	2.613.650
6.3.1	Inkomensregelingen cluster	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.3.2	Inkomensregelingen cluster E&B	7.985.100	6.386.000	1.599.100	8.526.850	6.368.000	2.158.850	9.232.850	6.378.000	2.854.850	9.844.850	6.378.000	3.466.850
6.3.5	Inkomensregelingen cluster SD	1.046.400	60.000	986.400	1.046.400	60.000	986.400	1.036.400	60.000	976.400	1.036.400	60.000	976.400

Taak- veld	Omschrijving Taakveld	Raming 2019 €			Raming 2020 €			Raming 2021 €			Raming 2022 €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
6.4	Begeleide participatie	1.732.000	-	1.732.000	1.648.000	-	1.648.000	1.657.000	-	1.657.000	1.657.000	-	1.657.000
6.5	Arbeidsparticipatie	1.046.000	237.000	809.000	1.068.000	237.000	831.000	926.000	237.000	689.000	926.000	237.000	689.000
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.361.000	51.000	1.310.000	1.345.000	51.000	1.294.000	1.345.000	51.000	1.294.000	1.345.000	51.000	1.294.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.819.900	432.000	4.387.900	4.883.900	432.000	4.451.900	4.960.900	432.000	4.528.900	4.960.900	432.000	4.528.900
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	8.629.900	-	8.629.900	8.613.900	-	8.613.900	8.546.900	-	8.546.900	8.546.900	-	8.546.900
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	84.400	-	84.400	84.400	-	84.400	84.400	-	84.400	84.400	-	84.400
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.1.1	Volksgezondheid cluster LFS	446.650	-	446.650	416.900	-	416.900	415.900	-	415.900	415.900	-	415.900
7.1.5	Volksgezondheid cluster SD	1.298.500	-	1.298.500	1.313.500	-	1.313.500	1.313.500	-	1.313.500	1.313.500	-	1.313.500
7.2	Riolering	2.124.159	2.398.800	-274.641	2.122.680	2.398.800	-276.120	2.122.663	2.398.800	-276.137	2.122.706	2.398.800	-276.094
7.3	Afval	2.883.400	3.568.100	-684.700	2.867.900	3.568.100	-700.200	2.864.800	3.568.100	-703.300	2.866.400	3.568.100	-701.700
7.4.2	Milieubeheer E&B	415.500	3.100	412.400	315.500	3.100	312.400	305.500	3.100	302.400	305.500	3.100	302.400
7.4.4	Milieubeheer W&W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	551.200	604.600	-53.400	553.200	604.600	-51.400	552.800	604.600	-51.800	551.800	604.600	-52.800
8.1.3	Ruimtelijke ordening V&H	1.259.700	55.100	1.204.600	1.244.700	55.100	1.189.600	1.244.700	55.100	1.189.600	1.244.700	55.100	1.189.600
8.1.4	Ruimtelijke ordening W&W	16.700	170.600	-153.900	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	9.112.000	9.112.000	-	6.137.000	6.137.000	-	6.670.000	6.670.000	-	6.440.000	6.440.000	-
8.3.3	Wonen en bouwen cluster V&H	2.674.800	1.276.900	1.397.900	2.694.500	1.276.900	1.417.600	2.694.500	1.276.900	1.417.600	2.694.500	1.276.900	1.417.600
8.3.4	Wonen en bouwen cluster W&W	100.000	-	100.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		97.375.021	97.863.399	-488.378	93.836.100	94.776.549	-940.449	93.693.188	94.311.849	-618.661	91.377.457	91.811.149	-433.692

Bijlage 2 Overzicht taakvelden naar programma

Taak - veld	Omschrijving taakveld	Raming			Raming			Raming			Raming		
		2019			2020			2021			2022		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma 1. Leefstijl													
4.1.1	Openbaar basisonderwijs LFS	17.500	0	17.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.1	Sportbeleid en activering	229.900	0	229.900	219.900	0	219.900	219.900	0	219.900	219.900	0	219.900
5.2	Sportaccommodaties	2.999.950	781.950	2.218.000	2.969.550	781.950	2.187.600	2.984.250	781.950	2.202.300	3.236.250	781.950	2.454.300
5.3	Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	183.000	13.300	169.700	174.000	13.300	160.700	149.000	13.300	135.700	149.000	13.300	135.700
5.4	Musea	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000	48.200	2.200	46.000
6.1.1	OZB niet-woningen	392.100	21.100	371.000	366.800	21.100	345.700	364.000	21.100	342.900	363.700	21.100	342.600
6.3.1	Inkomensregelingen cluster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	84.400	0	84.400	84.400	0	84.400	84.400	0	84.400	84.400	0	84.400
7.1.1	Volksgesondheid cluster LFS	446.650	0	446.650	416.900	0	416.900	415.900	0	415.900	415.900	0	415.900
		4.401.700	818.550	3.583.150	4.279.750	818.550	3.461.200	4.265.650	818.550	3.447.100	4.517.350	818.550	3.698.800
Programma 2. Economie en bedrijfsomgeving													
0.63	Parkeerbelasting	4.300	526.000	-521.700	4.300	526.000	-521.700	4.300	526.000	-521.700	4.300	526.000	-521.700
2.1.2	Verkeer en vervoer E&B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	Parkeren E&B	364.700	47.000	317.700	349.900	47.000	302.900	336.800	47.000	289.800	336.300	47.000	289300
2.3	Recreatieve havens	10.400	8.300	2.100	10.300	8.300	2.000	8.600	8.300	300	4.000	8.300	-4.300
2.4	Economische havens en waterwegen	312.300	194400	117.900	313.500	194400	119.100	313.200	194400	118.800	312.800	194400	118.400
3.1	Economische ontwikkeling	449.100	0	449.100	434.100	0	434.100	431.100	0	431.100	426.100	0	426.100
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur E&B	5.088.000	5081000	7.000	5.088.000	5081000	7.000	3.634.000	3634000	0	3.145.000	3145000	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	52.300	66400	-14.100	52.300	66400	-14.100	52.300	66400	-14.100	52.300	66400	-14.100
3.4.2	Economische promotie E&B	401.200	168800	232.400	376.200	168800	207.400	226.000	168800	57.200	226.000	168800	57.200
5.5.2	Cultuur erfgoed E&B	182.800	0	182.800	157.800	0	157.800	157.700	0	157.700	157.600	0	157.600
5.7.2	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster E&B	70.100	14600	55.500	70.100	14600	55.500	70.100	14600	55.500	70.100	14600	55.500
6.3.2	Inkomensregelingen cluster E&B	7.985.100	6.386.000	1.599.100	8.526.850	6.368.000	2.158.850	9.232.850	6.378.000	2.854.850	9.844.850	6.378.000	3.466.850
6.4	Begeleide participatie	1.732.000	0	1.732.000	1.648.000	0	1.648.000	1.657.000	0	1.657.000	1.657.000	0	1.657.000
6.5	Arbeidsparticipatie	1.046.000	237.000	809.000	1.068.000	237.000	831.000	926.000	237.000	689.000	926.000	237.000	689.000
7.4.2	Milieubeheer E&B	415.500	3100	412.400	315.500	3100	312.400	305.500	3100	302.400	305.500	3100	302.400
		18.113.800	12.732.600	5.381.200	18.414.850	12.714.600	5.700.250	17.355.450	11.277.600	6.077.850	17.467.850	10.788.600	6.679.250
Programma 3. Veiligheid en handhaving													
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	2.994.600	88.100	2.906.500	2.993.600	88.100	2.905.500	2.992.600	88.100	2.904.500	2.991.600	88.100	2.903.500
1.2	Openbare orde en veiligheid	885.000	30.500	854.500	892.300	30.500	861.800	902.100	30.500	871.600	715.300	30.500	684.800
6.1.3	Samenkracht en burgerparticipatie cluster V&V	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.1.3	Ruimtelijke ordening V&H	1.259.700	55.100	1.204.600	1.244.700	55.100	1.189.600	1.244.700	55.100	1.189.600	1.244.700	55.100	1.189.600
8.3.3	Wonen en bouwen cluster V&H	2.674.800	1.276.900	1.397.900	2.694.500	1.276.900	1.417.600	2.694.500	1.276.900	1.417.600	2.694.500	1.276.900	1.417.600
		7.814.100	1.450.600	6.363.500	7.825.100	1.450.600	6.374.500	7.833.900	1.450.600	6.383.300	7.646.100	1.450.600	6.195.500

Taak - veld	Omschrijving taakveld	Raming			Raming			Raming			Raming		
		2019			2020			2021			2022		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma 4. Wonen en woonomgeving													
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	158.300	163.100	-4.800	158.200	163.100	-4.900	158.100	163.100	-5.000	158.000	163.100	-5.100
2.1.4	Verkeer en vervoer W&W	4.688.100	164.100	4.524.000	4.620.000	164.300	4.455.700	4.649.200	164.300	4.484.900	4.633.800	164.300	4.469.500
2.2.4	Parkeren W&W	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.5	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4.4	Economische promotie W&W	10.000	0	10.000	10.000	0	10.000	10.000	0	10.000	0	0	0
5.5.4	Cultuur erfgoed W&W	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5.7.4	Openbaar groen en (openlucht) recreatie cluster W&W	4.169.400	66100	4.103.300	4.186.100	27100	4.159.000	4.178.200	27100	4.151.100	4.174.400	27100	4.147.300
7.2	Riolering	2.124.159	2398800	-274.641	2.122.680	2398800	-276.120	2.122.663	2398800	-276.137	2.122.706	2398800	-276.094
7.3	Afval	2.883.400	3568100	-684.700	2.867.900	3568100	-700.200	2.864.800	3568100	-703.300	2.866.400	3568100	-701.700
7.4.4	Milieubeheer W&W	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	551.200	604600	-53.400	553.200	604600	-51.400	552.800	604600	-51.800	551.800	604600	-52.800
8.1.4	Ruimtelijke ordening W&W	16.700	170600	-153.900	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerrein)	9.112.000	9112000	0	6.137.000	6137000	0	6.670.000	6670000	0	6.440.000	6440000	0
8.3.4	Wonen en bouwen cluster W&W	100.000	0	100.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		23.813.259	16.247.400	7.565.859	20.655.080	13.063.000	7.592.080	21.205.763	13.596.000	7.609.763	20.947.106	13.366.000	7.581.106
Programma 5. Sociaal Domein													
4.1.5	Openbaar basisonderwijs SD	150.600	0	150.600	150.600	0	150.600	150.600	0	150.600	150.600	0	150.600
4.2	Onderwijshuisvesting	2.582.300	600	2.581.700	2.500.000	600	2.499.400	2.615.500	600	2.614.900	2.707.900	600	2.707.300
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.742.800	477.600	1.265.200	1.700.600	477.600	1.223.000	1.723.400	477.600	1.245.800	1.721.100	477.600	1.243.500
5.6	Media	772.700	3.900	768.800	772.700	3.900	768.800	772.700	3.900	768.800	772.600	3.900	768.700
6.1.5	Samenkracht en burgerparticipatie cluster SD	1.510.200	12.800	1.497.400	1.497.700	12.800	1.484.900	1.497.700	12.800	1.484.900	1.497.700	12.800	1.484.900
6.2	Wijkteams	2.639.900	0	2.639.900	2.613.650	0	2.613.650	2.613.650	0	2.613.650	2.613.650	0	2.613.650
6.3.5	Inkomensregelingen cluster SD	1.046.400	60.000	986.400	1.046.400	60.000	986.400	1.036.400	60.000	976.400	1.036.400	60.000	976.400
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1.361.000	51.000	1.310.000	1.345.000	51.000	1.294.000	1.345.000	51.000	1.294.000	1.345.000	51.000	1.294.000
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	4.819.900	432.000	4.387.900	4.883.900	432.000	4.451.900	4.960.900	432.000	4.528.900	4.960.900	432.000	4.528.900
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-	8.629.900	0	8.629.900	8.613.900	0	8.613.900	8.546.900	0	8.546.900	8.546.900	0	8.546.900
6.82	Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.1.5	Volksgezondheid cluster SD	1.298.500	0	1.298.500	1.313.500	0	1.313.500	1.313.500	0	1.313.500	1.313.500	0	1.313.500
		26.554.200	1.037.900	25.516.300	26.437.950	1.037.900	25.400.050	26.576.250	1.037.900	25.538.350	26.666.250	1.037.900	25.628.350
Programma 6. Bestuur en bedrijfsvoering													
0.1	Bestuur	1.872.925	0	1.872.925	1.885.825	0	1.885.825	1.870.925	0	1.870.925	1.897.825	0	1.897.825
0.2	Burgerzaken	765.800	533.900	231.900	602.100	486.500	115.600	669.100	499.500	169.600	656.300	454.100	202.200
0.4	Overhead	10.344.152	137.500	10.206.652	10.255.552	248.500	10.007.052	10.442.652	137.500	10.305.152	9.993.952	137.500	9.856.452
		12.982.877	671.400	12.311.477	12.743.477	735.000	12.008.477	12.982.677	637.000	12.345.677	12.548.077	591.600	11.956.477
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien													
0.5	Treasury	-410.315	525.000	-935.315	-446.507	523.000	-969.507	-482.902	521.000	-1.003.902	-591.676	519.000	-1.110.676
0.61	OZB woningen	0	4.854.908	-4.854.908	0	4.893.308	-4.893.308	0	4.931.708	-4.931.708	0	4.970.108	-4.970.108

Taak - veld	Omschrijving taakveld	Raming 2019 €			Raming 2020 €			Raming 2021 €			Raming 2022 €		
		lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
0.62	OZB niet-woningen	0	3.599.491	-3.599.491	0	3.606.691	-3.606.691	0	3.613.891	-3.613.891	0	3.621.091	-3.621.091
0.64	Belastingen overig	516.000	2.052.600	-1.536.600	516.000	2.052.600	-1.536.600	516.000	2.052.600	-1.536.600	516.000	242.600	273.400
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	3.100	51.043.000	-51.039.900	3.100	52.017.000	-52.013.900	3.100	52.776.000	-52.772.900	3.100	53.434.000	-53.430.900
0.8	Overige baten en lasten	1.540.300	379.000	1.161.300	1.361.300	144.000	1.217.300	1.391.300	144.000	1.247.300	1.421.300	144.000	1.277.300
0.9	Vennootschapsbelasting	200000	0	200000	200000	0	200000	200000	0	200000	200000	0	200000
		1.849.085	62.453.999	-60.604.914	1.633.893	63.236.599	-61.602.706	1.627.498	64.039.199	-62.411.701	1.548.724	62.930.799	-61.382.075
Mutaties reserves													
0.10	Mutaties reserves	1.846.000	2.450.950	-604.950	1.846.000	1.720.300	125.700	1.846.000	1.455.000	391.000	36.000	827.100	-791.100
		1.846.000	2.450.950	-604.950	1.846.000	1.720.300	125.700	1.846.000	1.455.000	391.000	36.000	827.100	-791.100
		97.375.021	97.863.399	-488.378	93.836.100	94.776.549	-940.449	93.693.188	94.311.849	-618.661	91.377.457	91.811.149	-433.692

Bijlage 3 Overzicht reserves en voorzieningen

Staat van reserves													
Omschrijving	Saldo 1-1-2019	Storting 2019	Onttrekking 2019	Saldo 1-1-2020	Storting 2020	Onttrekking 2020	Saldo 1-1-2021	Storting 2021	Onttrekking 2021	Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022	Saldo 1-1-2023
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Algemene reserve													
Algemene reserve	11.625.373	-	1.399.950	10.225.423	-	944.200	9.281.223	-	633.000	8.648.223	-	76.500	8.571.723
Subtotaal A	11.625.373	-	1.399.950	10.225.423	-	944.200	9.281.223	-	633.000	8.648.223	-	76.500	8.571.723
Egalisatiereserves													
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing*	18.588	-	3.100	15.488	-	11.800	3.688	-	8.700	5.012	-	10.300	15.312
Egalisatiereserve parkeren binnenstad*	OZB niet-woningen	-	-	11.200	-	-	11.200	-	-	11.200	-	-	11.200
Egalisatiereserve begraafplaatsen	264.760	-	67.800	196.960	-	59.800	137.160	-	51.800	85.360	-	43.800	41.560
Subtotaal B	294.548	-	70.900	223.648	-	71.600	152.048	-	60.500	91.548	-	54.100	37.448
Bestemmingsreserves													
Reserve bovenwijkse voorzieningen	4.625.228	-	560.000	4.065.228	-	400.000	3.665.228	-	110.000	3.555.228	-	-	3.555.228
Reserve bereikbaarheid binnenstad*	217.361	36.000	-	253.361	36.000	-	289.361	36.000	-	325.361	36.000	-	361.361
Reserve vervanging kunstgrasveld hockey	107.575	-	25.000	82.575	-	-	82.575	-	-	82.575	-	-	82.575
Reserve volkshuisvesting*	255.253	-	-	255.253	-	-	255.253	-	-	255.253	-	-	255.253
Reserve bouwgrondexploitatie	21.110.742	-	260.000	20.850.742	-	260.000	20.590.742	-	260.000	20.330.742	-	260.000	20.070.742
Reserve Sociaal Domein	2.500.106	390.000	604.000	2.286.106	-	-	2.286.106	-	-	2.286.106	-	-	2.286.106
Reserve egalisatie facilitaire zaken	2.173.501	155.400	18.000	2.310.901	155.400	82.000	2.384.301	155.400	139.000	2.400.701	155.400	74.000	2.482.101
Reserve investeringen economisch nut	6.113.793	-	266.600	5.847.193	-	166.000	5.681.193	-	166.000	5.515.193	-	166.000	5.349.193
Reserve investeringen maatschappelijk nut	6.544.500	1.345.000	561.308	7.328.192	1.000.000	185.558	8.142.633	430.000	185.558	8.387.075	-	353.308	8.033.767
Reserve investeringen in Nijkerkse samenleving	3.274.697	-	795.500	2.479.197	-	1.610.500	868.697	-	330.500	538.197	-	10.500	527.697
Reserve mobiliteitsfonds	1.000.000	-	-	1.000.000	-	1.000.000	-	-	-	-	-	-	-
Reserve precariobelasting	6.985.736	1.810.000	-	8.795.736	1.810.000	-	10.605.736	1.810.000	-	12.415.736	-	-	12.415.736
Subtotaal C	54.908.492	3.736.400	3.090.408	55.554.484	3.001.400	3.704.058	54.851.825	2.431.400	1.191.058	56.092.167	191.400	863.808	55.419.759
Totaal reserves (A+B+C)	66.828.413	3.736.400	4.561.258	66.003.555	3.001.400	4.719.858	64.285.097	2.431.400	1.884.558	64.831.938	191.400	994.408	64.028.930

Staat van voorzieningen													
Omschrijving	Saldo 1-1-2019	Storting 2019	Onttrekking 2019	Saldo 1-1-2020	Storting 2020	Onttrekking 2020	Saldo 1-1-2021	Storting 2021	Onttrekking 2021	Saldo 1-1-2022	Storting 2022	Onttrekking 2022	Saldo 1-1-2023
	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€	€
Voorzieningen o.b.v. verplichtingen													
Voorziening flexibel belonen	11.496	-	-	11.496	-	-	11.496	-	-	11.496	-	-	11.496
Voorziening decentrale arbeidsvoorwaarden	17.824	-	-	17.824	-	-	17.824	-	-	17.824	-	-	17.824
Voorziening grondexploitatie	555.508	-	-	555.508	-	-	555.508	-	-	555.508	-	-	555.508
Voorziening FLO brandweer	135.515	-	-	135.515	-	-	135.515	-	-	135.515	-	-	135.515
Voorziening pensioenen wethouders	3.363.397	68.000	60.000	3.371.397	68.000	60.000	3.379.397	68.000	60.000	3.387.397	68.000	60.000	3.395.397
Subtotaal D	4.083.740	68.000	60.000	4.091.740	68.000	60.000	4.099.740	68.000	60.000	4.107.740	68.000	60.000	4.115.740
Voorzieningen o.b.v. onderhoud/beheerplannen													
Voorziening beheerplan wegen	3.197.938	2.009.900	1.793.400	3.414.438	2.013.900	2.133.400	3.294.938	2.046.900	1.833.400	3.508.438	2.050.900	2.133.400	3.425.938
Voorziening beheerplan kunstwerken	486.120	178.400	105.400	559.120	178.400	401.700	335.820	178.400	93.600	420.620	-	-	420.620
Voorziening beheerplan openbare verlichting	1.267.674	172.000	86.000	1.353.674	172.000	92.000	1.433.674	172.000	243.000	1.362.674	172.000	-	1.534.674
Voorziening beheerplan riolering	8.664.509	115.577	-	8.780.086	42.681	-	8.822.767	31.681	-	8.854.448	31.681	-	8.886.129
Voorziening beheerplan Groen: plantsoenen	405.810	346.000	400.000	351.810	350.000	400.000	301.810	367.000	400.000	268.810	368.000	-	636.810
Voorziening beheerplan Groen: speeltuinen	243.633	111.500	177.000	178.133	111.500	165.000	124.633	111.500	178.000	58.133	111.500	-	169.633
Voorziening beheerplan Groen: begraafplaatsen	55.096	26.400	15.000	66.496	26.400	9.000	83.896	26.400	60.000	50.296	26.400	-	76.696
Voorziening haven-, kade- en sluiswerken	345.363	76.300	94.000	327.663	77.800	41.000	364.463	77.800	34.000	408.263	77.800	-	486.063
Voorziening beheerplan straatmeubilair en verkeersvoorzieningen	765.194	263.300	205.000	823.494	263.300	336.000	750.794	263.300	228.000	786.094	263.300	-	1.049.394
Voorziening beheerplan bermen, water en duikers	45.807	92.800	78.000	60.607	92.800	86.000	67.407	92.800	86.000	74.207	92.800	-	167.007
Voorziening beheerplan gebouwen	2.040.615	523.400	1.059.100	1.504.915	523.400	1.059.100	969.215	523.400	1.059.100	433.515	523.400	1.059.100	102.185
Voorziening Sportmaterialen 3 sporthallen	265.842	24.100	18.000	271.942	24.100	18.000	278.042	24.100	18.000	284.142	24.100	-	308.242
Voorziening beheerplan roerende zaken stadhuis	215.798	15.300	-	231.098	15.300	-	246.398	15.300	-	261.698	15.300	-	276.998
Subtotaal E	17.999.400	3.954.977	4.030.900	17.923.477	3.891.581	4.741.200	17.073.858	3.930.581	4.233.100	16.771.339	3.757.181	3.192.500	17.336.020

Staat van voorzieningen													
Voorzieningen o.b.v. bijdragen van derden													
Voorziening beheerplan Wheemplein bijdrage VVE	67.043	-	-	67.043	-	-	67.043	-	-	67.043	-	-	67.043
Subtotaal F	67.043	-	-	67.043	-	-	67.043	-	-	67.043	-	-	67.043
Totaal voorzieningen (D+E+F)	22.150.183	4.022.977	4.090.900	22.082.260	3.959.581	4.801.200	21.240.641	3.998.581	4.293.100	20.946.122	3.825.181	3.252.500	21.518.803

Bijlage 4 Beleidsindicatoren

Legenda hoofdtaakvelden (Htv)

- 0. Bestuur en ondersteuning
- 1. Veiligheid
- 2. Verkeer en Vervoer
- 3. Economie
- 4. Onderwijs
- 5. Sport, cultuur en recreatie
- 6. Sociaal domein
- 7. Volksgezondheid en Milieu
- 8. Vhrosv

Beleidsindicatoren programma 1 Leefstijl

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Niet wekelijks sporters	5	%	43,1	2016	CBS, RIVM – Zorgatlas
Toelichting: Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners dat sport.					

Beleidsindicatoren programma 2 Economie en bedrijfsomgeving

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Demografische druk	8.	%	78,2	2018	CBS - Bevolkingsstatistiek
2. Banen	6.	aantal per 1.000 inw 15-64jr	816,1	2017	LISA
3. Vestigingen	3.	aantal per 1.000 inw 15-64jr	146,9	2017	LISA
4. Netto arbeidsparticipatie	6.	%	70,5	2017	CBS - Arbeidsdeelname
5. Functiemenging	3.	%	56,8	2016	LISA
6. Bijstandsuitkeringen	6.	aantal per 1.000 inwoners 18jr en ouder	18,7	2 ^e halfjaar 2017	CBS - Participatie Wet
7. Aantal re-integratievoorzieningen	6.	per 1.000 inw 15-65jr	11,8	2 ^e halfjaar 2017	CBS - Participatie Wet
8. % werkloze jongeren	6.	%	0,89	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
10. Werkloosheidspercentage	6	%	3,6	2017	CBS- Arbeidsdeelname
Toelichting cijfers: 1. De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar. 2. Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar . 3. Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar. 4. Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiele) beroepsbevolking. 5. De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. 6. Het aantal personen met een bijstandsuitkering, per 1.000 inwoners. 7. Het aantal lopende reïntegratievoorzieningen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar 8. Het percentage werkloze jongeren (16-22 jaar). 9. Het percentage werklozen ten opzichte van de beroepsbevolking.					

Beleidsindicatoren programma 3 Veiligheid en handhaving

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	0,6	2017	CBS – Diefstallen
2. Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	3,5	2017	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen
3. Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	2,3	2017	CBS – Diefstallen
4. Vernieling en beschadiging per 1.000 inwoners	1.	aantal per 1.000 inwoners	2,5	2017	CBS - Geregistreeerde criminaliteit & Diefstallen
5. Verwijzingen Halt	1.	aantal per 10.000 inwoners	66	2017	Bureau Halt
6. Hardekern jongeren	1.	per 10.000 inwoners	0,3	2014	Korps Landelijke Politiediensten (KLPD)
7. Jongeren met delict voor rechter	1.	%	1,25	2015	Verwey Jonker Instituut-Kinderen in Tel
8. Ziekenhuisopname n.a.v. verkeersongeval met een motorvoertuig	2.	%	11	2015	VeiligheidNL
9. Ziekenhuisopname n.a.v. vervoersongeval met een fietser	2.	%	10	2015	VeiligheidNL
Toelichting cijfers: 1. Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners. 2. Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.). 3. Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners. 4. Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners. 5. Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-17 jaar. 6. Het aantal harde kern jongeren, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 12-24 jaar. 7. Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen. 8. Verkeersongeval met motorvoertuig als aandeel van het totaal aantal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen . 9. Vervoersongeval met fietser als aandeel van het totaal ongevallen die leiden tot ziekenhuisopnamen.					

Beleidsindicatoren programma 4 Wonen en woonomgeving

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Woonlasten éénpersoonshuishouden	8.	euro	553	2018	COELO, Groningen
2. Woonlasten meerpersoonshuishouden	8.	euro	582	2018	COELO, Groningen
3. WOZ-waarde woningen	8.	1.000 euro	268	2017	CBS - Statistiek Waarde Onroerende Zaken
4. Nieuwbouw woningen	8.	aantal per 1.000 woningen	9,2	2016	ABF - Systeem Woningvoorraad
5. Fijn huishoudelijk restafval	7.	Kg per inwoner	120	2016	CBS - Statistiek Huishoudelijk afval
6. Hernieuwbare elektriciteit	7.	%	2,3	2016	Rijkswaterstaat Klimaatmonitor
Toelichting: 1. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. 2. Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten. 3. De gemiddelde WOZ waarde van woningen. 4. Het aantal nieuwbouwwoningen, per 1.000 woningen. 5. Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval. 6. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.					

Beleidsindicatoren programma 5 Sociaal Domein

Indicator	Htv	Eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
1. Wmo-cliënten met een maatwerkarrangement	6.	per 1.000 inw	9	1 ^e halfjaar 2017	CBS - Monitor Sociaal Domein WMO
2. % kinderen in armoede	6.	%	1,98	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
3. % Jeugdwerkloosheid	6.	%	0,89	2015	Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel
4. Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO) %	4.	%	1,5	2016	DUO - Dienst Uitvoering Onderwijs
5. Absoluut verzuim .	4.	Aantal per 1.000 inw. 5-18 jr.	0,83	2017	Ingrado
6. Relatief verzuim per 1.000 inw. 5-18 jr.	4.	Aantal per 1.000 inw.5-18 jr.	43,37	2017	Ingrado
7. Jongeren met jeugdhulp	6.	% van alle jongeren tot 18 jaar	8,3	2 ^e halfjaar 2017	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
8. Jongeren met jeugdbescherming	6.	%	1	2 ^e halfjaar 2017	CBS - Beleidsinformatie Jeugd
9. Jongeren met jeugdreclassering	6.	%	0,3	2 ^e halfjaar 2017	CBS - Beleidsinformatie Jeugd

Toelichting:

1. Aantal per 1.000. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de WMO gegevens geldt dat een referentiegemiddelde gebaseerd is op het aantal deelnemende gemeenten.
2. Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.
3. Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).
4. Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.
5. Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 inwoners, leeftijd 5-18 jaar.
6. Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 inwoners leeftijd 5-18 jaar.
7. Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzicht van alle jongeren tot 18 jaar.
8. Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar.
9. Het percentage jongeren (12-22 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-22 jaar).

Beleidsindicatoren programma Bestuur en bedrijfsvoering

Indicator	Taakveld	eenheid	Nijkerk	Jaar	Bron
Formatie	0. Bestuur en ondersteuning	Fte per 1.000 inwoners	5,7	2019	Begroting 2019
Bezetting	0. Bestuur en ondersteuning	Fte per 1.000 inwoners	5,2	2019	Begroting 2019
Apparaatskosten	0. Bestuur en ondersteuning	Kosten per inwoner	102	2019	Begroting 2019
Externe inhuur	0. Bestuur en ondersteuning	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	1,7%	2019	Begroting 2019
Overhead	0. Bestuur en ondersteuning	% van totale lasten	261,50	2019	Begroting 2019